

SVENDBORG-RØDDER

alternativ vejviser
til et anderledes
Svendborg

SVENDBORG-RØDDER

**alternativ vejviser
til et anderledes
Svendborg**

»Svendborg-rødder«
er udgivet på eget forlag
copyright by forfatterne; Eva Kvan, Lone Rottbøll,
Pia Blohm, Poul Henrik Harritz

Bogen er sat med Hanover hos Werks Fotosats Aps, Århus
og trykt hos Werks Offset, Århus.

1. oplag 1982: 1000 ekspl.

ISBN: 87-981295-0-3

Redaktionen afsluttet foråret 1982

Ekspeditionsadresse:
Eva Kvan, Dannebrogsgade 2, 5700 Svendborg
Tlf. (09) 22 23 73

»Rødgrøden i Svendborg breder sig«

- sydfynsk journalist som kommentar til stigende venstrefløjssk

»Et stadig kørtog af vor hovedstads pilgrimme har belejret en næsten uskyldig provinsflække, og fyldt den til randen med københavnere, kollektiver, kultur og kinakraver«

- Morten Laursen i MM, nr. 2, 1982.

»Når man siger Svendborg tænker de fleste på noget positivt - stort set. For der findes vel ingen roser uden torne«

- Svendborg, kommune.

Indhold

Hvem er vi?	side 9
Forord	side 7
Svendborg - det sydfynske minefelt	
En tilflytter-beretning om byen	side 10
Bevar mig vel	
Bytur i centrum	side 22
Ad snørklede veje til gadekær, fuglefløjt og kærlighedsdrama	
Cykeltur til Tåsinge	side 26
Vejviserdel	
Græsrodder og byrødder	
Græsroddernes historie	side 36
Når kommunen ikke gi'r os et sted, kan vi da bare selv!	
Om Svendborg Bogcafe	side 43
Venstrefløjens organisationer	
& faglige organisationer	side 48
Den røde højskole	side 54
Kvinder i mandefag	side 54
DKP	side 55
DKU	side 55
DKP-ML	side 56
Fælleskursklubben	side 59
Kommunistisk Ungdomsforbund	side 57
Revolutionær Fag Opposition	side 51
SF	side 58
SFU	side 58
VS	side 52
Faglig Ungdom	side 50
Fredsgrupper	side 62
Aldrig mere krig	side 64
Folkefronten mod krig, reaktion og fascisme	side 67
Svendborg for fred	side 65
Svendborg Statsgymnasiums fredsgruppe	side 66
Miljø- og energigrupper	side 68
Danmarks Naturfredningsforening	side 72
Natur og ungdom	side 74
NOAH	side 72
OOA	side 70
OVE	side 71
Dansk Cyklist Forbund	side 76

Musik	side 78
Fajabefa	side 80
1. maj koret	side 83
Musikværtshuset Klostermoster	side 82
Teater	side 84
Teatergruppen Yo-Yo	side 86
Baggårdsteatret	side 86
Sydfyns Caberetforsyning	side 88
Kvindeorganisationer	side 90
Kvindehuset	side 92
Kvinder for fred	side 94
Kvinderådgivning	side 93
Kvindefronten	side 96
SFs kvindegupper	side 95
Andre organisationer	side 98
Alternativ Liste	side 100
Amnesty International	side 116
El Salvador komiteen	side 117
Ollerup-klunserne	side 114
Baggårdsbiffen	side 104
Forældrenævnet	side 121
Forældre og Fødsel	side 118
Galleri Farvebøtten	side 111
Svendborg Amts Kunstforening	side 112
Ollerup Indkøbsforening	side 123
Sydfyns fællesfordeling	side 124
Okkult Oplysningsforbund	side 107
Røde Gård	side 122
Svendborg beboeraktion	side 101
Svendborg Forbrugergruppe	side 104
Svendborg Fotoklub	side 108
Kollektivkoordineringen Sydfyn	side 109
Svendborg Friskole	side 102
Svendborg Nærradioforening	side 110
Ventelisteforældrene	side 119
Foreningen FAR	side 117
Ø-lejre ved Svendborg	side 124
Kritisk Oplysningsforbund	side 106
Nyttige adresser	side 126
De hjælp	side 128

Forord

Med denne bog vil vi gerne fortælle om vores by. Det bliver en fortælling om en Svendborg, som du sikkert ikke har hørt om før. En beretning om det »uofficielle« Svendborg. Det Svendborg, som man aldrig hører om i borgmestertaler, læser om i turistbrochurer eller i den lokale avis.

Vi har valgt at præsentere »græsroddernes« Svendborg. For hvad enten man bryder sig om det eller ej, er det et faktum, at i Svendborg spirer græsrodderne som aldrig før. Og det sker på trods. For det er sjældent at man møder velvilje hos byrådet, hvis man på den ene eller anden måde ikke er »traditionel«.

Vi har valgt at give ordet - i form af korte præsentationer - til byens alternative foreninger og bevægelser, i den sidste halvdel af bogen.

I den første halvdel har vi forsøgt at vise byen og omegnen fra en anden vinkel end den sædvanlige. Med tilflytterens, cyklistens og turistens øjne går vi på opdagelse i det sydfynske.

Bogen er først og fremmest skrevet til svendborggenserne. Både til dem, der i forvejen kender lidt til disse foreninger og til dem, der - endnu ikke - har stiftet bekendskab med dem.

Dernæst håber vi, at »Svendborg-rødder« kan bruges som vejviser for de mange tilflyttere, der i en lind strøm flyder herved fra alle egne af landet.

Sidst men ikke mindst kan bogen bruges som alternativ turistguide for byens mange turister.

Og hvis folk i andre egne af landet kunne få lyst til at lave en tilsvarende bog, efter at have læst vores forsøg, er det heller ikke af vejen. Ja, faktisk er »Svendborg-rødder« uundværlig!

Alle bevægelserne og foreningerne står med åbne arme og vil gerne have flere til at slutte op om netop deres arbejde. Hvis du vil stifte nærmere bekendskab med dem kan du bruge en af de mange kontaktadresser - og dermed ville det fornemmeste mål for os være opfyldt: At folk selv går i gang med at ændre deres hverdag.

Pia, Lone, Eva & Poul Henrik.

PS. Kritik, kommentarer og gode ideer er noget vi gerne hører om. Det kan bruges af andre og af os selv til en senere revision af »Svendborg-rødder«.

Eva Kvan

Er nu endelig faldet til ro på Sydfyn - efter at have forsøgt sig med provinsbyer og øsamfund.

Når hun ikke er på lærerskolen i Olle-rup kan man finde hende i boghandelen på Svendborg Bogcafe - eller i Christian-sminde med sin hund!

Dannebrogsvvej 2

5700 Svendborg

Tlf. 22 23 73

Lone Rottbøll

København, der i en sen alder flygtede til Svendborg. Når denne bog er på gaden, er hun forhåbentlig færdiguddannet som lærer fra Den Frie Lærerskole.

Har været initiativtager til Svendborg Bogcafe, og har sidenhen fulgt arbejdet deroppe på allernærmeste hold.

Bor i kollektiv på

Sct. Jørgensvej 2,

5700 Svendborg

Tlf. 21 86 39

Poul Henrik Harritz

Tilbragte barndommen på havnen i Svendborg. Hans far og mor var værts-husholdere og han lærte derfor Gud og hver svendborggenser at kende. Har deltaget i de forskellige forsøg på at standse byens frembrusende ringgade, og desuden været aktiv i OOA.

Bor nu i Århus, hvor han gør et ærligt forsøg på at blive journalist. Siger, han vender frygteligt tilbage!

Fortebakken 8

8240 Risskov

Tlf. (06) 17 81 08

Pia Blohm

Så første gang Svendborg, da hun aflagde besøg under de forrygende multi-musik-festival dage i 75. Det blev til et varigt venskab. Først fra et lille bondehus i Hel-dager, senere fra en lejlighed i byens hjer-te.

Er uddannet pædagog, men fortiden ar-bejdsfri. Bruger en væsentlig del af sin fritid på at arbejde med teater, først og fremmest i Teatergruppen Yo-Yo.

Brogade 12

5700 Svendborg

Tlf. 22 29 68.

Svendborg

Det sydfynske minefelt

Det kan være svært at beskrive Svendborg. Vi valgte at sende en tilflytter, Henrik Juul Jensen, på tur rundt i byen. Det er blevet til en spændende beretning om det pulserende liv. Svendborg på godt og ondt.

1981

Det er sensommer - bagende sol - en lørdag formiddag. Svendborg ligger på »bjerget« og spinder skråt i 45 graders varme. Som i et sug er den på vej ned mod lysblikket i bunden: vandet, havnen, køligheden. Ellers er det torvedag. Folk glider, let summende, ind og ud imellem hinanden og boderne. Farver, smil, dæmpet latter og mange fodtrin, alt er i rolig bevægelse, alle former, alle aldre, - og så vandet der ligger og blotter sig i varmedisen et sted dernede mellem molerne og Tåsinge, lige til at glide ud i. FOR SATAN MAND, SIKKE EN BY!

Eller er det tilflytternes Fata Morgana? Blot en manisk sommereufori?

Når man har boet størsteparten af sit liv i København med enkelte korte afstikere til den jyske provins, virker Svendborg faktisk som en åbenbaring, sprunget lige ud af den gamle venstrefløjs nye sensualisme. Der står en em af nærhed ud af bykernens lave og tætte bebyggelse fra omkring århundredskiftet og bagud. Den ligefrem gubber sig op og ned af borgerne under deres daglige gøren og laden. Gågaderne giver indtryk af en vis slentrende livsrytme, en illusion naturligvis, men alligevel, den fæstner sig som stil, som livsstil på nethinden.

Kan det mon ske her, eller er det ved at ske, det som mange af vi byboer er i en konstant søgen efter: symbiosen mellem borger og by, sammenhængen, den drømmende sammenhæng mellem mennesket og det fysiske miljø? Byen tilbyder sig jo,

åben og tilgængelig. Uden det ringeste pust af prostitution læner den sig ind mod os med sine røde teglstens varme hvisken: GIVE A TOUCH, HONEY. Jeg går ikke i stykker, og jeg kan li' det. Når oplevelsen bliver for hed, og torvebajerne for varme, går man ned ad »bjerget« for at indhalere den reneste øhavsluft med skibsværftets stålkonstruktioner på sin venstre hånd og lystbådehavnens klirrende mastetoppe på sin højre. Bymiljøets ideologiske poler, sammenbundet af en stribe vand med en knude på midten, eller er det prikken over i'et?

Er det her virkelig lokalsamfundet der kan leve konstruktivt med sine indre modsætninger, der kan bruge spændingen mellem tradition og fornyelse på en sådan måde, at venstrefløjens dynamik bevares og næres samtidig med at den borgerlige tradition kan fastholde sin tryghed inden for rammerne af det kendte og overskuelige?

Det lyder utroligt, og idyllens smukke overflade ligger da også som en mulighed i byens pulsslag. Idyllen som kan blødgøre selv den mest rabiante og kalde det der er værre frem hos alle de andre, hvis paradiset trues. »Angst æder sjæle op«, siger Fassbinder, og man kunne fortsætte: tryghed æder holdninger.

Provinsen som alternativ?

Købstaden Svendborg er »de alternative landsbytoßers« paradis. De udgør som

minoritet en væsentlig pressionsgruppe i kommunen og kaster med skarp profil troldsplinten ind i gadespejlets ramme. Provinsløbstaden er ikke længere kun fascination, men også aktion. Her er åbenbart alt hvad hjerte og hjerne kan begære. Fra græsrodsbevægelser på yderste venstrefløj over discomiljøets narrefissede skønhedskonkurrencer til småborgerskabets kammermusikforening i borgerforeningens halvtomme lokaler. Modkultur, massekultur, finkultur. Søfolk, industrifolk, håndværkere, småhandelnde, forretningsdrivende, et broget hav af pædagoger/skolelærere, frelaks, revolutionære, musikere, rockere og arbejdsløse. Alt sammen omkranset i nord af bondelandets fede muldjorde og i syd af øhavets flimrende ferievand.

Det begyndte for 5-10 år siden. Fredsbevægelsen, Alternativ Liste, Den røde Højskole og sammenslutningen af 2. oktober - i nævnte rækkefølge - pustede nyt og andet liv i den henslumrende og temmelig uberørte sydfynske idyl. Og så gik det slag i slag - og i dag er det som om det først lige er begyndt. Der går en jævn og stadig strøm af folk fra landets større byer til Svendborg-området. Og hvilket folk? Byen kan ikke kun være kendt for det smukke, men nu også for det gode. Den rummer lige netop de kvaliteter der skal til for at »tingene« kan begynde at ske, kan begynde at gro. Eksempelvis: nærmiljø, høj- fri- og efterskolernes traditioner for selvetablering og selvforvaltning, boligaktion, Alternativ Liste, to kirker og et okultisk oplysningsforbund, 35.000 værtshuse og en badeanstalt, bibliotek, bogcafe og Kritisk oplysningsforbund, 2 biografer og en Baggårdsbif, 2 teatre og et Baggårdsteater - med bagland, et rådhus og et posthus med bus- og togstation og en bro, en smuk langbenet bro: Svendborgsundbroen. Når man står på den, kan man i stille vejr næsten høre fajabefamusikernes fede rock, der spreder

sig som ringe i lufthavets vand fra musikværtshuset Kloster Moster og ud i købstadens fjerneste kroge. Måske er det lidt mindre, måske knap så meget endda. Men rocken er miljøets bindemiddel som Baggårdsteatrets er dets kommunikationsmiddel og Arbejdsløshedscabareten dets alibi for samtidighed.

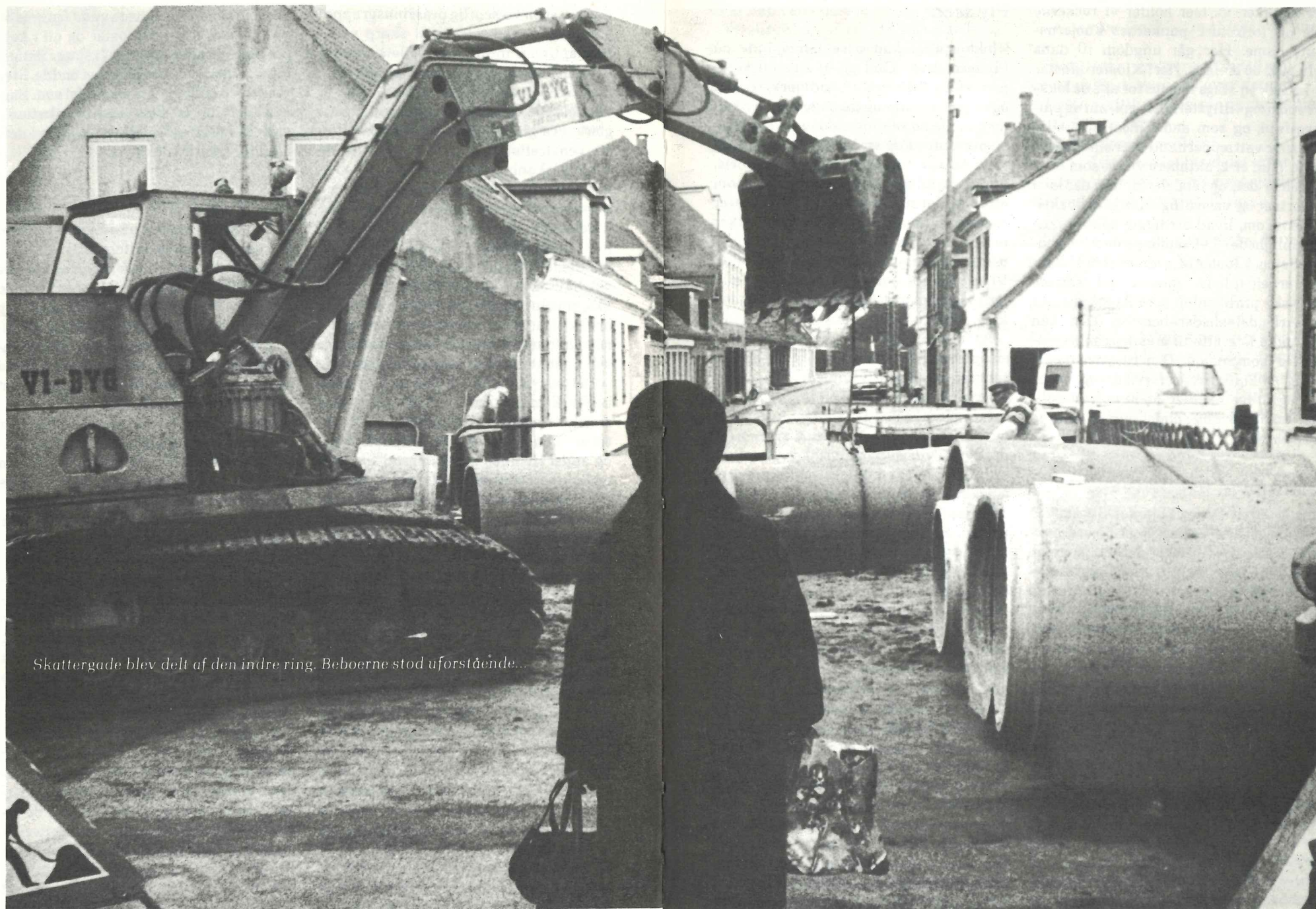
Teater, cabaret, moster

Lad os gå lidt tættere på miljøet og se på et par af de mange aktiviteter.

Baggårdsteatret forsøger den svære kunst at stå som en spydkaster i pigsko lige før udslynget, med en sprængladning i den bagudvendte kaste hånd og en ansøgning om økonomisk støtte i den fremadstrakte sigtende. Udfordring og bøn i samme bevægelse. Et tidssymptom, et politisk problem.

Arbejdsløshedscabareten kæmper indædt og talentfuldt for at ændre omgivelsernes opfattelse af arbejdsløse som en kaste uden mål og middel. Som samfundets nye proletariat gør de opmærksomme på, at tiden ikke er ventetid, men aktionsens tid. Arbejdsløs fritid blir' til arbejdsfri brugstid. Protesten og oprøret giver mening, sammenhæng og samtidighed. Men osse mistillid hos de »ansvarlige« myndigheder, for protesten må, som Baggårdsteatrets, ikke være politisk og slet ikke på den måde. Desuden bør den arbejdsløse jo nok være lidt af en deprimeret alkoholiker og holde sig til de autoriserede arbejdsløshedsprojekter.

Kloster Moster er et musikværtshus. Fajabefabassernes strømfordeler, den hårde - og bløde venstrefløjens tyrkisarvede og vibrerende varmestue, græsroddernes rodknold, flippernes nirvana, de revolutionæres sauna og - de subsistensløses? Det er ikke Sommersko i København, ej heller Dan Turell. Nej, det er knasten blandt Svendborgs 35.000 værtshuse! Her kuller vi, her elsker vi, her letter vi,

Skattergade blev delt af den indre ring. Beboerne stod uforstående...

her snakker vi. Her holder vi rockerne ude og forbinder punkernes knojernsvandalisme. Her går ungdom til dans selv med 68'er-fans. Her? Kloster Moster er faktisk en slags moster for alle de lokale rødder og tilflytterne, varm, øm og omsorgsfuld, og som andre mostre spreder hun især vattæpperne ud over sine egenfamilie. Hun er 2. oktobers værk, som Bogcafeen er det, og bl.a. derfor kan der løbe en fortsat og væsentlig snak blandt aktivisterne om, hvad der ligger af alternative muligheder i et samlingssted for venstrefløjen. Kloster Moster er, som kollektiv arbejdsplads, inde i det samme politiske problemfelt som Baggårdteater og Arbejdsløshedscabareten. Den kan bl.a. ikke få støtte til musikarrangementer fra kommunen. Den tilsyneladende årsag er konkurrenceforvridning, mens den egentlige handler om at miljøet politisk kan forføre og bondefange de unge og arbejdsløse.

Centrum

Moster ligger først på bjerget. Skråt over for banegården. Et par gader højere oppe - flydende i »Kattesundet« - gemmer »Plydsen« sig, bag flæsedede gardiner. Småborgerskabets »verdensberømte« stamcafé. Mosters lidt snerpede tante. Og her, godt over midtbjerget, lukker byen sig op og i, omkring torvet, en oval, cirkelrund brostensscene med kirken som dominerende kulisser. Som et kæmpe mausoleum for fremtidens enøjede kyklop vokser den ud af bjergtoppens pukkelryggende muldskud og klokkespiller dagligt - for meningmand og gøgler - gudens ensomme klage og - undertiden - »internationale« ned gennem købstadens gader:

forsoning
forandring
for-tiden
forvandling?

Plydsen

Klokkespillet kan osse høres inde på Plydsen, hvor Gud og hvermand kommer, »før i tiden mest håndværkere«, nu også journalister og pædagoger. Her kan man sidde en sen formiddag og bløde op over et par af de små halvlune runde og lytte til beretninger om byens historie, vækst og vilkår. Ellers snakker man om alt og ingenting, og slet ikke politik. Det er en privat sag. »Vi er midtermennesker her på Plydsen, allesammen, og vi kommer for at slappe af, ikke for at drikke øl. Vi er ikke alene når vi kommer her, kun hvis vi ønsker det. Detersådan noget man kan mærke på hinanden.«

At træde inden for hos Plydsen er lidt af en oplevelse for en enøjet, klatrød og vis-sengrøn anarkist. En oplevelse som enhver klomofreak burde unde sig selv. Fra torvet går man ned ad »Kattesundet« med opmærksomheden rettet mod pæne ældre og midaldrende mennesker, der pludselig afren og skærrefleks, mekanisk drejer skarpt til højre ind gennem et hul i muren, glider ubesværet videre gennem porten, og efter to korte og skarpe staccatosving til venstre befinder sig i Plydsens allerhelligste: udsænkningen. Dav Gokke. Dav Preben. Hvodden går det? Nå! Jamen der sidder Jørgen jo. Overtøjet hænges på en knag. To hof, tak, og man siver ind i halvmørkets bløde mumlen, møffer sig til rette blandt vennerne og nikker genkendende til cafeens hedengangne støtter, der har fundet den sidste hvile i antikvariske billedrammer på cafeens lavloftede vægge. Der er ikke mange kvinder her, men dem der er får undertiden et klap bag i! Oh hellige enfold. Tiden står stille, men kvinderne svarer med smilende tavshed og uberørt ro. Ellers er der ingen sex på Plydsen. Kvinder fik først adgang for ca. 5 år siden, og før måtte mand ud og vende måtten hvis en hun havde lettet benet over tærskelen. Men

nu er hun velkommen.

Brudstykker af en samtale går langsomt i gang: Der kommer ingen fremmede her. De kan simpelthen ikke finde herind. Folk? Fra midten af 20'erne, men hovedparten er fra 35 og opefter, den mere satte aldersklasse? Kloster Moster? Ja, man skal ha' en lille en på før man går derhen. Der er to grupper: Dem der ryger stoffer og så de venstreorienterede, der ser ud som om de skriver noget, men bare sidder og ser tænksomme ud - men der er da osse ordentlige unge mennesker.

- Er mosterfolkene lige så tolerante over for jer, som i er over for dem?

Det ved jeg de ikke er, de er frelst og umodne, fyldte med de rigtige meninger. Der er ikke mulighed for at skubbe dem. Man møder ikke den der missionerende holdning på Plydsen. Det slipper man ikke godt fra. Her dyrker man mere samtalsens ædle kunst. I øvrigt er der heller ikke noget specielt sexet ved Moster, men man skal jo have noget fiske en gang imellem. Nej, jeg kan godt lide at være der, men når jeg er der nede, så er jeg uenig med dem, ligesom når jeg er her, så er jeg uenig med jer.

Mig, nej jeg kan ikke udtale mig, for jeg har faktisk ikke været der. Men vi skal være her allesammen. Der er plads til os alle.

- Hva' mø' tilflytterne, kan de blive opsuget i svendborgmiljøet?

Hvis de vil. Men de skal holde deres ideologier for sig selv. Alt blir sgu' politisk for dem. Man kan godt kommunikere med folk, uden at udtrykke sin egen mening. Man kan godt lære noget af hinanden, bare man holder sig fra politik. Vi vil gerne ta' ved lære, men ikke politisk. De unge mennesker i dag vil indoktrinere. Vi kan gi' dem noget livserfaring, og så skal tilflytterne la' vær' og gå og tro at de er noget. Alle mennesker kan hvad de vil, kan hvis de skal, hvis de bare stopper deres personlige meninger ned i jakkelom-

men.

- Nu synes jeg ikke i er så tolerante mere!

Jamen i skal sgu' gøre alting til politik, i ser et politisk spørgsmål over det hele. Er det osse politik når jeg går og gør forårsrent i min have?

- Græsrodsbevægelser?

Jeg ved ikke rigtigt hvad det er for noget, men man ordner ikke arbejdsløsheden ved at lave et Baggårdteater.

- Schultz?

Han må finde en eller anden form for gylden middelvej.

Schultz

Schultz er den lokale borgmester, Viggo Schultz, socialdemokrat. Han residerer og tager imod på det rustbrune og retvinklede rådhus, lige langt fra Badstuen og Vor Frue, men nærmere Plydsen end Kloster Moster. Og det har han gjort i mange år. Viggo Schultz opfatter sig selv som en selfmade mand, der med en god portion held har kæmpet sig op igennem systemet. Han er svendborgdreng, har været spejder og avisbud »og alt det der«, og er vokset op under »meget beskedne kår«. Kun en kort periode som maskinmester og ingeniørstuderende har han været borte fra Svendborg, »og kender altså byen så godt som nogen«.

Uden at fornærme nogen kan man forsøgsvis karakterisere Viggo Schultz som en veloplagt og velopdragen borgmester, præget af de borgerlige dyder på godt og ondt, f.eks. »kan den latrinæresprogbrug i byrådssalen tage opmærksomheden fra det egentlige«. Han er ikke bange for at udtale sig provokerende, strategisk og med politikerens dobbeltbundede åbenhed. Måske af frygt for at blive taget på ordet. »En ting er hvad vi gerne vil, en anden hvad der reelt kan lade sig gøre«. Den er hørt før og vidner om en af de arbejdspladsulykker som der ingen skadeser-

Borgmesteren: -Græsrodsbevægelser er noget særdeles fornemt.

statning er for, på trods af en dokumenteret og langvarig mentalhygiejnisk nedslidning. Diagnose: skizzofrene i spændingsfeltet mellem vælgere, byrødder og egne meninger. Man kan ikke hvad man gerne vil. Til gengæld kan man så meget desto lettere lade være med at gøre det »rigtige«, når det er »umuligt« - og det endda uden at miste ansigt! For hensigterne var jo gode nok.

Schultz har dog meninger, og både magt, mod og autoritet til at stå ved dem, for han er lidt stolt af Svendborgs »charmerende blanding af handel, industri, uddannelse og turisme. Byen skal udvikle sig stille og roligt, uden at det bliver for voldsomt«.

- Hva' med græsrodsbevægelserne?

»Græsrodsbevægelser er noget særdeles fornemt. Der ligger en usædvanlig dynamik i dette begreb. Jeg opfatter mig selv

som græsrod i det politiske system, og det er egentlig lidt af en tilfældighed at jeg sidder her. Gode ting fører osse nogle frynser med sig, det jeg vil kalde kloakbevægelser, det er måske ikke så meget bevægelser som personer. De er destruktive og vil forsvinde af sig selv. Ægte græsrodsbevægelser er samfundskritiske, og de påvirker den politiske debat.

- Baggårdteatret?

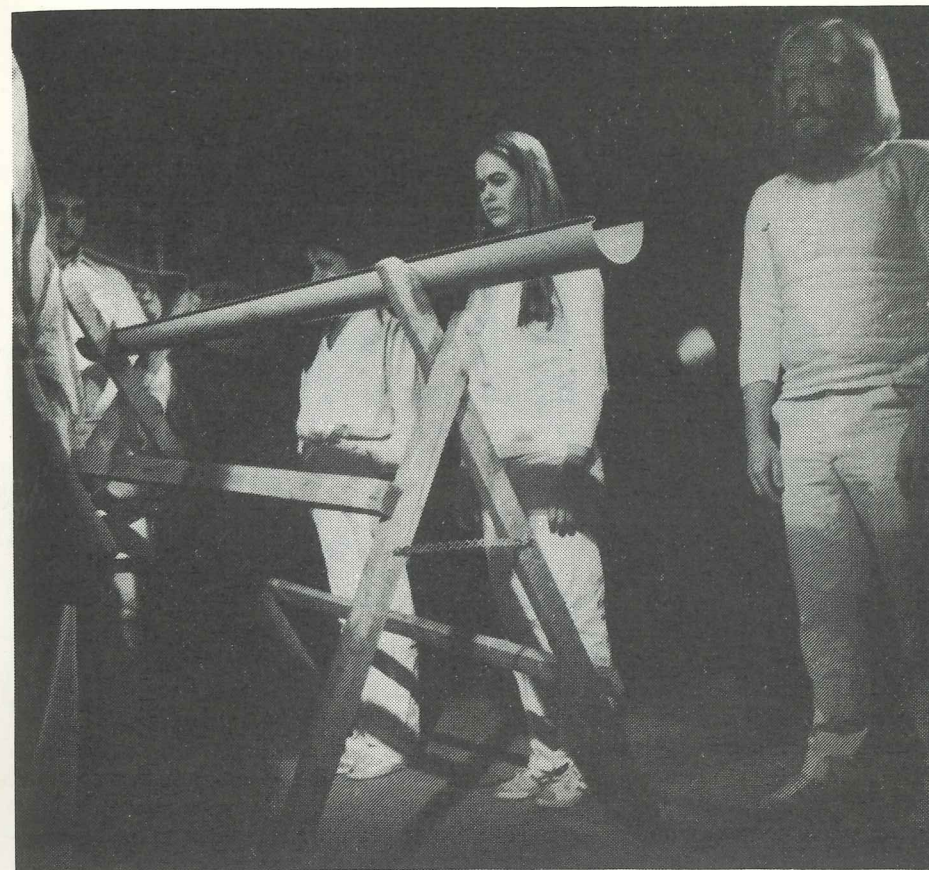
»Det er autodidakte københavnere som er kommet hertil og vil lave noget for kommunens penge. Selv SID - og det er dog folk på gulvet - siger: de skal sgu' ette ha' en krone. Der er osse et kvalitetsbegreb, som selvfølgelig er subjektivt, men jeg mener at noget af det de laver, er så eventyrligt ringe. Man skal lære at leve med, at man selv bliver gjort til grin, det mener jeg osse sagtens man kan. Men det er svært, 3 uger efter man er blevet gjort til grin på det plan, at få en ansøgning fra Baggårdteatret om økonomisk støtte. Ikke af personlige årsager! Men jeg synes, vi i et eller andet omfang må tro på nogle kvalitetsbegreber, uden at der skal hæftes betegnelsen censur på. Det er altså ikke fordi det er venstreorienteret. Vi har flere gange haft Berlinerensemble her i Svendborg«.

- Fattiggårdsprojektet?

»Der var måske nogle uheldige omstændigheder der gjorde, at projektet ikke fik støtte. Men Baggårdteatret er en flok amatører fra København der er kommet rejsende hertil, og de skal gøre sig mere end almindeligt godt bemærket, før samfundet vil være med til at støtte dem«.

Bogcafeen og Kloster Moster?

»Ja, der står jo nogen bagved, hvad er det det hedder, 4. oktober? Nej 2. oktober. I begyndelsen var svendborgenserne skeptiske over for cafeen. Bøger, mad og vaskeri? Men de kører nogle engagerede arrangementer, og alt hvad der er engageret er jo godt. Jeg er dog bekymret for at de blander nogle begreber. Kulturelle og

Arbejdsløshedscabareten: Arbejdsløs fritid blir' til arbejdsfri brugstid.

kommercielle interesser blandes sammen. Ikke kommercielt for profit, men for at få et grundlag for deres aktiviteter. Men i folks opfattelse er deres systemer ikke rene. Det er nok især et problem for Kloster Mosters vedkommende. De har ellers nogen musikarrangementer af meget høj kvalitet, moderne rytmisk musik, en saltvandsindsprøjtning for musiklivet i Svendborg. Mange af de unge mennesker er jo idealister, kører frem med skyklapper på. Hvem er det f.eks. der går og arbejder på Kloster Moster? Er de medlemmer af tjenerforbundet?»

- De arbejdsløse og Arbejdsløshedscabareten?

»Den er et godt tiltag, initiativet må respekteres, men der er osse en politisk virksomhed som ikke burde dyrkes i den sammenhæng. Det er ikke en redelig politisk påvirkning der finder sted. Det er folk med en relativ høj uddannelse, som intellektmæssigt har overskud til sådan noget. Man bliver professionel arbejdsløs akademiker, man aktiverer den situation man er i til en politisk virksomhed. De kan læse en lovgivning, nogle cirkulærer, og så lægge en ansøgning her op, fordi

Er Baggårdsteatret en flok autodidakte københavnere der er kommet hertil for at lave noget på kommunens regning?

de kender systemet. Og det er sådan set udmærket, det kan vi godt tackle. Dem vi skal slås for først og fremmest, det er kvinder, 80% af de ledige er kvinder, rengøringsassistenter, køkkenassistenter, SIDs og Metals folk. Hundrede gange flere end de andre, ansvaret for dem må hvile tungere på vore skuldre. Og det er ikke dem der er aktive i de bevægelser vi snakker om. Man kan dyrke sin situation, bevdstgøre den, gøre den politisk aktiv - og det mener jeg man har været dygtig til. De unge arbejdsløse i miljøerne udsættes ofte for en politisk påvirkning der ikke er reel. Vi/jeg kan ikke konkurrere med f.eks. Bogcafé, Cabaret, Kloster Moster og lignende aktiviteter. Det er rigtigt, at vi har mistet kontakten til en stor del af ungdommen, men vi har så mange kon-

krete arbejdsopgaver, at der ikke bliver tid til det udadvendte arbejde.

Nej, socialdemokratiets mere progressive holdning til ungdomsarbejdsløsheden som politisk problem får ikke konsekvenser for de unge arbejdsløse i miljøerne her i Svendborg. Måske - men på meget langt sigt.

Provinsen i venstrefløjen

Så vidt Viggo Schultz og Plyssen, man kan så tænke over hvordan vilkårene egentlig er for græsrod og venstrefløj i Svendborg. I den forbindelse vil det sikkert være meget godt at gå lidt i kødet på os selv i et forsøg på at skralle paraderne, venstrefløjsoverfladerne af.

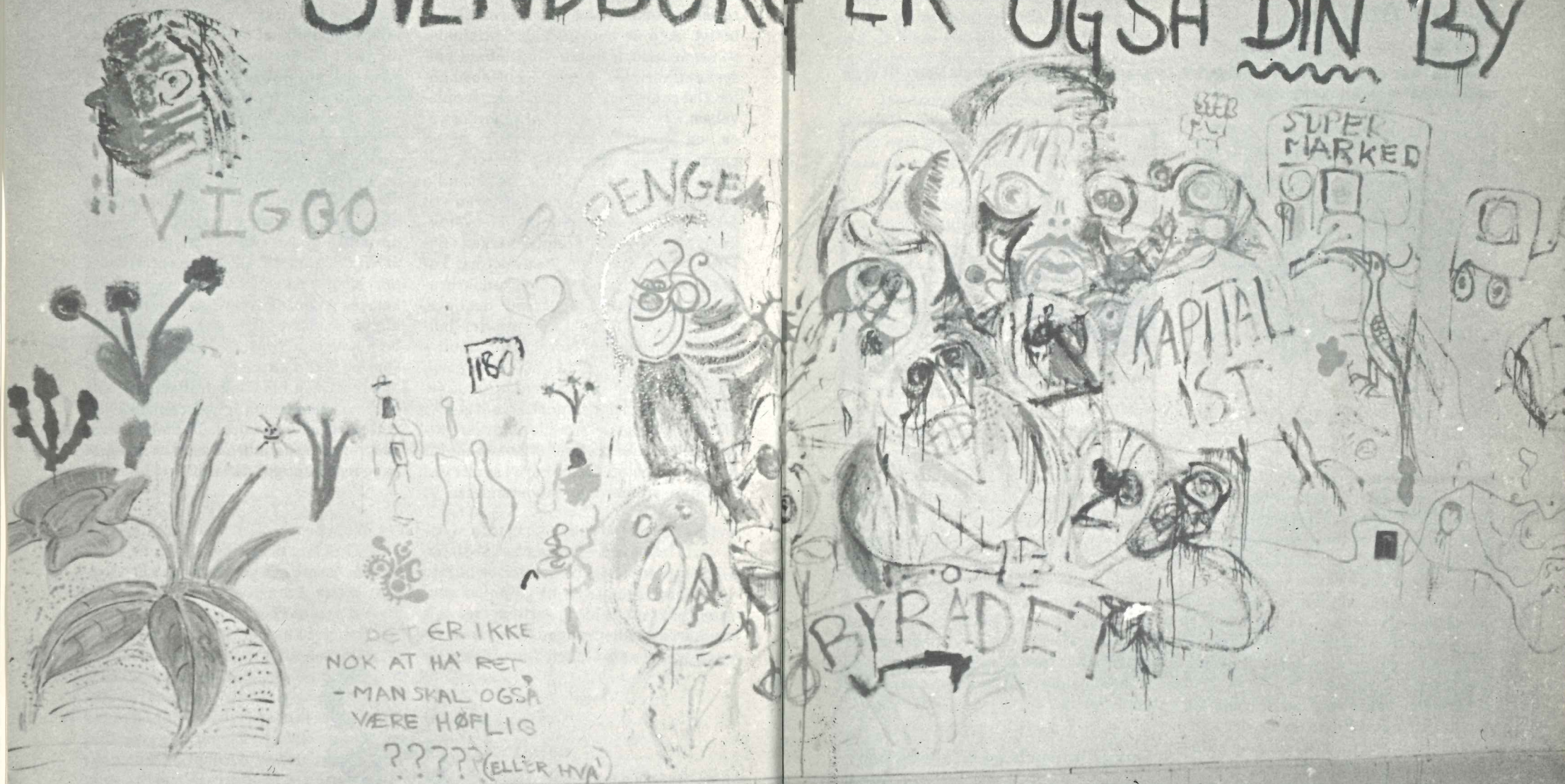
Når vi snakker om at karakterisere Svendborg som provinsmiljø, afslører vi os som utroligt provinsielle københavnere der er kommet på besøg i raritetskabinettet. Alle de pudsige sider, originaler på samleband, fortidens frontløbere, pølsekindfabrikker og dingnotfabrikanter. Det er provins for os. Vi pumper oplevelsen, euforiserer den som vi har for vane, og vil så måske gøre det til en mediebegivenhed: udstille dyrene i haven. Vi bruger det egentlige provinsmiljø og beboerne, som vi bruger naturen - til rekreation og underholdning. Vi lever ikke rigtigt i nogen af delene, hverken i naturen eller i provinsmiljøet, det har karakter af vare for os, noget vi kan forbruge når vi har lyst og ellers lade det ligge. Vi er ikke prisgivet natur og provins, holder altid en bagdør åben som flugtmulighed - til når vi er færdige med at onanere os selv og hinanden. Det er af samme årsag vi omtaler bondelandet, som vi gør. Vi har aldrig brugt det til andet end rekreation. Det har aldrig været et livsvilkår for os. Og lige netop derfor har vi svært ved at blive troværdige modstandere. Vi

mangler nosser, sejhed, puls over for udfordringer der er anderledes end etableringen af de kendte alternativer. På en eller anden led virker det navlebeskuende, uden antydning af overskridelse og alsidighed. Professionelle alternativister, hvor det professionelle ikke ligger i, at man får penge for det, men i ensidigheden, den ensidige specialisering: stor hjernegople uden krop - svulmende muskelmand uden pik.

For mig står det her provinsprojekt som en mulighed for at gennemskue nogle af de facader og strategier vi har bygget op omkring os de sidste 10 år, et forsøg på at finde frem til en argumentation og praksis der ikke dækker til, men afdækker. Jeg gider ikke mere gå rundt som en kliché af venstrefløjsnormer og talemåder - hellig ind til benet - på samme måde som jeg var en kliché af mine opvækstvilkår indtil jeg blev venstrefløjsfan. Men der er ikke andre muligheder end den kære fløj, og her har vi det hele: både os selv, geografien og de andre. Så lad os komme i gang med at bygge den bro.

SVENDBORG ER OGSÅ DIN BY

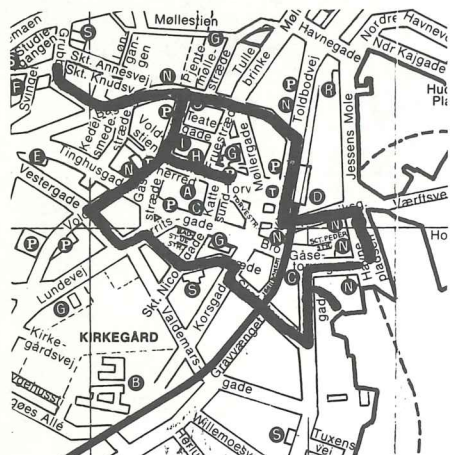

»Svendborg er også din by«. Spontan vægmaleri i en besat ejendom i Valdemarsgade 1979. Ejendommen var besat som protest mod kommunens ringvejsplaner.

Det gamle Svendborg:

Bevar mig vel

Svendborg er en gammel middelalderby, og man kan sagtens få nogle timer til at gå med at slentre rundt i centrum.

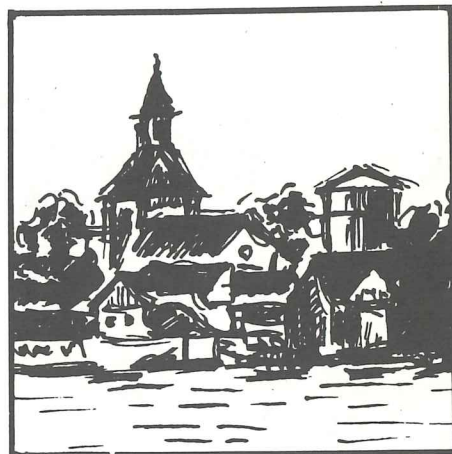

Svendborg vender sit ansigt ned mod havnen, som en af de få byer her i landet. Hvis du står nede ved havnen kan du se, hvordan facader og veje er rettet herved imod.

En sommerdag på kajerne ved havnen, hvor den tyske tale flyder i så rigelige mængder, leder tanken hen på middelalderbyens samhandel med hansestæderne. Svendborg har altid haft tæt kontakt med det sydlige broderfolk.

Fra havnen skal du gå ad Brogade. Gaden har sit navn fra dengang, der ingen egentlig havn var, men »kun« en skibsbro. Her i gaden ser du et vellykket eksempel på, at man godt kan bygge nyt i gamle kvarterer, uden det behøver at skæmme. Metalarbejdernes fagforening er et eksempel på hensynsfuld anlægsvirksomhed.

På Gåsetorvet skal du til venstre ad Kullinggade, hvor du går ind på parke-

ringspladsen på venstre hånd efter 50-75 meters vandring. Fra kajkanten kan du se over på nogle gamle flotte gulkalkede pakhuse. Denne lille del af havnen er meget romantisk. Her er stadig noget af det gamle havnemiljø at finde. Men hvor længe? Svendborg havn har planer om at opfylde dette bassin, så der bliver en bred betonkaj. »Det er af hensyn til den moderne containertrafik« siger de kloge hoveder. Men heldigvis fattes også denne del af landet penge.

Svendborgs kartoffelrækker

Kullinggade var tidligere en bugtet gade. Den er nu blevet rettet ud. Det krævede biltrafikken, der skulle ud til Vindebyfærge.

Fra Kullinggade til højre ad Skattergade, en af byens ældste gader. Her på hjørnet har det gamle »Skattertårn« lig-

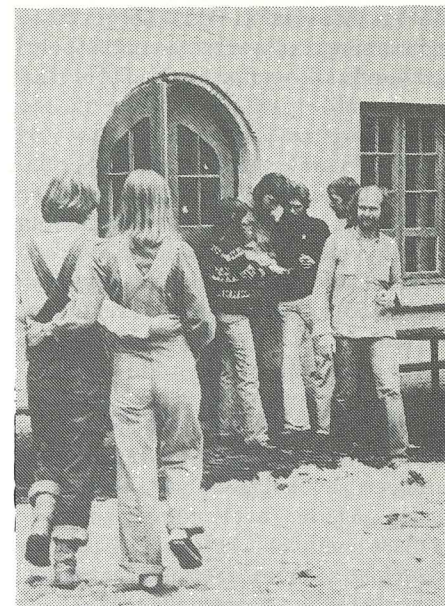
get. Det lå ved byvolden og indgik som en del af byens forsvarsværk.

Skattergade er sammen med de nærliggende gader Kullinggade og Færgevej ved at blive »tilflyttergader«. Man kan kalde dem Svendborgs kartoffelrækker.

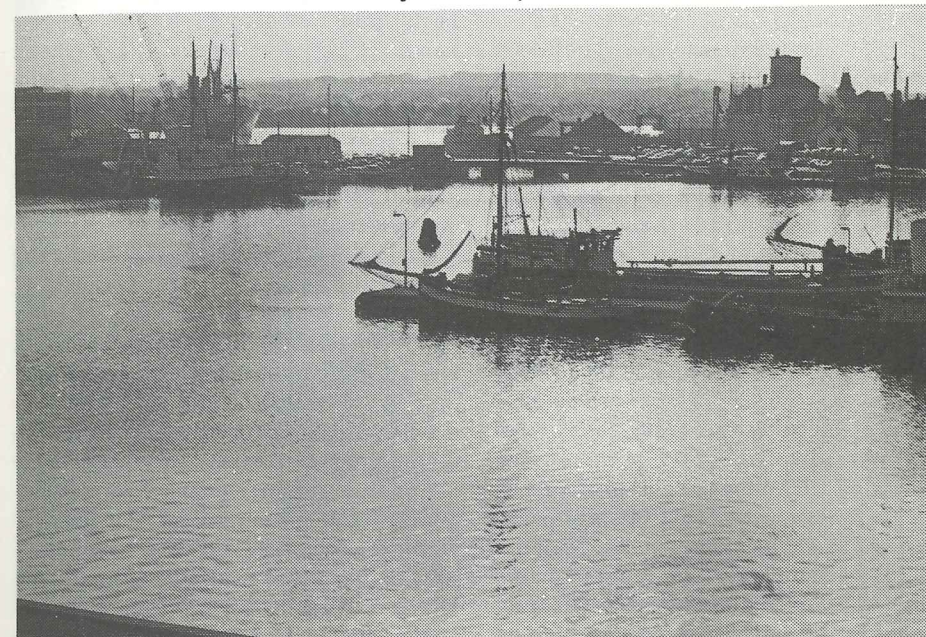
Midt i gaden vil du kunne se et af byens ar: Jernbanegadegennembruddet fra 79/80. Disse grimme åbne sår kan vi takke de høje herrer på rådhuset for. Vi vil møde sårene flere steder på slentreturen.

I Skattergade findes mange gamle, nænsomt restaurerede huse. Mange af dem har flot, udskårne trædøre.

Ved Korsgade drejer du til højre og straks til venstre igen. Du går ad Sct. Nicolai Kirkestræde og senere ad Kyseborgstræde. Du passerer en mastodontbygning. Det er bagsiden af monopolpressen, Fyns Amts Avis' bygning. Du kan se et »minde« fra typografkonflikten i 81: Ved et af vinduerne sidder nogle røgsværtede mursten. Det er resultatet af et mislykket attentat mod bladhuset, der i 81 fyrede

Højskole-liv.
Tidligere gammel købmandsgård - nu rød højskole.

Svendborg er en af de få byer der vender sit »ansigt« ned mod havnen.

samtlige typografer. Bølgerne gik højt i de forårsdage - flere gange måtte politi med hunde sikre udbringelsen af aviserne.

Kyseborgstræde skæres igennem af Sct. Nicolaigade, men du går bare uanfægtet videre. På venstre hånd ser du en lille jordhøj. Det er resterne af Svendborg gamle byvold, der ligger her. Snart afløses den lille vold af en ækel og grim glasbygning. Det er et af byens altfor mange varehuse.

De røde kommer til byen

Du er nået til gågaden Gerritsgade, som du følger til venstre. Du går i en af disse herlige gågader, hvor man skal kæmpe sig frem mellem burgers, softice og de hundreder af udstillingsstativer, der viser nogle for dig dødaktuelle tilbud!

På højre hånd, på hjørnet af Gerritsgade og Vestergade - ligger den røde højskole i en klasse B-fredet gammel købmandsgård. Huset blev bygget i 1853 og er en ypperlig repræsenteret for datidens senklassicistiske byggestil. Gå en tur ind i gården (porten er i Vestergade) og nyd synet.

Det vakte for øvrigt vild opstandelse i borgerkredse, da det gik op for dem, at en flok socialister var ved at købe den gamle, agtværdige »Baagøes gård« for at indrette den til rød højskole. Det påstås, at man i den kommunale forvaltning, fik travlt med at anlægge en vej henover gården - men heldigvis forblev ideen kun en streg på papiret.

Turen går videre ad Vestergade og ved krydset ved Kvickly skal du til højre ad Voldgade. Du kommer forbi Hotel Svendborg, bygget med Marshallhjælp efter anden verdenskrig. Bygningen er ikke nogen pryd for byen. Hvis du kan komme over pladsen for parkerede biler, skal du til højre ad Ramsherred, og en tur ind på Svendborg torv.

Undervejs har du på højre hånd en stor rød klods. Det er rådhuset og lige overfor ligger Anne Hvides gård, byens ældste verdslige hus. Det blev bygget i 1565 af adelskvinden Anne Hvide, der boede her til sin død. Dengang havde huset flere længer. Svendborg og omegns museum råder i dag over lokalerne.

Jens Jensens nedtur

Torvet i Svendborg er en oplevelse værd. Lørdag og onsdag formiddag er her markedsdag. Særligt om lørdagen er det godt besøgt. Alle svendborgensere er af huse. Der hilses, købes grønsager og fisk, sladres og kikkles på. Man kan sidde på trappen op til Vor Frue kirke og nyde det hele på afstand.

Man kan også kravle ind på værtshuset »Plydsen« i Kattesundet. Det er et af byens ældste værtshuse, og tidligere mødested for kommunalpolitikere og byens forretningsfolk. Her blev mangelen en beslutning truffet over et glas øl. Her kommer ikke så mange politikere mere. Måske efter at Baggårdteatret havde holdt premiere på lokalfarcen »Papegøjer i Plydsen«.

Stedet har en speciel atmosfære. Den gamle cigaros hænger stadig i gardinerne og plysmøblerne. Blandt ældre af stamgæsterne er kvinder og børn stadig ikke velsete på Plydsen.

Du må tilbage forbi rådhuset og til højre ad Skolegade, indtil den skærer Bagergade. Det er byens første gadegennembrud »i nyere tid« du står ved. Tidligere var Bagergade en ubrudt gade. Det er den ikke længere. Skolegades forlængelse ned mod Dronningemeaen bliver i folkmunde kaldt »Jens Jensens nedtur« eller »Bremerpasset« opkaldt efter henholdsvis Jens Jensen, daværende formand for teknik udvalget og P.E. Bremer, byens stadsingeniør. Jovist, fynboerne har humor!

Fra Bagergade kan du gå et smut op til Svendborg Bogcafe ved at gå til venstre og til højre ad Grubbemøllevej.

Overfor bogcafeen findes byens gamle fattiggård, Viebæltegård. Den er også museum i dag.

Tobak i Hulgade

Efter endt kaffedrikning i bogcafeen går turen retur ad Bagergade. Det er en af Svendborgs ældste gader. I nummer fire har en del af byens arbejdsløse slået sig ned. De får tiden til at gå meningsfyldt. Blandt andet laver de teater om deres egen situation.

Du er nået til den del af gaden, der vender ned mod Møllergade. Her ligger en række flotte gamle karnaphuse, alle fra midten af 1700-tallet. Ved hjørnet af Møllergade og Bagergade er en anden seværdig bygning: Ebenezer.

Du skal lige over Møllergade og ned

gennem den smalle og stejle Hulgade. Den var tidligere et eldorado for bevaringsfolk. Der lå det ene gamle hus efter det andet. Nu har Svendborgs stolthed, Harald Halbergs tobakfabrik, købt jorden op og plantet fabriksbygninger i stedet.

Efter du er kommet ned ad bakken, går du til højre ad Toldbodvej. Her gik den gamle strandlinje, og det flotte pakhuis, der ligger overfor banegården, har således ligget helt ned til vandet, da det blev bygget omkring 1800.

Du kan slutte din tur af nede ved havnen. Hvis du går ad Frederiksgade, kommer du forbi byens værtshusfront. Beværtningerne »Den høje stue« og »Skandinavien« har begge meget flotte værtshusfacader.

Hvis du har tid til overs, kan du overveje at tage på en sund-rundtur med »Helge«. Du får alle seværdighederne præsenteret på tre sprog, mens du sidder behageligt på bådens soldæk.

Sådan var hverdagslivet på fattiggården i Svendborg omkring århundredeskiftet. Billedet er fra den store friluftsforestilling, »Liv i fattiggården«, sommeren 1981.

På »skærveknuseren« til Tåsinge:

Ad snørklede veje til gadekær, fuglefløjt og kærlighedsdrama

Op på skærveknuseren og afsted til Tåsinge.

Ordet »Tåsinge« kommer fra »Thors Eng«, og netop her sov guden Thor fordi øen ved sin »skønhed vel kunne være værdig at afgive et behageligt Hvilested for hiin Oldtidens Yndlingsgud, når han stundom, træt af sine Vandringer i Luften, følte Attraa efter at hvile og vederquæge sig«.

Sæt dig til rette på skævekringlen, husk kikkert, kort og lappegrej - og cykl i Thors fodspor.

Vi viser dig ruten, der sender dig til Valdemar Slot, Troense og et herligt naturområde ved Tåsinges sydkyst, og vi lover: Det bliver en oplevelse for livet!

Tag madkurven med - turen er på ca. 30 km.

Svendborgsundbroen må du selv finde op på. Hold dig inde på fortovet, hvor du er i rimelig sikkerhed. Da broen blev færdigbygget i tresserne var vi cyklister henvist til vejbanen, der er alt for smal til den stærke trafik. Politiet måtte ændre reglerne, da folk (selvfølgelig!) konsekvent benyttede det sikre fortov. Et eksempel på, at selvforvaltning i det lange løb kan føre til ændringer.

Fra broen har du en storslået udsigt ind over Svendborg. Herfra kan du fornemme, hvordan byen er anlagt i bunden af Sundet, godt i læ af omgivende bakker. Et fortrinligt sted at forsvare, den gang det ikke gjaldt cruisermisiler og radioaktivitet.

Da broen blev indviet i 1966 var den afslutningen på flere års anlægsaktivitet i det sydfynske øhav. Langelandsbroen og Siødæmningen var allerede bygget, og nu kunne man køre til Langeland. En ændring af det sydfynske trafikmønster var en realitet. Langelands nedtur skulle vendes. Folk og industri skulle til øen. Det skete nu ikke. Tværtimod. Øens udvikling går tilbage år efter år.

Der er delte meninger om den een km lange sølebro. Nogle finder den flot, og siger den pynter på landskabet. Alle var dog ikke lige glade, den dag Margrethe klippede snoren over. En færgemand fra det gamle færgeri Svendborg-Vindeby, stod på dækket af sin færge og vendte ryggen til ceremonien i protest. Med broen blev færgeriet nedlagt, flere blev arbejdsløse og de fem færger skulle sælges.

Andre har »glæde« af broen. De mange, for hvem den er sidste station i deres desperation over ikke at kunne falde til i et stadigt mere komplekst samfund. Broen har danmarksrekord. Et spring om måneden!

Når du er kommet videre, er du på tøsingssk jord. Drej til venstre i det store kryds, og straks til venstre igen, ned til Vindeby. Derned kan du trille i frihjul.

Vin og blå bølger

Du kører gennem parcelhusland nu. Her, tæt på broen og fem minutters kørsel fra Svendborg, er udstykket et hav af parcelhuse. De ligger smukt grupperet ned mod Svendborgsund, og vejene har maleriske navne som: Syrenvej, Bøgevænget, Fyrrevang og Vindeby Birkevej.

Nede ved havnen i Vindeby lå det gamle færgeri og den gamle fægekro. For 15-20 år siden var her forrygende jazzballer hver lørdag aften. Den lille krosal var stopfyldt, ballet sluttede først når den sidste færge sejlede hjem - eller den første morgenfærge lagde ud! Det hele er en epoke: Jazzklubben er opløst, kroen er brændt.

Fra Vindeby fortsætter du langs med vandet ad Troensevej. Efter 4-500 meter drejer en lille vej - Vindebyørevej - mod venstre. Hvis du tilfældigvis har en flaske hvidvin i bagagebæreren og solen skinner, så tag ad denne vej. Efter få hundreder meter kommer du til en græsmark på venstre hånd. Du kan se et hvidt-rødt fyr derude. Ude for enden af denne strandeng ligger en bakke, Skansen. Her er det ganske simpelt herligt at ligge en varm sommerdag med sin hvidvin, kigge over på byen og værftet, der ligger få hundreder meter væk. Sundet er smalt, du ligger tæt på byen men alligevel i dejligt højt græs og blandt syngende lærker og grønne buske.

Læg dig ned, hør lyden fra det pulserende liv i Svendborg og mærk arbejdsfriheden prikke i din krop...

Du skal tilbage til Troensevej og til venstre ad den. Vejen slår et skarpt knæk til højre og lige efter går en lille skovvej ind mod venstre. Den fører dig ind i Bregninge Skov. Efter et par kilometers cykling når du op til Troense.

Det fæle rygte

Troense er en rigtig gammel skipperby.

Den havde sin storhedstid i sidste århundrede, da træskibsskonnerterne sejlede kloden rundt med Troenseskipperne ved roret. Om vinteren lå de mange skibe »opstaldet« i Pilekrogen og Thurø Bund, som du kan se over til.

Du skal til højre ad Grønnegade. På hjørnet ligger et lille seværdigt museum, en søfartssamling.

Grønnegade er en af de bedst bevarede skippergader i Troense. Det ene gamle skipperhus ligger ved siden af det andet, og viser, at det kunne være en særdeles lukrativ virksomhed at beskæftige sig med sejlads dengang. Husene fortæller også, at stillinger som inspektører, adjunkter og landmålere stadig kaster et rimeligt udbytte fra sig. Gaden er i høj grad blevet »tilflyttergade« - for dem, der har råd.

Du træder videre ad gaden. Tag dig ikke af, at den slår nogle sving og tager navneforandring til Præstealeen. Den fører dig op til slotsalleen ved Valdemar Slot. Engang enevældens højborg på øen. Siden er det gået jævnt tilbage og i dag bor baronen i parcelhus i et hjørne af slotsparken.

Læg mærke til de meget høje og flotte træer i alleen, og se også, at der er plantet to rækker med ganske små træer. Baronen siger, det er fordi de gamle træer efterhånden er ved at gå ud af ælde. Et ond-sindet rygte hævder, at når de nye træer gror til og de gamle fældes, vil to turistbusser lettere kunne passere hinanden, under deres besøg på slottet, cafeteriaet og museet!

Der kommer hvert år tusinder af turister til Valdemar Slot. Og flot er her da også. De to porthuse, den store slotsgård og den lille tepavillion nede ved vandet.

Det er lang tid siden den sidste tøsing sad på træhesten her i gården, der nu er fyldt op med turister. Orlogsmuseet har en udstilling her på slottet og navnet på museumsinspektøren kan lede tankerne

hen på fordums storhedstider: han hedder Munthe af Morgenstierne!

Du fortsætter ud ad den anden portbygning, følger vejen og snart kommer du til en kæmpestor eg på højre hånd. Det er Ambrosius-egen, opkaldt efter Ambrosius Stub, der var »sekretær« på slottet omkring 1750, da søhelten Niels Juels sønnesøn, der også hed Niels Juel, residerede i bygningen. At Niels Juel overhovedet er blandet ind i dette foretagende har igen noget med den lukrative søfart at gøre! Søhelten fik nemlig slottet forærende som tak for at han vandt slaget i Køge Bugt i 1677.

Tilbage til den fynske virkelighed. Under denne eg sad den unge Ambrosius og hvilede sig, når det barske liv på slottet blev ham for meget. Det er et flot træ, over 700 år gammelt.

Tåsinge for din fod

Har du hvilet ud? Videre! Du kommer til en vejgaffel, hvor du skal til højre op ad Vievej. Når du har drejet, kan du se en lille lund inde på marken. Det er Kærstrup-ruinen, forgængerens for Valdemar Slot. Da det nuværende slot blev bygget i årene 1639-44 stod Tåsingebønderne på rad og række her fra Kærstrup og op til den ny byggeplads. Sten blev rakt fra hånd til hånd. På den facon kan man sagtens bygge et slot. Hvis marken er tilsået, så nyd ruinen på afstand.

Du kan sikkert mærke det allerede: du er på vej til Tåsinges top: Bregninge kirketårn. Hvis du kravler derop er du små hundrede meter over Svendborgsunds vandspejl. Udsigten er strålende: du kan tælle efter selv: 63 kirker, 15 herregårde og 20 øer. I klart vejr kan du se ned til storebror. Hvad du ellers kan se, giver inskriptionerne i tårnet god besked om. Du får også at vide, hvem der i årenes løb har været heroppe: Jens Erik 1968, Knud elsker Sus 1974. Betydning for visitkort.

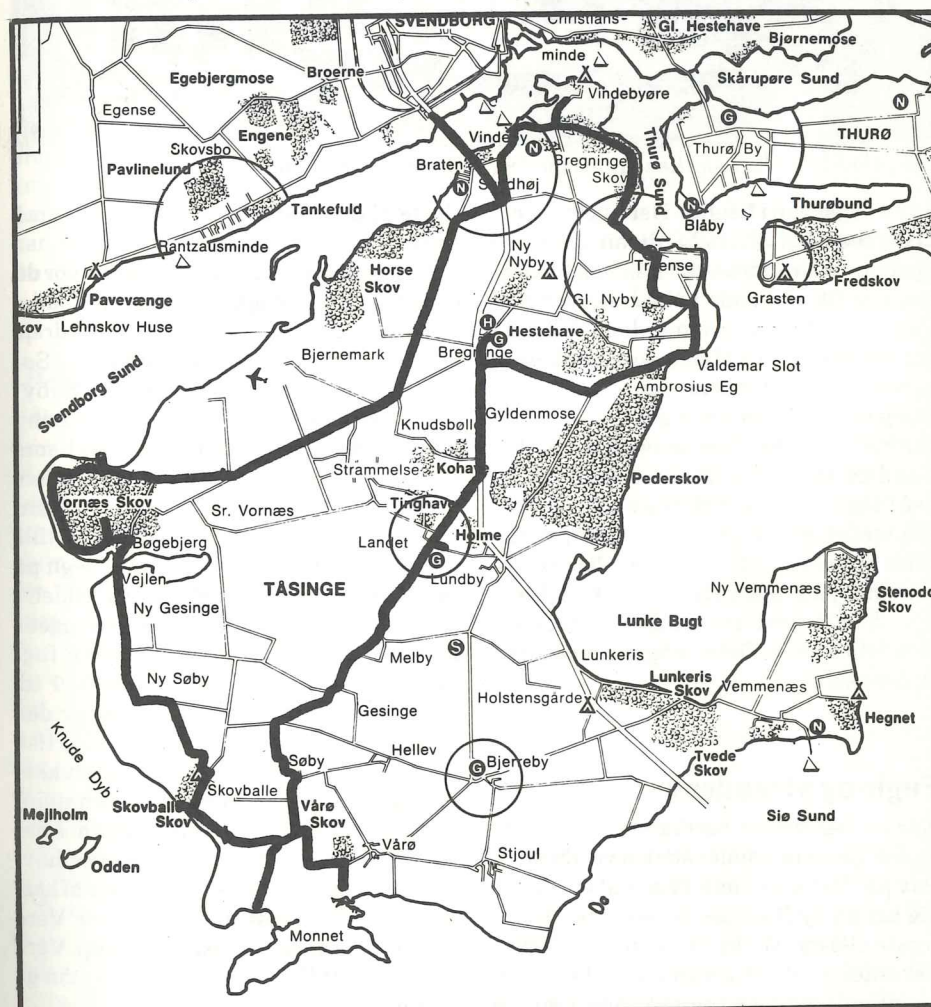
Greve og prinsesse

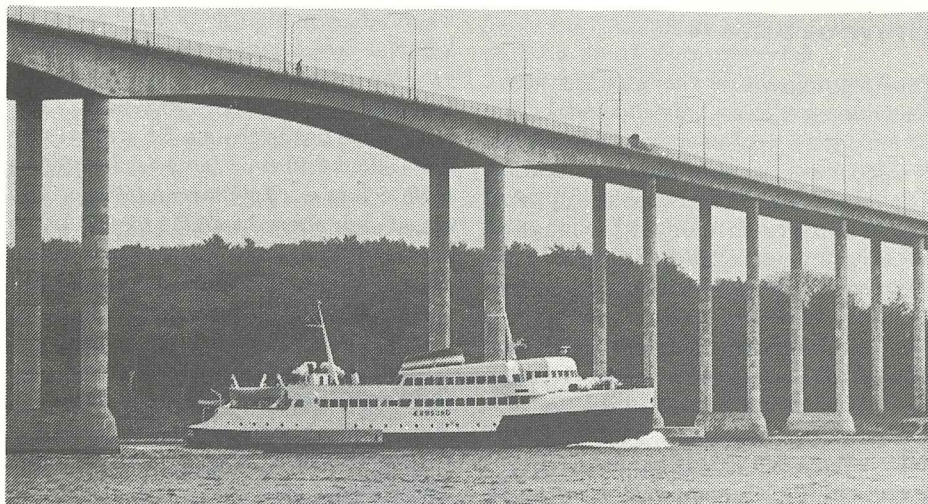
Fra Bregninge må du videre syd på ad A9. To kilometers kørsel. Kør ikke ved siden af hinanden. Trafikken er stærk, og den lokale beboerforening har endnu ikke fået overtaget amtet til at etablere cykelsti her så hurtigt som muligt. Men den er på vej. Her er for nylig sket et trafikdrab, og det var hvad der skulle til inden politikerne vågnede!

Du skal til højre ad Skovballevej mod

»Landet« - der altså er en lille by. Navnet kommer fra »Landets by«. Det var dengang Tåsinge var et helt land med sine 70 km². Den gang var skolebørnene ikke klar over, at de boede på en ø. Så stor følte de den - eller så lille var deres verdensopfattelse. I dag er skolebørnene ikke i tvivl om, at de er øboer. Manglen på cykelstier, sportshaller og fritidsfaciliteter er påfaldende her på Sydåsinge. Der er også mere end 10 km til byrødderne i Svendborg.

Hvis du er romantiker, må du en tur ind

Langlands nedtur skulle vendes med Svendborgsundbroen.

på kirkegården i Landet. Her ligger de jor-diske rester af Elvira Madigan og Sixten Sparre. Århundredets kærlighedsdra-ma, der fik sin ende i Nørreskoven ved Valdemar Slot en sommerdag i 1899, da den svenske greve pløkkede et par kugler gennem den skønne linedanserinde Elvi-ra, og derefter gennem sig selv. Nu skulle dén historie ikke være længere havde den mandige militante greve bestemt. Den dag i dag besøger artister og andre cirkus-folk stedet, når cirkusen har slået pælene i den fynske jord. Tit ligger her friske blomster på graven. Det er ulykkelig kærlighed, ungdom, tragedie, romantik og standsforskelle. Det er noget der optager os danskere!

Fugle og strandeng

Når du har grædt færdig skal du videre sydpå gennem Landet ad den vej du kom. Pas på. Det kan være svært at orientere sig her på Sydtåsinge. Du kommer til den første lille by, Melby. De mange, små byer hernede har alle deres gadekær. Og der er snadrende ænder og kvækkende frøer i de

fleste af dem. De udgør centrum i de små byer.

Lige gennem Melby til Gesinge, hvor du også følger den slagne vej mod Skovballe. Et stykke udenfor Gesinge skal du dreje mod venstre ad Søbyvej mod Søby. I Søby skal styret vrides mod højre ad Søbyvej. Efter en kilometers cykling fra Søby kommer du til tværvejen Monnetvej, som du følger til venstre. Efter to 90-graders knæk - er du med? - kommer en stor gård på venstre hånd. Lige overfor går en lille jordvej til højre. Der er levende hegn på begge sider. Du tager den ned til leddet.

Du er ved et af de mest særprægede landskaber ved Fyn og et af de bedste fugleområder. Monnet hedder den 300 td. land store strandeng. Månen bliver den kaldt blandt lokale. Og det ligner faktisk en måne. Fladt er her, og måneindtrykket forstærkes af de mange små forhøjninger. Det er den gule engmyre, der her har sine myretuer. Området er hævet havbund, der om sommeren afgræsses af heste og køer. Længst ude, kan du se Vårø knude, som en bakke der stikker op. Vårø knude var tidligere en ø. Nu kan man gå derud.

Stil cyklen ved leddet og gå ud til det røde skur. I fuglenes yngletid - fra april til juli - skal du ikke gå længere ud i området. Så vil du forstyrre unødigt. Men fra vejen ud til skuret kan du også se de mange fugle, der yngler på dette areal. Den sorthvide klyde med det opadbøjede næb, strandskaderne med de kraftige røde næb, de flaksende viber, og måske en enkelt ryle. Her findes også flere andearter. Gravanden er den mest almindelige. Men også skeænder, spidsænder og gråænder holder til her. Overalt er der en sand »larm« af syngende lærker, hvis du er her i sommerperioden.

Månen ejes af et lodsejerlaug fra den nærliggende by Vårø. De holder fællesmøder, hvor de bestemmer hvad der skal gøres ved Månen. Hvornår skal køerne sættes ud, hvor mange etc. Gårdejerne har altid hæget om området, og det skal du også gøre som gæst.

Originalen Lolk

Når du har nydt naturen ved Månen skal du tilbage ad samme vej. Når du kommer til Søbyvej skal du ligeud. Straks efter kommer Søby Strandvej, en lille vej mod venstre. Her kan du køre ned, hvis du vil nyde Månen fra en anden vinkel. Der ånder idyl nede ved vandet. Enkelte joller ligger og skulper, nogle børn sopper måske rundt. Her er stille. En enkelt brølen-de kvie og en traktor kan måske høres. Det er en uberørt krog af Danmark.

Ellers skal du fortsætte ad Monnetvej, langs med Tåsinges vestkyst. Hvor vejen drejer skarpt mod højre kan du køre en smuttur ned til Skovballe havn. Herfra kan du kigge over på de små og ubeboede øer, Mejlhoved og Odden.

Den asfalterede vej fører dig gennem Skovballe, hvor du skal dreje til venstre i krydset. Her ved svinget kan du stadig, på en lille hvidkalket bygning, fornemme

ordene Skovballe kro. En fremragende ålekro, der også er blevet flammernes bytte. Fire tjenere indebrændte. Fire stumtjenere!

Du fortsætter ad Skaregårdsvej. Og videre ad Knasterhovvej. På vej ned ad bakken kan du på højre hånd se en flot langdysse, der netop er blevet udgravet. Vejen svinger mod højre, og efter et par kilometer kommer du til et løjerligt lille kampestenshus, der mest af alt minder om et museum. Men det er altså privatbeboelse, så kig på det udefra.

Det er tøsingen, originalen, folkemindesamleren Søren Lolk, der har boet i huset. Hans valgsprog står over døren: »Vor Ø skal blive den fremligste. Vor By den driftigste... Vort Land det lykkeligste«. Der tales stadig meget om Søren Lolk blandt tøsinger. Når han tog på torvet i Svendborg, var han altid standmæssigt korrekt klædt i folkedragt og med dertil hørende sølvbånd om det lange hår.

Hejrer og søvn

Du nærmer dig Vornæs, et af Tåsinges hjørner. Ved den lille dæmning du kører på, har du på den ene side havnen, og på den anden side det prægtige fugleområde Vejlen. Du kan fint overse Vejlen her fra dæmningen. Gå ikke ind i selve rørsko-ven. Her yngler tusinder af hættemåger i tætte kolonier. Du kan se troldænder, grågæs og terner. Hvis du er heldig måske et glimt af den sjældne sorthalsede lappe-dykker.

Stedet ejes af Valdemar Slot, der altså stadig har besiddelser helt herude. En gang ejede slottet hele øen.

Den lille havn er ved at mudre til, og kun enkelte fiskere og fritidssejlere holder til her. Havnen havdes sin storhedstid, da den lille hjortebåd sejlede hertil. Nu sejler den helt ind til Svendborg.

Vejen fører gennem en husrække - det er Vornæs by. Inde i skoven (ja, rigtigt

I Bregninge hører cykelstien op, og du må ud på hovedvejen nogle hundrede meter.

gættet: Det er Vornæs Skov!) skal du dreje til venstre ad Vornæs Skovvej. Vejen fører dig rundt om Vornæsset. På venstre hånd har du marker og udsigt over vandet, på højre hånd Vornæs Skov. Vornæsskoven er dejlig at gå i, hvis du trænger til at hvile rumpen. Bevoksningen er afvekslende, og hvis du er heldig vil du herinde kunne få øje på den store fugl, Fiskehejren. Den yngler i kolonier højt oppe i træerne og netop her i skoven er en koloni.

Når du igen er omgivet af skov på begge sider fører en lille vej gennem skoven til venstre ned mod vandet. Her kan godt bades, selv om forholdene ikke er de allerbedste.

Snart er du på Vornæsvej, en mange kilometer snorlige vej, der fører op til Bregninge. Drej fra til venstre ad Bjeremarksvej så slipper du for de værste bakker.

Du nærmer dig parcelhusland igen. Du er ved veikrydset ved broen - ringen er sluttet.

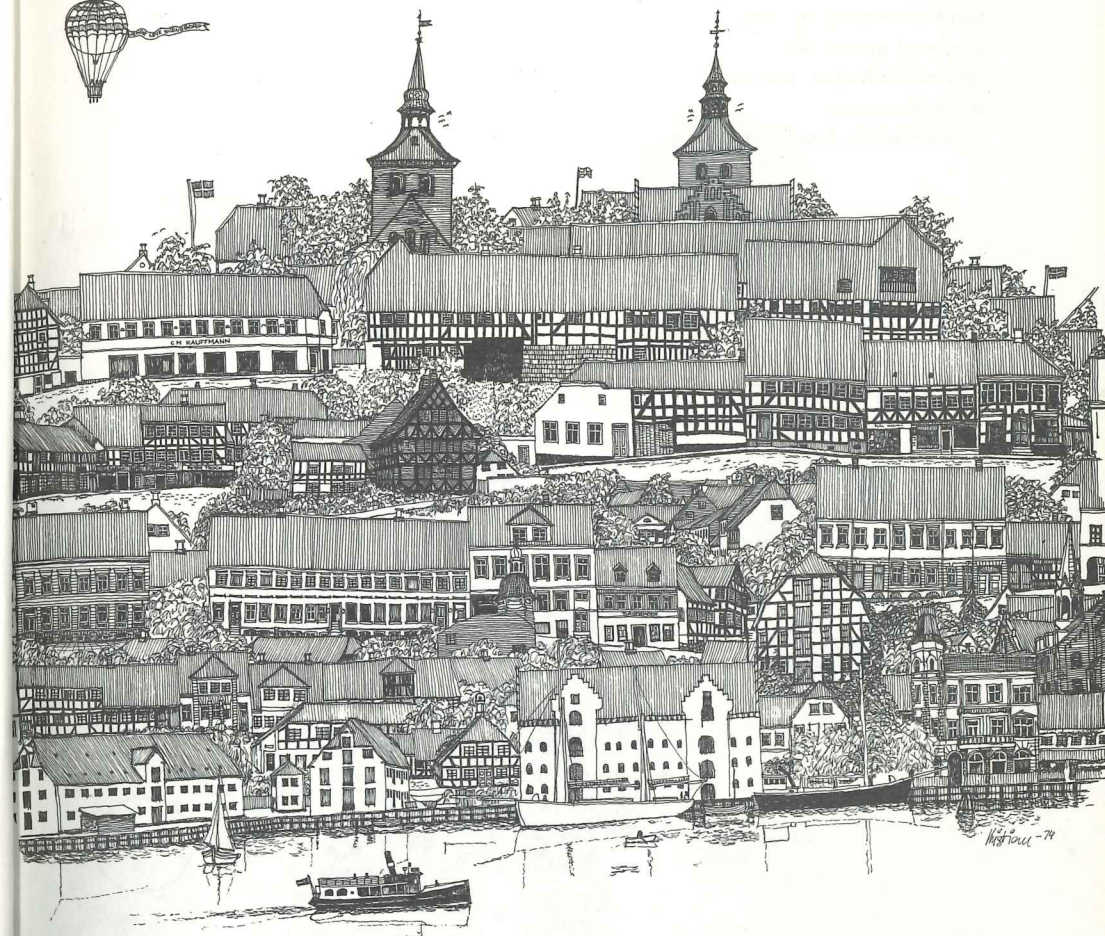
Træt, men alligevel med god samvittighed, kan du tage til Svendborg og nyde maden på et af byens spisesteder.

Velbekomme! Sov godt, din trætte stakkel...

Arkitekt Kristian Isagers hyldest til byen.

svendborg

en by i danmark

strøtanker for I asfalterer min barndom: byen består af levende huse, pladser, gader, stræder, træer, parker, mennesker. - alt dette udgør - gjorde - blandt andet - min barndom - min identitet - min sjæl. jeg savner - respekten - for hvad hænder skabte. I river min/vores barndom ned - i tankeløshed - under pseudonymet "fremskridt" - med bulldozere - vi betaler - og bukker - hvem sagde: ressourcesspild? - snart er I fremme: asfaltens grå tæppe sænker sig over min barndoms sidste tusindfryd! - til lykke! med venlig hilsen andreas' far.

VÆRSGO'... GRÆSRØDDERNISPIRER

Må vi præsentere et
anderledes Svendborg.
Det Svendborg, der sjældent
optræder i aviser, borg-
mestertaler og turist-
brochurer.
Det Svendborg du kan
møde på gaden, til
pjeceuddelinger, møder,
foran brugsen.
- Græsroddernes Svendborg

Lilletorv, 8. marts 1981 - kvindernes internationale kampdag.

Græsrodder & Byrødder

Træk fra græsroddernes historie i Svendborg

Svendborg, den 20. maj 1975, 3. pinsedag. En af byens mange foreninger er i aktion: Svendborg Borgerlige Skyttelaug afholder sin årlige præmieskydning i Christiansminde udenfor byen. Det skal afgøres hvem der i år bliver konge og prins. Under den traditionelle frokost på det mondæne Hotel Christiansminde er flere af skydebrødrene trætte. De har også været oppe tidligt, så de kl. syv kunne gå i optog fra Borgerforeningen. Kongen og prinsen fra sidste år, Peder Most Garden, 3 unge piger klædt i hvidt, og alle de andre. I dagens anledning sejler sundbåden Helge gratis mellem havnen og Christiansminde, og hundreder af svendborgensere benytter tilbuddet og besøger det omrejsende tivoli, der har slået sig ned på engen,

kigger i Hjemmeværnets bod eller slår sig ned på stranden for at se hvad helikopteren fra søredningstjensten kan magte på to meters vand i Svendborgsund.

Kommenskringler i Bagergade

Svendborg, den 10. maj 1975, ti dage tidligere. En af byens mange foreninger er i aktion: Kl. ti denne lørdag formiddag ankommer NOAH-gruppen med sin træk-vogn til Bagergade 24. Man lister ind af bagdøren, åbner vinduerne til gaden og inviterer de forbipasserende på saftvand og kommenskringle.

En time senere aflægger byens stadsingenør et besøg hos NOAH-folkene. Han

Liv og glade dage i »Svendborg Borgerlige Skyttelaug«.

beder miljøfolkene forlade huset. Det sker dog ikke. Næste morgen kan fynboerne læse på forsiden af deres søndagsavis: »Slumstormere besætter hus i Svendborg«. En uge senere smides NOAH-folkene ud af politiet og huset rives ned, sammen med nabohuset, for at give plads til den indre ringgade, der skal ligge på tomten.

NOAH-gruppen stod igen på gaden. Med aktionen ville man påpege to forhold. Dels den miljøødelæggende byplanlægning, dels de problemer, man havde i foreningen med at få ordentlige mødelokaler.

To begivenheder i Svendborg i maj 75. Der er pokkers til forskel på dem. Hvor den ene er højdepunktet i en af byens gamle, traditionsrige foreninger, er den anden på flere måder en skelsættende begivenhed.

Græsrodderne havde holdt premiere i Svendborg denne majmorgen i Bagergade.

Det var første gang, at protesterne mod byplanlægningen var rykket ud på gaden, hvis man ellers kan bruge det udtryk, uden det giver associationer i retning af verdensbankdemonstrationer og ungdomshusbesættelser. Hidtil var modstanden mod den planlagte udvikling af byen foregået indenfor rådhusets fire vægge, hvor alternativlistens enlige repræsentant kæmpede en brav kamp.

Bevar Landbogården

Og der var vitterligt flere tusinder svendborgensere, der ikke ønskede at byen blev revet ned og skamferet til fordel for en ringgade, der kun kunne gavne de handlende og øge de store supermarkeds omsætning.

Bagergadehusene blev revet ned - alle fem. »Det var NOAH-gruppen, der provokerede nedrivningen. Ellers kunne vi have snakket om det«, sagde byrødderne. Selvfølgelig ville husene under alle om-

Liv og glade dage i NOAH-huset i Bagergade.

stændigheder være blevet bulldozet, men der er ingen tvivl om aktionsformen - husbesættelse - gjorde sit til, at byrådet nu under ingen omstændigheder ville ændre en tøddel i holdningen og »lade sig diktere af gadens parlament«.

Da ringgaden i 1977 var nået til fundamentet af den gamle købmandsgård »Landbogården«, var rødderne i aktion igen.

Denne gang valgte man ikke besættelsen, klog af skade. For hvor fredelig og livsbekræftende den end kunne være, skulle den lokale monopolpresse nok forstå at male fanden på væggen. Terrorister, sagde visse folk i Svendborg, når de snakkede om NOAH-folkene med kommenskringle og saftvand.

Ved Landbogården slog en del enkeltpersoner og foreninger sig sammen i Danmarks første borgerinitiativ. BBL, Borgerinitiativet Bevar Landbogården. Man udarbejdede ændringsforslag til den kommunale, fremlagte lokalplan, samle-

de underskrifter, lavede plancher, afholdt borgermøde, festival og lavede en radioudsendelse.

Hundredevis af folk var i gang. Gået sammen på tværs af politiske skel, med det ene formål: at få ændret den på bjerget herskende opfattelse af byplanlægningen. Gejsten kunne holdes oppe, for nu måtte der da ske noget. Det var snart kommunalvalg, og så plejer kommunerødder at være vægelsindede!

Det typiske »græsrodssignalement« var til stede: Man var samlet om en enkelt formål, strukturen var flå - alle kunne snakke med på det ugentlige fællesmøde, og man havde et mål i sigte.

Ak. Som det var sket med Bagergadehusene blev også den gamle købmandsgård bulldozeret.

Liste G

Aktivisterne var dog ikke til at standse. Under arbejdet med at bevare Landbo-

Gravkoen står parat i Svendborgs gader. Det har den gjort i alt for mange år.

gården vågnede Skattergadefolkene op. Det var Skattergade, der skulle gennemskæres af vejen et års tid senere. Men foranstaltede en »folkeafstemning« i byen, og samlede et hav af underskrifter ind.

Det var forøvrigt på dette tidspunkt - efteråret 78 - at græsrodderne på Sydfyn fik »årets indfald«.

Det skete på et loft, hvor en gruppe miljøfolk sad en aften og hvilede ud efter et møde. Humøret var ikke for højt. Alle havde gennem de sidste dage set hvordan den ene mursten efter den anden blev fjernet ved Landbogården. Man følte i høj grad, at byplanpolitikken i Svendborg blev formuleret og forsvaret af to kommunale embedsmænd. Et hoved fik en lys ide: Vi opstiller dem til kommunalvalget!

Således gik det til, at der på stemmeseddelen til byrådsvalget den 7. marts 78 fandtes en liste G, med de to herrers navne. »Når de politiserer hele tiden, må de også ind i det rette politiske forum« var argumentet.

Sejr eller nederlag?

Hr. Bremer og hr. Tholander blev ikke valgt, men fik fortsat mulighed for at lege med linealerne på den tekniske forvaltning. Skattergade blev miljødelagt, og sidste station, inden ringen var sluttet, skulle være gennembruddet ved den katolske kirke. På det tidspunkt var der ikke mere gejst blandt byens miljøfolk. Det blev kun til få, spredte protester.

Man havde løbet panden mod en mur, og denne gang var muren altså for tyk. Hvad der begyndte som NOAH-aktionen i Bagergade endte som en stille happening ved indre ring indvielsen i 1980.

Tabte græsrodderne? Ja, for så vidt som den indre ring i dag er en del af byens virkelighed. Man må dog gøre sig klart, at selvom vejen i dag ligger her, havde den nok set væsentlig anderledes ud, hvis ikke protesterne havde fejlet gennem byen-

.Flere gange er detailprojekter ændret. Byrødderne har ofte fundet sig i en svær situation, i en hårfin balancegang mellem på den ene side tusinder af protester, på den anden side erhverslivet og teknokrater. De fleste gange vejede sidstnævnte tungest. Ind i mellem førstnævnte. At vejen flere steder erganske smal, og at der i dag findes en tunnel under Skolegade, skyldes udelukkende at man - i enkelte detailspørgsmål - valgte at »fire«.

Man må heller ikke glemme, at kampen om ringen ikke kun var mellem byplanaktivister og byrødder. Miljøgruppernes aktiviteter var i meget høj grad rettet mod alle de svendborgensere der ikke sad i byrådet. Og i den almindelige borgers opfattelse af byrådet, er nok sket et eller andet i de forløbne år.

Medborgerhus

NOAH-aktionen i Bagergade var først og fremmest en protest mod byplanlægningen i Svendborg, men også på et andet punkt skrev den historie i Svendborg.

Miljøgruppen var, som mange af byens øvrige foreninger, »husvilde«. Man havde et halvt års tid før søgt kommunen om, at få stillet mødelokaler til rådighed. Man henviste til, at der fandtes flere tomme, kommunale bygninger, og at en del foreninger allerede havde gode lokaler til deres mødevirksomhed. Det var de socialdemokratiske ungdomsforeninger. Alligevel blev byrådets svar et nej. For NOAH-gruppen var konsekvensen klar: man »lante« et af de kommunale huse i Bagergade.

Tanken om at få et ungdomshus/borgerhus/medborgerhus i Svendborg var gammel. Allerede i slutningen af tresserne havde en stribe foreninger slået sig sammen om et »ungdomshus«. Huset lå lige for døren, da der opstod uenighed mellem initiativtagerne og kommunen om styringen af det.

»Børnehaver og boliger - fremfor nedrivninger«. Natlig aktion ved Møllergade 80. I dag er her ringgade.

Fem år senere, i 1974, blev Svendborg Ungdoms Fællesråd dannet. Foreningen spændte vidt, lige fra DKU til KU. Ønsket var igen et ungdomshus. Ideen døde, da man ikke indbyrdes mellem foreningerne kunne blive enige om, hvad sådant et hus egentlig skulle indeholde.

Tredje og foreløbig sidste forsøg skete i årene 79/80. »Medborgerhusforeningen« holdt stiftende møde den 5. december 78. 125 enkeltpersoner og 14 foreninger var samlet. Tilsammen repræsenterede de tusindvis af borgere. Medborgerhuset blev aldrig en realitet. Kommunen havde blandt andet den undskyldning, at der ikke længere var penge på budgettet at rutte med.

Svendborg har stadig ikke, i modsætning til så mange andre byer, noget samlingssted for alle aldersklasser og på tværs af alle skel. Kommunen har hver gang massivt afvist kravet. Måske kan vi derfor i dag finde bogcafeen på Grubbe-

møllevej, der i høj grad fungerer som et »privat« medborgerhus, selv om det kun opfylder en lille del af de krav, man kan stille til sådant et samlingssted.

Bestræbelserne på at få et medborgerhus i Svendborg har ændret sig gennem årene. De forskellige initiativer og bevægelser, der har stået bag, har i høj grad gennem struktur og kravformulering, forholdt sig til den »politiske virkelighed« i Svendborg. Hvor det første initiativ var et løst organiseret samarbejde mellem en række af byens ungdomsorganisationer, var det sidste en regulær forening med formand, bestyrelse etc. Man ville ikke risikere, at kommunen kunne påstå, at der ikke var tale om et repræsentativt udvalg af svendborgensere, eller at man var et tilfældigt sammenrend.

Det er for øvrigt et problem som også er velkendt i dag, tænk blot på Weidekamp og BZ-brigaderne.

Kompromisser?

Medborgerhusbestræbelserne har også vist et endeligt problem i græsrodsorganisationerne: i hvor høj grad skal man gå på kompromisser, for eksempel i sin måde at organisere sig på, blot for at tilfredsstille sine »modparter«? Problemet er aktuelt i enhver organisation og er kildetilevlig debat. Men netop græsrodsorganisationernes organisationsforhold gør at disse problemer bliver nærværende og ikke højtragende. Alle kan på fællesmøderne være med i diskussionerne og sige sin mening. Snakken er ikke henvist til lukkede bestyrelsesmøder.

En stribe af nederlag?

Er resultatet af »græsroddernes« aktivitet i Svendborg blot en stribe af nederlag? Kampen for et ordentligt bymiljø og et medborgerhus kunne tyde på det. Men

svaret er nej. De mange organisationer - lige fra sund mad til klassefrontspolitik - har sat sit præg på byen. men ofte er det sket indirekte. Græsrodsaktiviteten og dens resultater kan ofte være svære - næsten umulige at måle. Hvordan mon Svendborg ville have set ud, hvis der ikke havde været den store aktivitet gennem årene?

Da monopollet blev afbrudt...

Som et vellykket eksempel blandt mange skal nævnes Avisen FYN, en alternativ, socialistisk avis, der i en periode havde lokalredaktion i byen. Avisen er nu gået ind. Det er sket på grund af manglende, frivillig arbejdskraft og en meget dårlig økonomi.

Fyns Amts Avis - »Svendborgs avis« er monopolavis på Syd-fyn, i hvert fald hvad angår de lokalpolitiske forhold. Men

Medborgerhusforeningen under et af de mere utraditionelle arrangementer. Pinsemarch til en landsby udenfor byen.

monopolet var brudt i den periode, hvor avisen FYN udkom med Svendborgstof.

Vrøvl, kan man indvende. »FYN« solgte jo ikke mere end få hundrede aviser i Svendborg.

Alligevel må man ikke undervurdere den lille avis' betydning. Kommunalpolitikere var klar over, at de kunne risikere at blive omtalt, fabriksejere og bolighajer havde samme angst. Og chefredaktøren i bladhuset i Sct. Nikolaigade vidste aldrig hvornår avisen FYN ville behandle netop denne eller hin begivenhed ud fra en anden vinkel end amtsavisens.

Venstrefløj og de alternative grupper brugte også avisen. De gjorde opmærksom på deres eksistens og deres arrangementer blev foromtalt.

Gu' hjælper det

Antallet af bevægelser i Svendborg er vokset meget gennem de sidste 4-5 år. Så meget, at Svendborg i manges øjne er den provinsby, hvor man godt kan »klare« at bo, hvor »der sker noget«. Og virkningen er selvforstærkende. Jo flere tilflyttere, jo mere gang bliver der i bevægelserne.

På de følgende sider præsenterer vi alle disse grupper og hvad de står for.

Græsrodderne betyder noget.

Hvad enten det er boder på torvet, foredraget i byens borgerforening, filmen i bogcafeen, pjecen på biblioteket eller demonstrationen i gågaden.

Bogcafeen:

Når kommunen ikke gi'r os et sted, kan vi da bare selv!

Det synes at være holdningen hos de folk, der har været med til at skabe alternativkulturens højborg i Svendborg: Bogcafe, spisested og møntvask på samme sted.

Der var liv og glæde i Svendborg den 11. maj 1978. Solen og sommeren var kommet til byen, og byens bogcafe havde åbningsreception. Der var stuvende fyldt i den tidligere korkvarefabrik på Grubemøllevej. Mange var godt trætte, for de sidste ombygningsarbejder havde man først fået afsluttet få timer forinden.

Men den gamle korkfabrik var blevet nyindrettet til ukendelighed. Hvor der tidligere var tørrerum for korkstablerne, var nu indrettet en lille hyggelig cafe, og i forbindelse hermed en boghandel. En tilbygning indeholdt et splinternyt møntvaskeri med funkende røde Vølund-maskiner.

Forud for denne majdag var gået et halvt års intenst arbejde. Det var kollektivet »Korken«, der havde købt den gamle fabrik, og selv boede i den ene ende, der fik ideen med at indrette et møntvaskeri og en bogcafe.

Ideen vandt hurtigt tilslutning fra en række af byens foreninger. DKP, VS, SF var sammen med Kvindebevægelsen og en række folk fra Den Frie Lærerskole i Ollerup, gået med i arbejdet. »Korken« stod nu for vaskeriet, en nydannet selvejende institution stod for boghandlen og cafeen.

Man lagde ikke skjul på sine hensigter og holdning. Man var socialister. I formålsparagraffen for Svendborg Bogcafe kan man læse, at stedet »skal være forum for diskussion og videreudvikling af det tværsocialistiske arbejde gennem udbre-

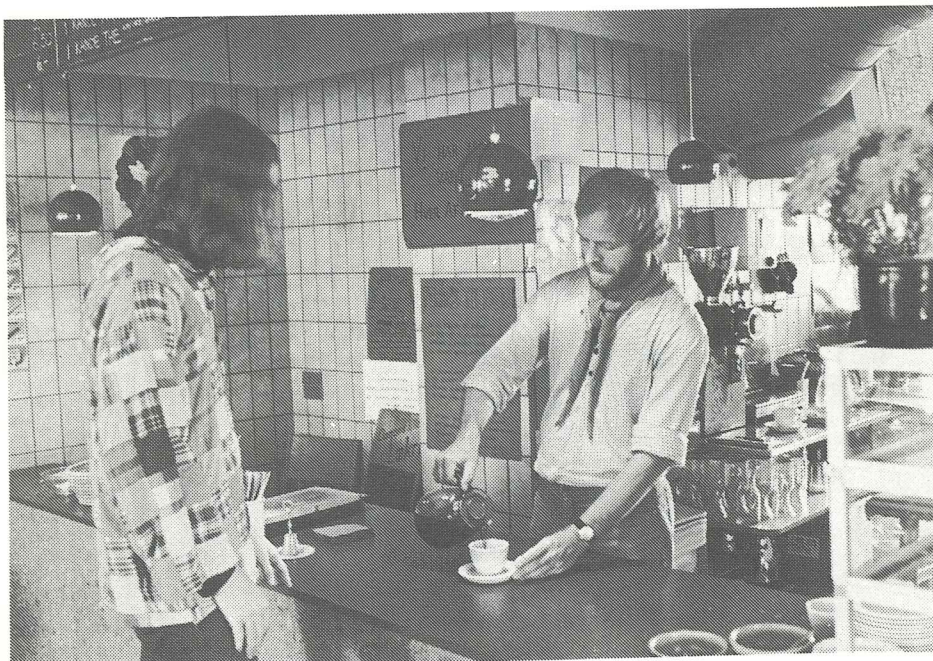
delse af socialistisk litteratur, plader og plakater«.

Og med det nye møntvaskeri havde man scoret appelsinen i turbanen! Folk med vidt forskellig observans besøgte stedet, fik vasket klunset, og, uden selv at vide det, fandt man sig siddende i cafeen over en kop kaffe og dagens avis, eller man stod og kiggede i de seneste udgivelser i boghandelen.

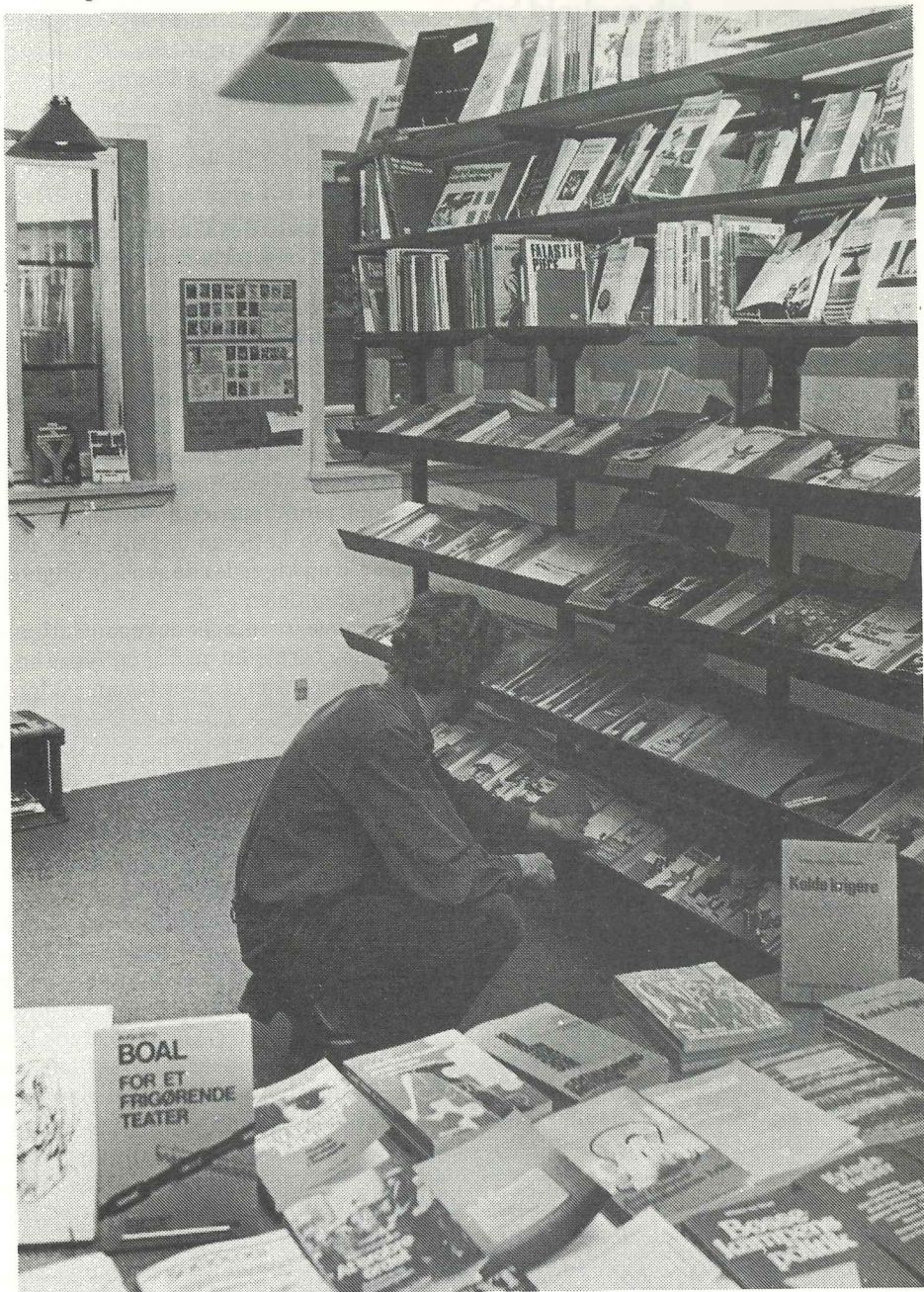
De mange foreninger og organisationer der deltog i arbejdet med at opbygge bogcafeen, gjorde det først og fremmest fordi det havde vist sig umuligt at få noget medborgerhus i Svendborg. Gang på gang havde kommunen stillet sig afvisende overfor ideen.

Der var ikke andet at gøre, end selv at gå i gang med at indrette de faciliteter man ville have.

Og dengerning bør Svendborg kommune være bogcafefolkene megen tak skyldig for. Bogcafeens betydning i byen er langt mere end bogsalg, tøjvask og salg af sunde middagsretter. Gennem årene har flere hundrede mennesker stået bag disken - i tianser på 4 timer. Hertil har socialforvaltningen »uofficielt« kunnet henviser folk, når man stod og ikke havde noget arbejde at anvise dem. Og i bogcafeen er mange forbindelser blevet knyttet. Boligproblemer er blevet løst gennem annoncer og opslag på væggen, mange folk er kommet med i foreningsarbejde ved at stifte bekendtskab med OOA, FAJABEFA, Beboeraktion, Kvindefronten, der

Hverken sukker eller fløde, tak. Fra Bogcafeens cafe.

En af aktivisterne i færd med at ordne bøger i Bogcafeen. Juni 1982 lukkede Bogcafeen på grund af økonomiske vanskeligheder.

blot er nogle få af de foreninger, der bruger bogcafeen som mødested.

I det ydre har etablissementet på Grubbemøllevej ikke ændret sig meget siden 1978. Det er stadig de lyse vægge og de mørkegrønne farver der præger rummene.

Det er stadig den samme atmosfære, du kan finde i cafeen en hverdagsformiddag, hvor du kan få morgenkaffen og en flutes med ost, mens du læser de fremlagte tidskrifter eller kigger på den ophængte udstilling.

Og der er stadig den samme stemning, når cafeen torsdag aften er stopfyldt til et af de torsdagsarrangementer, der efterhånden er blevet holdt utallige af.

Boghandlen er en af landets største bogcafeer. Den har et bredt udvalg af venstrefløjens udgivelser, ligesom skønlitteraturen er rigt repræsenteret.

Og der er stadig den samme stemning på »aktivmøderne«, der er den højeste

myndighed i bogcafeen. Der mødes alle aktivister og medlemmer af støttekredsen. Den kan alle blive medlemmer af. På aktivmøderne diskuteres alt, lige fra kvaliteten af vegetarpostej til rimeligheden af, at netop den bog har fundet vej til boghandelens hylder.

Hvor venstrefløjspartierne var aktive i begyndelsen af »bogcafetiden«, er det nu i langt højere grad en række af byens græsrodsorganisationer og enkeltpersoner, der lægger deres kræfter på Grubbemøllevej. En ting har man heldigvis altid været forskånet for; De sædvanlige og dræbende teoretiske diskussioner om hvorvidt den fraktion eller den gruppering havde fået for meget indflydelse.

Som en aktivist i bogcafeen udtrykker det:

- »Vegetarpostej, maobøger, klistermærker og stearinlys på bordene - det er vores form for socialisme!«

Det røde møntvaskeri.

Bogcafeen er lukket

Fredag den 4. juni lukkede Svendborg Bogcafe. Det var økonomiske vanskeligheder, der slog cafe og boghandel ud. Et underskud på 175.000 kr. var mere end økonomien kunne klare.

Vaskeriet kører uændret videre, da det ikke er knyttet sammen med bogcafeen.

Den dårlige økonomi skyldes store faste udgifter. Tre ansatte på halv tid og en stor husleje tynger tungt på budgettet.

Der er kommet færre og færre mennesker i bogcafeen gennem det sidste halve år.

På de mange stormøder, der blev holdt før lukningen, blev grunden til omsætningsnedgangen diskuteret. Det blev fremhævet, at det kunne skyldes den flade struktur, med frivillige, ulønnede aktivister bag disken. Folk gider ikke have kold postej og ovenikøbet vente på den i en halv time, som det kan ske, når det er en ny - eller træt bikspasser. Der er dog langt fra enighed om, at strukturen skulle være årsag til den dårlige omsætning. Også den øgede konkurrence fra andre af byens værtshuse kan have skylden.

Bogorme eller kálorme?

Der er ingen tvivl om, at det er økonomien, der har lukket aktivitetscenteret på Grubbemøllevej. Ud over de økonomiske spørgsmål har der dog vist sig en uenighed blandt den store skare af aktivister der er knyttet til stedet. Der er ikke længere enighed om, at salget af socialistisk litteratur er det vigtigste for foretagendet, selv om det er det der fremhæves i formålsparagraffen.

For nogle aktivister er driften af cafeen i høj grad blevet et mål i sig selv. Her hygger man sig, møder venner og der er plads til alle. Boghandelen er ikke længere vigtig for stedet, siger denne gruppe af aktivister, og har konkret foreslået at boghandelen omdannes til en indkøbsforening for sunde madvarer. »Livsformen i cafeen er en målsætning og værdi i sig selv«.

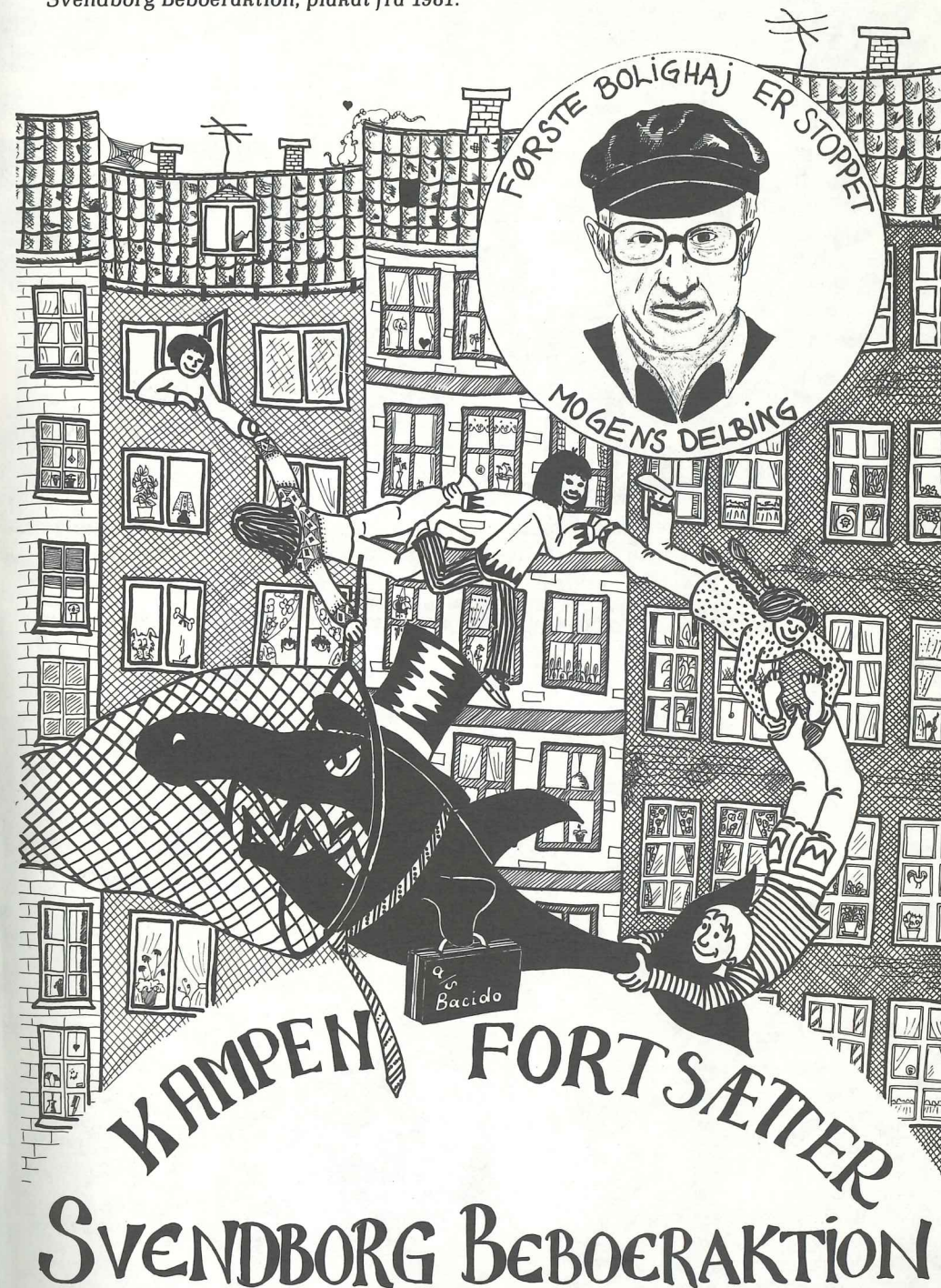
Overfor denne gruppe står en anden, hvor mange af de gamle aktivister fra starten i 78 er med. »Der findes ikke et forum for socialistisk litteratur andre steder i byen, og netop litteraturen er vigtig i udviklingen af vores liv. Derfor skal boghandelen bevares, selv om den giver underskud«.

Diskussionerne fremover vil afgøre, hvad der skal ske med stedet på Grubbemøllevej. Som en aktivist siger det: Hvem sejrer? Bliver det bogormen eller kálormen?

Men alle er enige om een ting: Noget nyt skal op og stå. Hvad det bliver og hvor, er der ikke enighed om.

Men at oplevelserne omkring Svendborg bogcafe har været gode og udbyttergivende er sikkert. Så sikkert at de ikke bare kan dø...

Svendborg Beboeraktion, plakat fra 1981.

Collage fra typografkonflikten
på Fyns Amts Avis, 1981

**Venstrefløjens
organisationer**

**Faglige
organisationer**

Faglig Ungdom

Faglig Ungdom består i dag af SID-Ungdom, malerlærlingene, murerlærlingene, el-lærlingene og sygeplejeelever. Herudover er tilknyttet nogle typograf-lærlinge der ikke har nogen klub. Faglig Ungdom er et samarbejdsorgan mellem de forskellige lærlingeforeninger. Her fortæller vi, hvad vi går og laver i de forskellige klubber og laver også fælles arrangementer som weekendkurser, udflugtsture og film- og debataftener. Vi prøver at støtte de klubber, der går dårligt og hjælpe til oprettelse af nye lærlingeforeninger i de fagforeninger der endnu ikke har en ungdomsafdeling.

Det er også Faglig Ungdoms formål at arbejde for, at alle lærlinge og ungdomsarbejdere får de bedst mulige løn-, arbejds- og uddannelsesforhold. Som led i det, laver Faglig Ungdom hvert år sommerkampagnen, hvor vi tager ud til kio-

sker, grillbarer og jordbærplukkere for at oplyse ungarbejderne om, hvad de skal have i løn. Bliver de unge underbetalt, hvad mange gør, kan Faglig Ungdom i samarbejde med den pågældende fagforening gå ind i en forhandling med arbejdsgiveren og evt. oprette blokade indtil den unge får den retmæssige løn.

I slutningen af 1981 var der ca. 1600 ungdomsarbejdsløse i Svendborg. Mange af dem har aldrig været tilknyttet arbejdsmarkedet og er dermed heller ikke medlem af en fagforening. Det betyder en ny rodløs ungdom uden faglige traditioner. Derfor er det også en vigtig opgave for Faglig Ungdom at samle unge arbejds-løse, organiserede som uorganiserede, og drage dem ind i det faglige arbejde. Vi prøver derfor at starte en FUGA (Faglig Ungdoms Gruppe af Arbejdsløse), der kan samle unge arbejds-løse i fælles aktiviteter, så de sammen kan kæmpe mod de for-ringelser, der hagler ned over de arbejds-løse.

Gerritspladsen i Svendborg. Her præget af »Faglig Ungdom«.

På landsplan er Faglig Ungdom tilknyttet LLO (Lærlingenes og ungarbejdernes Landsorganisation). Her samordner vi lærlingenes og ungarbejdernes krav på landsplan og koordinerer fælles aktio-ner.

BRÆNDPUNKTET er Faglig Ungdoms blad. Det udkommer 4 gange om året, og der kan tegnes abonnement ved henvendelse til kontaktdressen.

Et af de største problemer for Faglig Ungdom er, at en del af den voksne fagbe-vælgelse ikke vil anerkende vores arbej-

de. De er imod, at lærlingene og ungarbej-derne selv skal bestemme i deres egen or-ganisation, og vil have mere styring på tingene. Det har medført at det er svært at få bevillinger fra bla. SID, og at Metal Ungdom er blevet presset til at melde sig ud af Faglig Ungdom. Derfor er alt økono-misk og moralsk støtte velkommen på et meget tørt sted!!!

Kontaktperson for Faglig Ungdom:

c/o Gitte Hansen
Sct. Hansvej 5
Svendborg

Den Revolutionære Fagopposition

RFO, Den Revolutionære Fagopposition, kom først frem i lyset i 1932 hvor DKP dannede den, som et alternativ til socialdemokratiets fagforening (LO). På denne baggrund gik man i gang med at skabe det alternativ til den socialdemokratiske fagbevægelse, der gennem kamp skulle forberede arbejderne på verdenskapitalismens endelig sammenbrud. RFO blev dannet, og gennem en serie kampe de følgende år prøvede den kræfter med socialdemokratiet, DSF og det borgerlige stats-apparat. Efter nogle års forløb gik RFO i opløsning på grund af det borgerlige magtapparat.

I 1980 dannedes det nuværende RFO, som kører på det samme grundlag som nævnt ovenfor.

Vores politik står i modsætning til den reformistiske klassesamarbejdslinie. Det er vores opfattelse, at LO-toppen fuldstændig har svigtet den danske arbejderklasse. Igennem år har LO-toppen fastholdt arbejderklassen på en reformis-tisk kurs og sunget lovsange om klasse-samarbejdets velsignelser. Denne poli-tiks fallit træder stadig tydeligere frem. Reallønnen falder for alle industrigrup-per, arbejdsløshed i masseomfang, stadi-ge angreb på de arbejdsløse, profitluknin-ger efter kapitalens forgodtbefindende, stadigt dårligere arbejdsmiljø, tempoet skrues op osv. Alt dette sker med LO-le-dernes accept. De prædiker blot om den smallere og smallere vej.

RFO har stillet sig som opgave at forene arbejderklassen til kamp på fabrikkerne, for en kamplinje i fagforeningerne. RFO arbejder med at opbygge grupper på fa-brikkerne og her igennem forene arbej-derne på tværs af fagskel, køn og alder. Alle der ønsker at støtte udviklingen af en kamplinje på fabrikkerne og i fagforenin-gerne kan blive medlem af RFO.

RFO
Postbox 11
5700 Svendborg

Venstresocialisterne

Siden 1974 har der eksisteret en VS-parti-afdeling i Svendborg.

Afdelingens medlemmer har siden starten arbejdet politisk aktivt i de lokale progressive bevægelser, i fagforeninger, på uddannelsesstederne og inden for kommunalpolitikens områder ud fra en kollektiv prioritering i afdelingen og på den måde været med i den politikudvikling, der til stadighed foregår i partiet.

Her er nogle af de aktuelt højt prioriterede arbejdsområder:

Kampen mod arbejdsløsheden må tage sit udgangspunkt på arbejdspladserne og i arbejdsløshedsudvalgene. VS støtter oprettelsen af arbejdsløshedsudvalg i de lokale fagforeninger og opbygningen af en selvstændig arbejdsløshedsbevægelse.

Arbejdende og arbejdsløse må sammen kæmpe mod arbejdsløsheden ved at rejse krav om 35 timers arbejdsuge med fuld lønkompensation og uden tempoopskru-

ning og ved at kræve alt overarbejde afskaffet.

Aktive og militante arbejdere der går i kamp for at forsvare levevilkårene må støttes på alle mulige måder. Derfor deltag VS aktivt i den lokale strejkestøttekomite.

Den socialdemokratiske dominans i den lokale fagbevægelse, betyder at VS aktivt arbejder for at samle oppositionelle arbejdere igennem åbne faglige skollings-møder, for at udveksle erfaringer og støtte hinanden i det daglige oppositionsarbejde.

Boligmangel og alt for høje huslejer er i dag hverdagskost i Svendborg. VS støtter aktivt den lokale boligbevægelses kamp mod Svendborgs bolighajer, og kravene om tvangsudlejning af ulovligt tomme lejligheder samt oprettelse af en kommunal boliganvisning.

Risikoen for en atomkrig sætter i dag kampen mod den militære oprustning på en meget central plads. VS mener, det er vigtigt at forbinde den militære oprustning med dens egentlige årsag, nemlig kapitalismens ekspansion på verdensplan - imperialismen! Lokalt deltager VS i det anti-imperialistiske arbejde i El Salvador-komiteen i Svendborg.

Men VS er ikke kun et parti, der forsvare de aktuelle levevilkår. VS er et revolutionært socialistisk parti, der på længere sigt arbejder for en omstyrtelse af det kapitalistiske klassesamfund, for at opbygge et socialistisk. Et socialistisk samfund er osse et klassesamfund, men her er det flertallet, de undertrykte klasser, der har magten over mindretallet. Under socialismen ophæves den private ejendomsret til produktionsmidlerne, således at ingen kan tjene på andres arbejde, og socialismen vil betyde en udvidelse af de demokratiske muligheder for befolkningens store flertal, idet magten kommer til udtryk i et socialistisk rådsdemokrati, baseret på rådsorganisering i virksomhederne, institutionerne og i boligkvartererne.

Det endelige mål er det kommunistiske samfund, hvor alle klasseskel er ophævet, og enhver yder efter evne og nyder efter behov, men det ligger langt ude i fremtiden.

Den vigtigste del af kampen for et socialistisk samfund, foregår på arbejdspladserne, i boligkvartererne, i skolerne, i uddannelsesinstitutionerne osv., hvor mennesker, der mærker undertrykkelsen, kæmper aktivt for at forsvare deres levevilkår og senere for et socialistisk samfund. Den direkte kamp mod under-

trykkelsen er meget vigtig, da bevidstheden om, at det nytter at gøre modstand, og at kollektiv kamp gør stærk, kan opbygges her. Samtidig er det karakteristisk for disse kampe, at de ofte organiseres ud fra en direkte-demokratisk forståelse, som peger frem mod principperne i det socialistiske rådsdemokrati.

VS mener osse, at det er vigtigt at føre kampen ind i byrådsalen og folketinget, ikke fordi vi har illusioner om at man kan indføre socialismen ad parlamentarisk vej, - det socialistiske samfund kan ikke gradvis opstå inden i det kapitalistiske, derimod må der ske et revolutionært brud med den gamle orden. Men i byrådet/folketinget kan VS afsløre den borgerlige og/eller socialdemokratiske politik, samt styrke den kamp der foregår i samfundet, ved at stille konkrete reformforslag, der understøtter den antikapitalistiske kamp, frem mod socialismen.

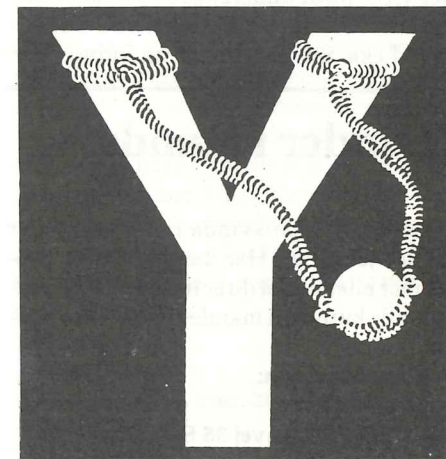
Kontaktadresse:

Venstresocialisterne

Sct. Jørgensvej 2

5700 Svendborg

Tlf. 21 86 39

Den Røde Højskole

På hjørnet af Gerritsgade og Vestergade ligger Bågøes gamle købmandsgård - et monument over liberalismens guldalder i Svendborg.

Siden 1972 har købmandsgårdens gule bindingsværk dannet rammerne om Den Røde Højskole - en socialistisk folkehøjskole, der viderefører de bedste traditioner i den danske højskolebevægelse.

Samtidig er Den Røde Højskole en del af venstrefløj i Danmark. Her har man mulighed for at tilegne sig viden om det kapitalistiske samfund og dets bedrøveligheder. Her brydes alle opfattelser på venstrefløj i åbne og kammeratlige diskussioner - på tværs af partiers og organisationers snævre rammer. Her lægges der vægt på at undersøge de socialistiske landes erfaringer - bla. gennem studieture til f.eks. Sovjetunionen og Cuba.

Kvinder i mandefag

Vi er en gruppe kvinde i mandefag, der mødes jævnligt. Har du spørgsmål, problemer eller andet du er interesseret i vedrørende kvinder i mandejobs, kan du kontakte os.

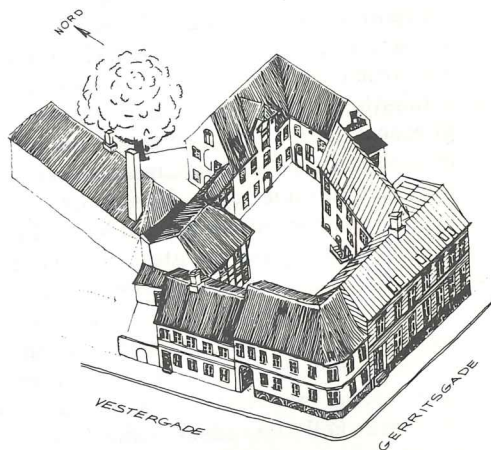
Kontaktperson:
Kirsten Olsen
Heldagergårdsvej 35 Svendborg
Tlf. 22 25 79

Den Røde Højskole er et åbent og dynamisk miljø, hvis aktiviteter altid vil være rettet mod deltagelsen i den kamp der foregår overalt i samfundet. Der er altså ikke tale om et rødt mini-universitet eller et sted for marxistisk skoleridt.

Skolens egentlige mål er at styrke kursisterne som mennesker og som kollektive individer - give dem viden og tro på sig selv - så de styrket og inspireret kan tage herfra, for at tage aktivt del i de folkelige bevægelser.

Den Røde Højskole
Gerritsgade
5700 Svendborg
Tlf. 21 55 21

Danmarks Kommunistiske Parti

DKP er en frivillig sammenslutning, der er skabt på en fælles samfundsopfattelse og lader sig lede af den marxistiske-leninistiske teori.

Vores mål er i spidsen af arbejderklassen at samle folket for at afskaffe kapitalismen i Danmark og indføre det socialistiske samfund, der bygger ud fra betingelser som arbejderklassens kampe og landets historiske udvikling har skabt.

Partiet kæmper mod udbytning og reaktion, understøtter og fremmer kampen for at sikre freden og Danmarks nationale uafhængighed og virker for folkets økonomiske, politiske og kulturelle interesser.

I erkendelse af klassekampens internationale karakter, samarbejder partiet solidarisk med arbejderklassen og dens

partier i alle lande, og støtter folkenes friheds-bevægelser mod imperialismen.

DKP Svendborg afd. arbejder ud fra disse formål lokalpolitisk, og sørger derved for, at der er en sammenhæng mellem det lokale og landspolitiske arbejde.

Vil du vide mere om DKP's politik er du velkommen til at kontakte: DKP's Svendborg afdeling

Formand
Per Stig Jørgensen
Møllergade 108
Svendborg
Tlf. 22 29 92

DKU

Danmarks Kommunistiske Ungdoms formål er, at gennemskue de utallige forringelser ungdommen er udsat for, at samle andre unge i kampen for retten til arbejde og uddannelse, retten til en bolig og en løn til at leve af.

Men for at opnå de bedste betingelser for os alle, skal vi have fred og ikke en større og mere skærpet krigstrussel hængende som en lammende dyne om os. Derfor prioriterer vi fredskampen meget højt, samt solidariteten med alle folk der er undertrykt af det imperialistiske system.

I DKU diskuterer vi den aktuelle situation i Svendborg, i Danmark og interna-

tionalt. Men vi nøjes ikke med at diskutere: vi laver aktioner på gaden og på uddannelsesstederne. Vi arbejder aktivt i de faglige organisationer, er med i 8. marts og 1. maj demonstrationerne, er med i græsrodsbevægelser, i fredsbevægelser og solidaritets kampagner.

DKU har lokale i Ørkildsgade 23, og har åbent hver tirsdag mellem 16 og 18. Du er altid velkommen til at kigge ind for at få varmen, stille kommunisterne spørgsmål om vores politik, eller hvis du skal have hjælp til at smide en kapitalist på porten.

Kontaktadresse:

Formand
Jens Justesen
Mellemvej 10, vær. 20
5881 Skårup
Tlf. 23 10 62

DKP/ML

DKP/ML er den danske arbejderklassens organiserede politiske fortropsorganisation og en uadskillelig del af den internationale kommunistiske bevægelse, og fastholder konsekvent principperne for den proletariske internationalisme. DKP/ML stiller sig urokkeligt på marxismen-leninismens grund og stiller sig opgaven at lede arbejderklassen og dens allierede til sejr i den væbnede proletariske revolution, oprettelsen af proletariatets diktatur og opbygning af det socialistiske Danmark frem til det klasseløse kommunistiske samfund. I denne kamp bruger partiet dagskampen, som en løftestang og anvender alle nødvendige kampformer i udmøntningen af strategien og taktikken for arbejderklassens kamp. DKP/ML bekæmper ubønhørligt borgerskabet og alle dets opportunistiske og revisionistiske agenter. DKP/ML er en frivillig, militant organisering af bevidste revolutionære og bygger på en monolitisk ideologisk, politisk og organisatorisk enhed, som ikke tillader splittende fraktionsvirksomhed eller nogen form for afvigelse fra generallinien, marxismen-leninismen. Partiet fastholder bestandigt sin proletariske linie og tillader ikke at andre linier opstår indenfor dets rækker. Partiet udviser årvågenhed overfor enhver afvigelse fra marxismen-leninismen og renser sig for opportunistiske elementer.

Udviklingen af Sovjetunionen og Kina til socialimperialistiske magter, er sket på tidspunktet, hvor imperialismen befandt sig i en dyb krise, politisk og økonomisk, og hvor arbejderklassens og folkenes kampe er i opsving. Men heller ikke denne udvikling af imperialismen kan standse kapitalismens almene krise: alle imperialismens modsætninger virker fortsat og skærpes yderligere. De forskellige imperialister kæmper stadig mere forbitret om markeder og råstoffer, arbejderklassens og de undertrykte folks kamp for national og social befrielse tager et vældigt opsving. Socialismen vokser sig stadig stærkere og mere konsolideret i Albanien.

DKP/ML's avis »Arbejderen« udkommer pt. en gang ugentligt, men til efteråret vil den starte som dagblad.

Partiets kontaktadresse er:

**DKP/ML
Box 11
Svendborg**

Kommunistisk Ungdomsforbund

Kommunistisk Ungdomsforbund er DKP/MLs ungdomsorganisation. KUF er en kommunistisk masseorganisation for den arbejdende ungdom, hvor medlemmerne uddannes gennem revolutionære aktioner og studier i maxismen-leninismen.

Under hovedparolen: Lad udbyttebetale krisen! rejser KUF ungdommen til kamp mod den kapitalistiske kriseoffensiv. Herunder rettes kampen især ind på de helt centrale spørgsmål om ungdomsarbejdsløsheden, lønnen og forringelserne i uddannelserne. KUF henvender sig især til unge arbejdere (under 26 år) på de store fabrikker, lærlinge, EFG-elever, projektarbejdere og arbejdsløse, men også skoleelever og gymnasieelever organiseres i KUF

Den voksende nød har kastet stadig større grupper af unge ud i kamp for deres

ret. Utilfredsheden ulmer i dag, ikke kun i udlandet men også her, hvad både Byggerkampen og Ungdomshusbesættelserne vidner om. Men alt for mange unge er stadig fanget og forblændet af borgerskabets tætte spindelvæv, det der kaldes »ungdomskulturen«, som består af blød porno, tøj og danse- og musikmoder (disco o. lign), sprut, hash og narko. Dette er indholdet i det liv, som tilbydes ungdommen gennem reklamer og medier, det er meningsløst, råddent og reaktionært.

I over 20 år har der ikke været drevet et systematisk kommunistisk ungdomsarbejde her i landet. Derfor florerer alskens revisionistiske, trotskistiske og anarkistiske strømninger blandt unge for at opfange og aflede kampviljen og protesterne og lede dem ind i farlige baner.

KUF behøver ikke som alle de revisionistiske organisationer at skjule eller bortforklare at Socialdemokratiet, NATO og Warszawapagten er reaktionære. Vort mål er ikke et pseudosocialistisk diktatur som i Østeuropa, vi kæmper for det socialistiske Danmark under proletariatets diktatur.

**Kontaktadresse:
Postbox 11
Svendborg**

Socialistisk Folkeparti

Formål: At udbrede socialismen i Danmark.

Så kort kan man udtrykke formålet for SF. Og på det seneste har SF i Svendborg fået et nyt sted, at udbrede socialismen: Byrådssalen i Svendborg. For første gang i mere end ti år blev SF repræsenteret i byrådet ved sidste valg. Niels Vejls blev indvalgt.

Og for SF hænger byrådspolitik nøje sammen med landspolitik, hvor man kan trække på sin folketingsgruppe. Herved adskiller partiet sig væsentligt fra den anden oppositionsgruppe i byrådet, Alternativ Liste, der ikke finder det besværligt at adskille de to former for politik.

SF mener, at det største samfundsproblem i dag er arbejdsløsheden. Man vil derfor foreslå byrådet at Svendborg anvender den ledige arbejdskraft til at opfylde flere påtrængende behov. Plejehjem, daginstitutioner, medborgerhus,

lejrskoleskib, svømmefaciliteter og ungdomsklub, nævner partiet som mulige projekter.

Man foreslår også, at der oprettes en kommunal håndværkerafdeling. Det ville kunne hjælpe på det hårdt tiltrængte problem med at skaffe praktikpladser til EFG-lærlinge.

SF-Svendborg
Kaj Stilling
Åbyskov skole
5881 Skårup
Tlf. 23 15 85

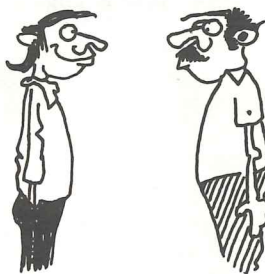

SFU

SFU står for Socialistisk Folkepartis ungdom. Det betyder, at vi bygger på det samme idegrundlag som SF, men iøvrigt er en selvstændig politisk organisation.

Vi arbejder for et socialistisk, demokratisk Danmark, hvilende på Marx' og Engels ideer, tilpasset nutiden. Udover det støtter vi det solidariske arbejde verden over. Den væbnede kamp for socialisme accepterer vi kun, når det drejer sig om flertallets kamp mod et mindretals diktatur.

Vi holder møde en gang om ugen, hvor vi beskæftiger os med aktuelle, politiske begivenheder og organisatorisk arbejde. Af udadvendt arbejde har vi hidtil arrangeret

geret høringer om Nordsø-energi og oprustninger, 1. maj-arrangementer, skrevet læserbreve osv. Internt har vi kørt skoling for nye medlemmer i atomvåben og marxisme. En af de ting, der har optaget os meget, er de horrible forhold i Latinamerika. Det har medført, at vi har adopteret en chilensk politisk fange, hvis løsladelse og udrejsetilladelse vi arbejder for.

Vi kører en form for nærdemokrati. På det årlige landsmøde har alle medlemmer

stemmeret, og her vælges landsledelsen... Landsledelsen kan ikke enerådigt tage politiske beslutninger. Enhver afdeling eller enkeltmedlem kan stille ændringsforslag, som vil blive taget op til afstemning på et landsmøde.

SFU's Svendborgafdeling har på nuværende tidspunkt 19 medlemmer.

SFU Svendborg
Kirsten Ottosen
Tlf. 25 17 11

Fælles Kurs Klubben

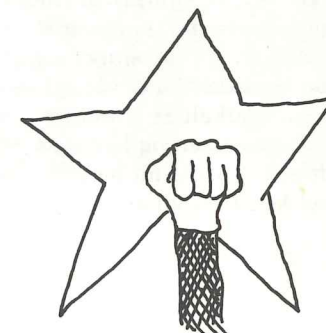
Fælles Kurs Klubben er en socialistisk organisation hvis hovedformål er, at forene venstrefløjen i Danmark, og dermed medvirke til skabelse af en revolutionær samlet bevægelse der er stærk nok til at gennemtvinge forandringer til gunst for arbejderklassen. Det er en organisation hvor alle, uanset om de er organiseret i et politisk parti, kan være med.

Fælles Kurs Klubben er ikke et politisk parti, men dog en organisation der tager politisk stilling ud fra en socialistisk analyse af spørgsmål af interesse for befolkningen.

FKK opstiller til folke-, amts- og kommunevalg i den udstrækning Fælles Kurs Klubben finder det hensigtsmæssigt.

Hovedlinjerne i Fælles Kurs Klubbenes målsætning er:

- En konsekvent bekæmpelse af klasse-samarbejdslinjen.
- En ændring af strukturen i dansk fagbevægelse. Industriforbund og et slagkraftigt transportarbejderforbund er målet.
- Mod pamperriet og bureaukratiet i fagbevægelsen, for totalt medlemsdemokrati.

- Dansk udmeldelse af NATO og Fællesmarkedet.
- Mod opbygning af atomkraftværker i Danmark.
- Dannelse af en landsdækkende strejke-støttebevægelse.
- At sikre folke- og invalidepensionisternes tryghed for morgendagen.

For at opnå Fælles Kurs Klubbens mål udgiver FKK et månedsblad, ARBEJDERBLADET, hvorigennem diskussionerne løber og koordinationen sker. ARBEJDERBLADET er venstrefløjens åbne debatblad.

Fælles Kurs Klubben
Svendborg afdeling
»Havnehuset«
5700 Svendborg
Tlf. 21 11 98

Svendborg strejkestøttekomite

Formålet er at styrke og udbrede solidariteten med arbejderklassens kamp ved at yde økonomisk og moralsk støtte.

Komiteen arbejder altid på de strejkendes betingelser. Komiteen består af enkeltmedlemmer og er partipolitisk uafhængig.

Bestyrelsen består af 2 medlemmer og 2 supleanter. Ethvert medlem kan gennem bestyrelsen indkalde til et møde angående en aktuel strejke, med det formål at nedsætte en støttekomite for den pågældende konflikt. Til et sådant møde skal der også indkaldes offentligt, dvs. gennem dagspressen og lignende. Ved indkaldelsen til stiftende møde angående en aktuel konflikt, vil alle komiteens med-

lemmer blive indkaldt. Ved de efterfølgende møder vil kun de, der mødte op eller har meldt afbud til det stiftende møde blive indkaldt.

Komiteen fungerer indtil den pågældende konflikt er ophørt, og der er afregnet materialer og penge.

Derefter opløses den.

Den enkelte strejkestøttekomite konstituerer sig selv.

Den konstituerede komite tager selv stilling til hvilken arbejdsform, den vil benyttes sig af.

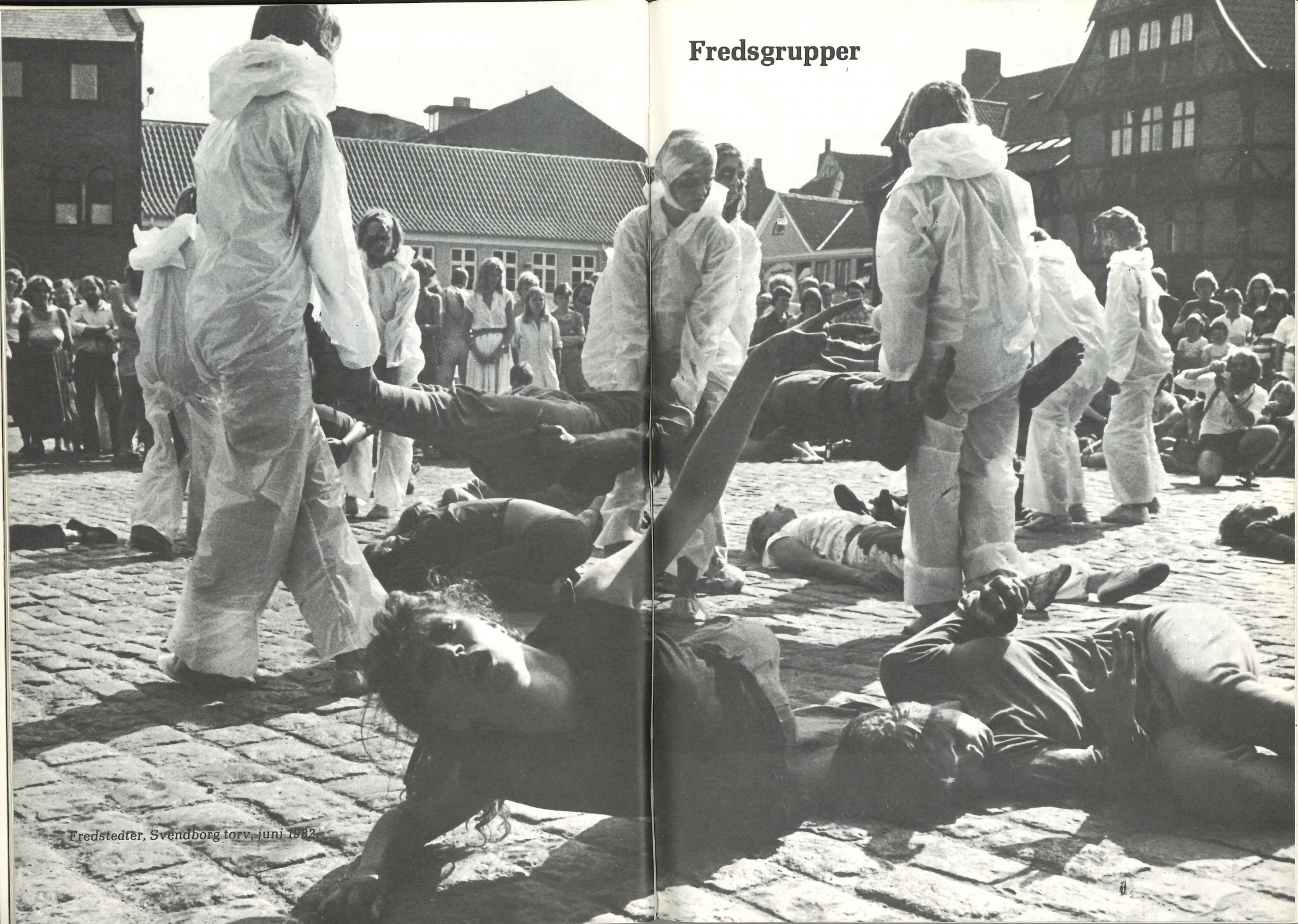
Kontakt adressen er:

Jens Otto Nielsen
Klampenborgvej 3
5700 Svendborg
Tlf. 21 77 20

Værftet i Svendborg, en af byens største arbejdspladser.

Fredsgrupper

Fredsteater, Svendborg torv, juni 1982

Aldrig mere Krig

Aldrig mere Krig er den danske afdeling af Krigsmodstandernes internationale Forbund (War Resister's International, WRI, der har hovedkontor i London). Der er lokalkredse i en række byer.

Aldrig mere Krig udgiver tidsskriftet Ikke-Vold der udkommer med 8 numre årligt.

Aldrig mere Krig blev stiftet 17-10 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Forbundet er religiøst og partipolitisk uafhængigt.

For at blive medlem af Aldrig mere Krig skal man underskrive en erklæring om at man tilslutter sig AmK's formål og principprogram.

I principprogrammet hedder det:

»Vi mener, at verdens samfundssystemer er præget af ulighed, konkurrence, centralisering og udbytning - kort sagt er konfliktskabende, såvel nationalt som globalt og derfor er væsentlige årsager til krig.

Vort mål er at skabe et samfund præget af tolerance, lighed, samarbejde, solidaritet og decentralisering.

Vi går ind for afskaffelse af et hvert militært forsvar, som foruden i sig selv at være konfliktskabende vil kunne føre til national selvdestruktion og derved virke mod sin hensigt.

Vore medlemmer nægter derfor militærtjeneste.«

Det citerede er de første 3 punkter af et ialt 11 punkters principprogram.

Militærnægtelse er i dagens Danmark den naturligste ting, man sådan har det absolut ikke altid været. Mange AmK-medlemmer har gennem årene måttet gå i fængsel, fordi de nægtede at lade sig oplære i at slå ihjel. I samarbejde med søster-organisationerne arbejder WRI for anerkendelse af militærnægtelse som en menneskeret.

Ikke-vold er ikke kun et spørgsmål om ikke at bruge vold, men om en anden måde at optræde på, mennesker og lande imellem. Det er også en aktiv form for modstand, som forbundet til stadighed arbejder med.

Vil du vide mere om Aldrig mere Krig, vil du være medlem, vil du nægte militærtjeneste, så kan du kontakte landskontoret eller den lokale kontaktadresse:

Buen 13

5700 Svendborg

Tlf. 21 51 16

Svendborg for fred

Ved samarbejdet omkring et 8. marts-arangement i 1981 kom en gruppe kvinder til at beskæftige sig med fredsspørgsmålet i forbindelse med udarbejdelsen af parolerne til demonstrationen. Disse kvinder blev enige om at fortsætte og udbygge fredsarbejdet i Svendborg og indbød til et stiftende møde den 21/4 81.

Resultatet blev dannelsen af »Svendborg for fred«, som idag tæller 110 medlemmer.

Fredsgruppen har til formål at oplyse om oprustningens trussel mod menneskeheden. Fredsgruppen skal gennem sit arbejde samle den bredest mulige folkelige modstand mod den danske oprustning. Gruppen i Svendborg er et fælles forum for organisationer, bevægelser, grupper og enkeltpersoner til fremme af en folkelig bevægelse for afspænding, nedrustning og fred. Der tilstræbes størst muligt samarbejde med andre fredsgrupper.

Det er vigtigt for os at få folk til at forstå, at man som enkeltmenneske må og skal sige fra på alle de måder ens fantasi kan forestille sig, når krigspropagandamaskineriet kører frem i medierne og på Christiansborg. Det er også vigtigt at folk i en fredsbevægelse ved en masse om våben, militærteknik osv., derfor har vistudiekredse og oplysende møder.

Fredsgruppens medlemmer har fællesmøde den sidste tirsdag i hver måned på Fruestrædes skole kl. 19.30.

Kontakt adresse:

Dagny Riis

Valdemarsgade 33

5700 Svendborg

Tlf. 21 90 99

Svendborg Statsgymnasiums Fredsgruppe

Formålet er en GENSIDIG NEDRUSTNING og NORDEN SOM ATOMFRI ZONE! Vi tager ikke fælles stilling til parti- og fløjpolitik og spørgsmål som medlemskab af NATO osv.

På de fleste fynske gymnasier findes der fredsgrupper, og vi har et nært samarbejde i det man kalder »FYNSKE GYMNASIE- OG HF ELEVER FOR FRED«.

Strukturen i SSGs Fredsgruppe består i, at vi arbejder i udvalg (økonomi-, teater-, PR-udvalg osv.), og så har vi en postansvarlig og en koordineringsansvarlig. Vi holder vores møder for hele gruppen så vidt muligt i frie timer og umiddelbart efter skoletid, da mange af os har meget at se til. Ind i mellem, når vi har større arrangementer igang, holder vi selvfølgelig aftenmøder.

SSGs Fredsgruppes umiddelbare formål er selvfølgelig at arbejde for fredssagen på gymnasiet. Man kan inddеле vores aktiviteter i 4 afdelinger:

Agitation på gymnasiet:

På gymnasiet tilkendegiver vi vores holdning gennem teater og »happenings« under morgensamlingen osv. Så skriver vi indlæg i skoleblad og hænger plakater og referater fra vores aktiviteter op. Vi sælger også støttemateriale for forskellige fredsgrupper.

Agitation i øvrigt:

Vi skriver indlæg til forskellige blade og aviser og afholder forskellige arrangementer på gymnasiet, hvor alle er velkomne. Vores egen teatergruppe er ved at skrive nogle stykker, de vil prøve at komme til at opføre på folkeskoler i området.

Interne aktiviteter:

Ja, dem har der endnu ikke været meget tid til. Vi regner med at starte en studiekreds, hvor vi vil prøve at opnå større viden om fredsproblematikken og få nogle diskussioner i gang. Oplæg o. lign. vil vi prøve at lave selv og hente udefra. Disse arrangementer vil selvfølgelig være åbne for alle interesserede.

SSGs Fredsgruppe har ikke nogen egentlig medlemsliste. Der er på nuværende tidspunkt ca. 25 »hyperaktive«, og så er der det vi kalder løst tilknyttede medlemmer, som deltager i arbejdet ind i mellem, og endelig har vi en gruppe mennesker der støtter os. Dvs. de har købt et støttekort og kan tilkaldes ved akut behov for ekstra arbejdskraft.

SSGs Fredsgruppe
Ulla Bidstrup
Tlf. 22 09 58

Folkefronten mod krig reaktion og fascisme

Folkefronten er en fredsorganisation, der vender sig både mod NATO og Warszawapagten. Vi kæmper for at Danmark kommer ud af NATO, samtidig med at vender os mod Sovjet og Warszawapagten, fordi vi mener at begge supermagter

er imperialistiske og lige farlige fjender for verdens folk. Vi mener, det er dem, der er kilden til en ny verdenskrig.

Vi kæmper mod NATO-tropper og depoter på dansk jord og mod dansk medlemskab af EF.

Desuden kæmper vi aktivt mod reaktionen og facismen, da der sker en stadig fascisering af vores samfund, og vi mister flere og flere af vores demokratiske rettigheder.

Kontaktadresse i Svendborg:

Grete Eskesen
Marslevvej 23
5700 Svendborg

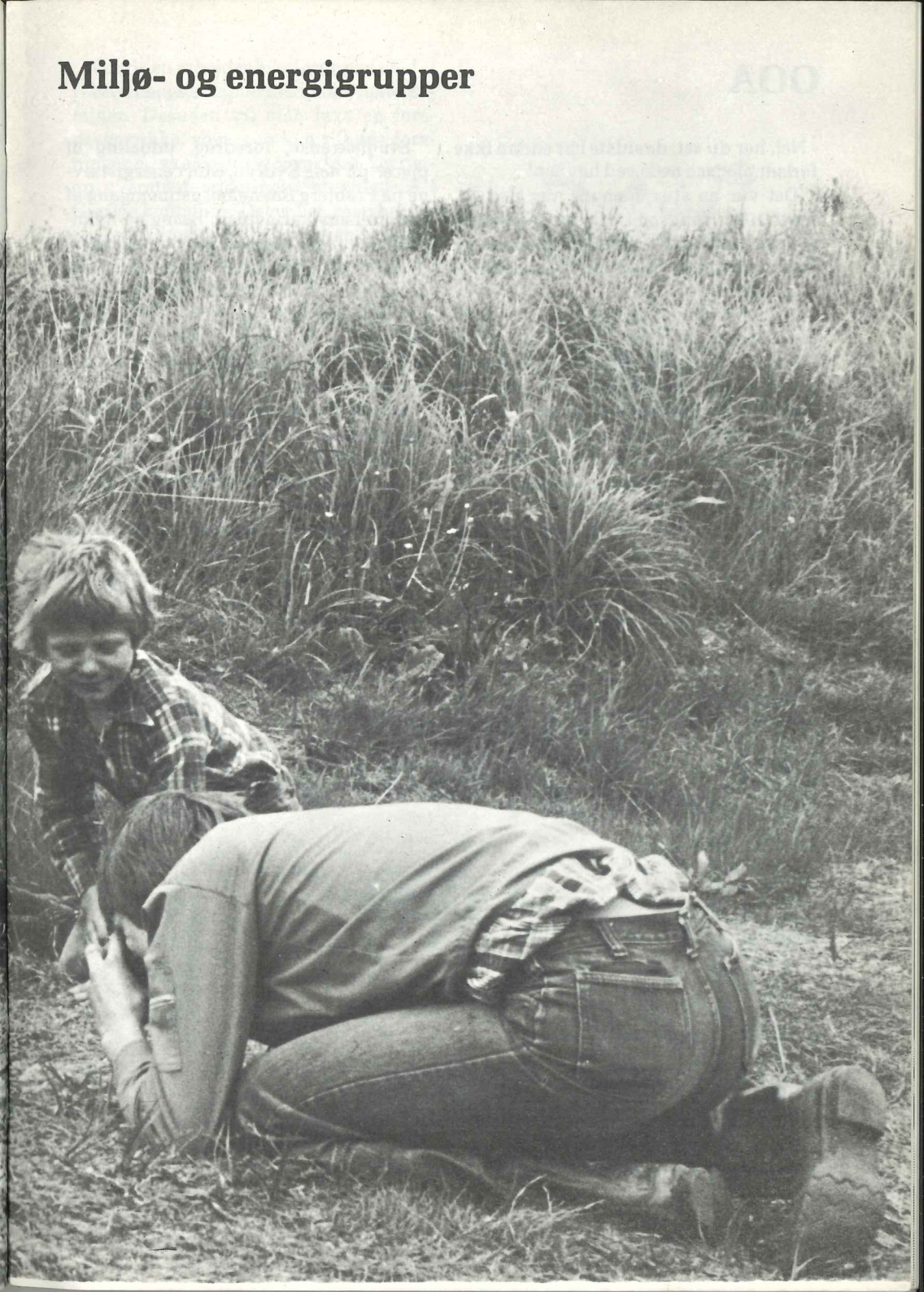

Ufred over Svendborg. Fotocollage fra avisen FYN.

En frø bliver forevigtet...
Fra Natur og Ungdoms ekskursion
til Hjortø i det sydfynske øhav.

Miljø- og energigrupper

AOO

OOA

- Nej, har du set: de sidste har endnu ikke forladt pladsen nede ved havnen!

Det var en stor mængde, der den 18. april 1979, langsomt gik fra p-pladsen overfor restaurant »Svendborgsund« og hen ad havnen i Svendborg. 850 mennesker, mange med fakler.

Aktivisterne fra OOA, Organisationen til Oplysning om Atomkraft, var glade, for det var lang tid siden man sidst havde set så stor en demonstration i byen. Og glæden blev ikke mindre, da man på torvet kunne fortælle at over 50.000 mennesker i 14 danske byer på samme tidspunkt stod og halvfrøs, mens man krævede et stop for a-kraften i Danmark.

Eksemplet er blot et af flere på den lokale OOA-gruppens arbejde. Det er en af Svendborgs gamle græsrodsbevægelser. Siden december 74 har mange mennesker lagt deres arbejde i gruppen.

Studiekredse, foredrag, uddeling af pjecer på hele Sydfyn, Stort energistævne på Frøbjerg Bavnehøj, gennemgang af kommunens varmeplan, besøg på halmforbrændingsanlægget har været ingredienser i arbejdet. Og endelig må man ikke glemme, de snart utallige lørdage, hvor den gule ladcykel har holdt på gågaden i Svendborg, og spredt solmærker, balloner og andet kampagnemateriale over den ganske by...

Alle aktiviteterne har kunne falde ind under OOAs formål, der er at arbejde for:

- en kritisk vurdering af og oplysning om alle problemer forbundet med brug af atomkraft,
- øget forskning i og fornyet vurdering af andre energiformer,
- og udformning af en langsigtet energipolitik, der også tager sociale og økologiske hensyn.

OOAs fakkeltog i Svendborgs gader den 18. april 1978. Det var en af de største demonstrationer, der nogensinde har været i byen.

For tiden arbejder lokalgruppen med at tilrettelægge et landsdækkende teaterseminar. Desuden vil man lave en foredragsrække, som man kan tilbyde foreninger og skoler på Sydfyn. Man her netop overstået uddelingen af en pjece i Gudme kommune. Det er her, man har reserveret arealer til et kommende atomkraftværk, så det har været naturligt at lægge en del af arbejdet der.

Gruppen holder fællesmøde hver 14. dag på skiftende ugedage. De enkelte »undergrupper« fastlægger selv mødeaktiviteten.

OOA

Svendborg lokalgruppe

Åse og Vibs

Skovsbovej 360

Tlf. 22 00 73

Organisationen for vedvarende energi OVE

OVE-Ollerup er en gruppe, der holder til på Den Frie Lærerskole i Ollerup. Den er på 5-10 mand og mødes normalt en gang om ugen.

Vores hovedvirksomhed er at drive Sydfyns Energikontor, der osse er hjemmehørende på Den Frie Lærerskole.

Men ellers varetager vi vedvarende energiinteresser på hele sydfyn, så godt som det er muligt. Dvs. især vindmølleproblemer optager os, og da to af grup-

pens medlemmer er med i Danske Vindkraftværkers forening (vindmølleejernes forening) og dennes kursusudvalg, er det vores hovedrådgivningsområde, dvs. det vi bruger mest tid på.

Hvis du vil vide mere er du velkommen til at kontakte:

OVE

Den frie lærerskole, Ollerup

5762 V-Skerninge

Danmarks Naturfredningsforening

Naturfredningsforeningen har en komite, der dækker Svendborg- og Egebjergområdet. Lokalkomiteen består af ni personer. Syv fra Svendborg og to fra Egebjerg.

Lokalkomiteen er Naturfredningsforeningens øjne og ører. Vi skal overvåge, at der ikke sker overgreb på naturen i vort område. Her forventer vi selvfølgelig at få hjælp fra vore knapt 2000 medlemmer.

I ældre tid var Naturfredningsforenings arbejde især at bevare smukke landskaber, som vi mennesker kunne nyde udsigten i. Tendensen er nu nærmest at frede for naturens egen skyld. Lokalkomiteen har da også allerede foreslået sådanne økologiske fredninger, og har nye i

tanker. Vi har desuden foreslået plejeforanstaltninger i tidligere fredede områder, for at bevare flora og fauna.

**Danmarks Naturfredningsforening
Lokalkomite for Svendborg og Egebjerg**

**Aksel Hansen
Skovballevej 116
5700 Svendborg
Tlf. 54 14 43**

Noah

Noah er en miljøorganisation med det formål at fremme det levende miljø ved aktivt at bekæmpe miljødelæggelsen og dens årsager samt anviser alternativer.

Noah virker gennem lokalgrupper overalt i landet, blandt andet her i Svendborg og i Hesselager. Noah er en såkaldt »flad« (eller fla' som vi siger hernede) græsrodsbevægelse, hvor de enkelte aktive har stor indflydelse på foreningens »politik«.

De forskellige lokalgrupper beskæftiger sig med lokale miljøproblemer og/eller med mere specielle landsdækkende miljøproblemer.

Noah Svendborg (og Noah Hesselager for den sags skyld) har hidtil arbejdet med mad-problemer, specielt tilsætningsstofferne, men vi vil gerne gå ind i andre miljøaktiviteter så snart vi får overskud nok. Nye medlemmer er således meget velkomne!

Vi holder som regel møde hver eller hveranden uge hos hinanden. Når vi så får tid, lyst eller lejlighed laver vi nogle små aktioner, holder foredrag, viser lysbilleder. Kort sagt: Har det mægtigt skægt og hyggeligt. Og indimellem arbejder vi som små heste (alt efter hvor meget tid og lyst vi har).

Så kig bare ind og få en kop te eller kaffe.

Miljørigtig hilsen, Noah.

**Noah, Svendborg
Karla Seegers
Frøerstuevej 57
5700 Svendborg
Tlf. 22 21 46**

**Noah, Hesselager
Lisbeth Miller
Svendborg Landevej 44
5874 Hesselager
Tlf. 25 24 70**

Sydfyns Natur og Ungdom

De store og små naturområder er i katastrofal tilbagegang på Sydfyn og øerne som alle andre steder i landet. Vi er en forening af unge, som ønsker at gøre en aktiv indsats for at stoppe denne udvikling. Målet er at genskabe en ren natur og at bevare artsrigdommen i det danske landskab.

Vi startede i det små. En væsentlig del af foreningens anstrengelser går derfor ud på at afholde ekskursioner og møder. Vi besøger lokale naturområder og snakker om lokale naturforhold. Herved håber vi, at kunne give vore medlemmer en god baggrund for det videre arbejde omkring naturen.

Målet er at få så mange som muligt med til undersøgelser af lokale naturområder. Herved får vi den viden og dermed argumentation, som er nødvendig for at opnå resultater.

Hidtil har der mest været arbejdet med padder og krybdyr, samt undersøgelser af småvandhuller. Vi har reddet en bestand på over 700 frøer fra at blive levende begravet. Den nu meget sjældne klokkefrø har vi givet en håndsrekning i form af en statusredegørelse og forslag til plejeforanstaltninger for dens sidste yngle-damme. Amtskommunen behandler sagen, mens vi venter i spænding. I mellemtiden har vi forpagtet et par arealer ved klokkefrødamme for at kunne styre landbrugsdriften der.

Foreningens formål er at øge unges interesse for naturen og for miljøbeskyttelse samt at skabe kontakt mellem naturinteresserede unge.

Mange arbejdsopgaver ligger og venter på en indsats.

Alle er velkomne i foreningen - også kun som deltagere i foreningens mange

naturarrangementer. Kontingentprisen er 50 kr. årligt incl. fire numre af såvel vort fynske blad »Feltbiologen« som af vores landsforenings blad »Natur«.

Velkommen!

Sydfyns Natur og Ungdom,

Niels Riis

Albechsvej 16c

5700 Svendborg

Dansk Cyklist Forbund

Der er smil og glade miner når hundredevis af svendborggensiske cyklister drager afsted på den årlige cyklistdemonstration.

Den dag er cyklisterne i flertal og har magten på vejen.

Det er ikke tilfældet årets øvrige dage.

Det forsøger den lokale afdeling af Dansk Cyklist Forbund at råde bod på.

Man varetager cyklisternes tarv, ved blandt andet at presse på for at få anlagt cykelstier og få udført forbedringer af færdselsveje og færdselsforhold.

Foreningens hovedopgave er, gennem præventivt arbejde, at skabe større færdselssikkerhed til gavn for alle, samt fremme oplysningsarbejdet for cyklismen. Det gør man gennem alle områder. Trafiksikkerhed, forbrugeroplysning, cykelferiservice, cykelture og ved at udgive cykelbøger.

De mange cykelture sætter sit præg på foreningens arbejde. Hvert år arrangeres adskillige ture til de mange naturskønne områder omkring Svendborg.

Men da er man ikke altid i den samme sikkerhed, som når Svendborgs tidligere distriktsbetjent Vagn Madsen klimter på klokken og leder den årlige cyklistdemonstration afsted gennem Svendborgs gader!

Dansk Cyklist Forbund

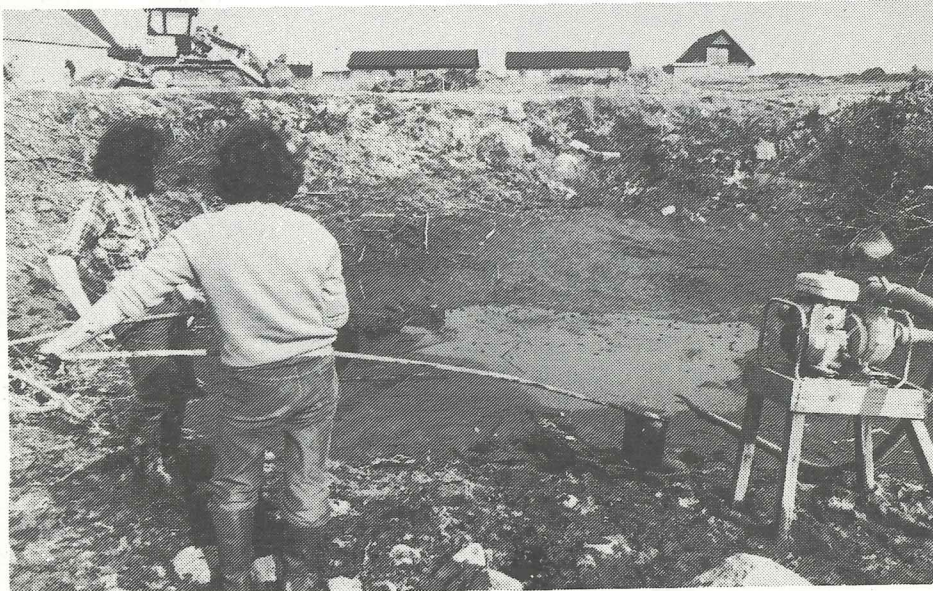
Svendborg Afdeling

Anker Jensen

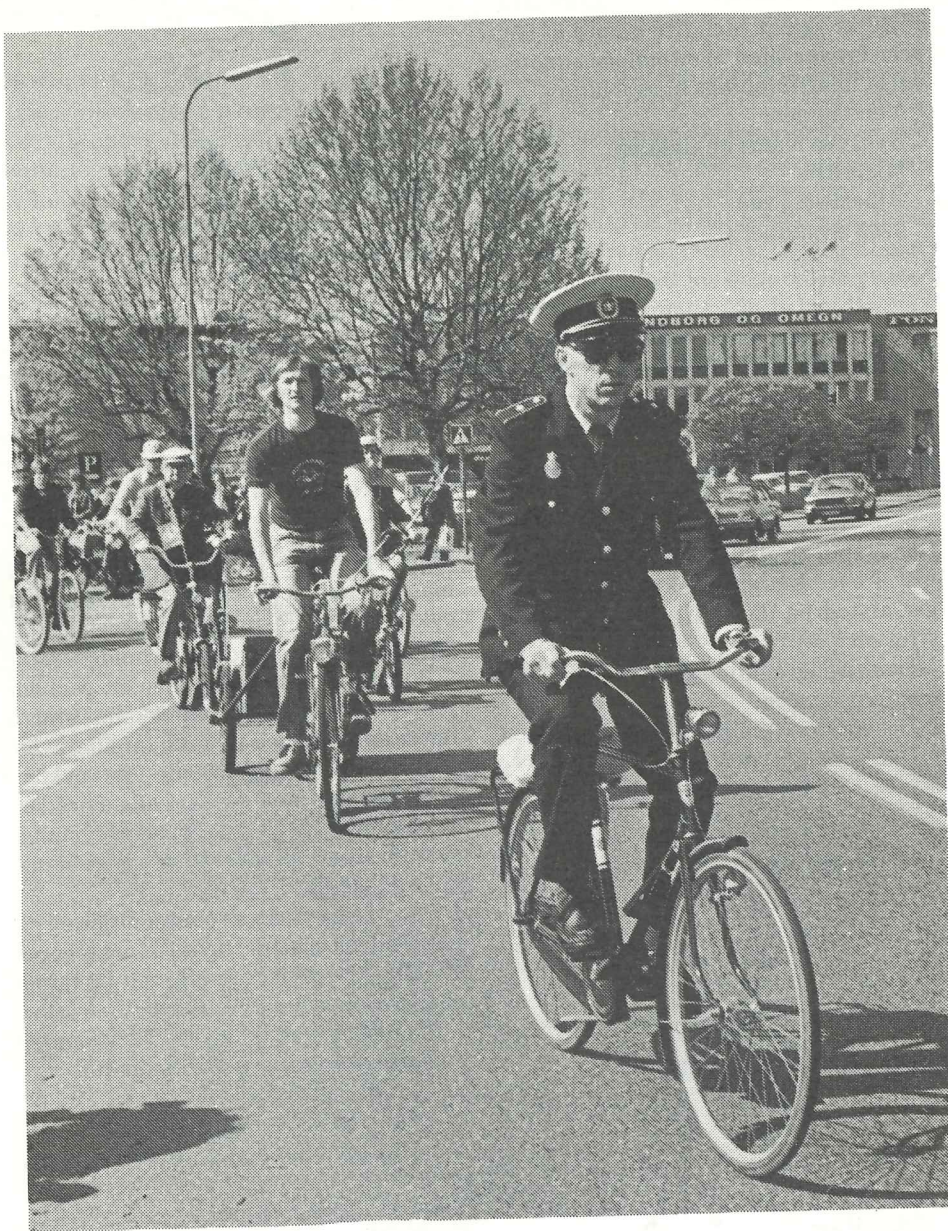
Kedelsmedstræde 10

5700 Svendborg

Tlf. 21 98 89

Sydfynske miljøreddere i aktion. Buldozeren holder i baggrunden, klar til at ødelægge vandhullet. Natur og Ungdom reddede over 700 frøer fra at dø, i april 81.

Svendborg, maj måned. Distriktsbetjent Vagn Madsen forrest i den årlige cyklistdemonstration, skarpt forfulgt af den lokale cyklistformand og hundreder af svendborgensere.

Byplanlæggeren smiler
formanden for teknikudvalget smiler
varehuscheferne smiler.
De havde grund til at trykke hinanden i hænderne i går.
For uden deres samarbejde, fælles interesse
og beslutsomhed
havde byen aldrig fået sin indre ring.

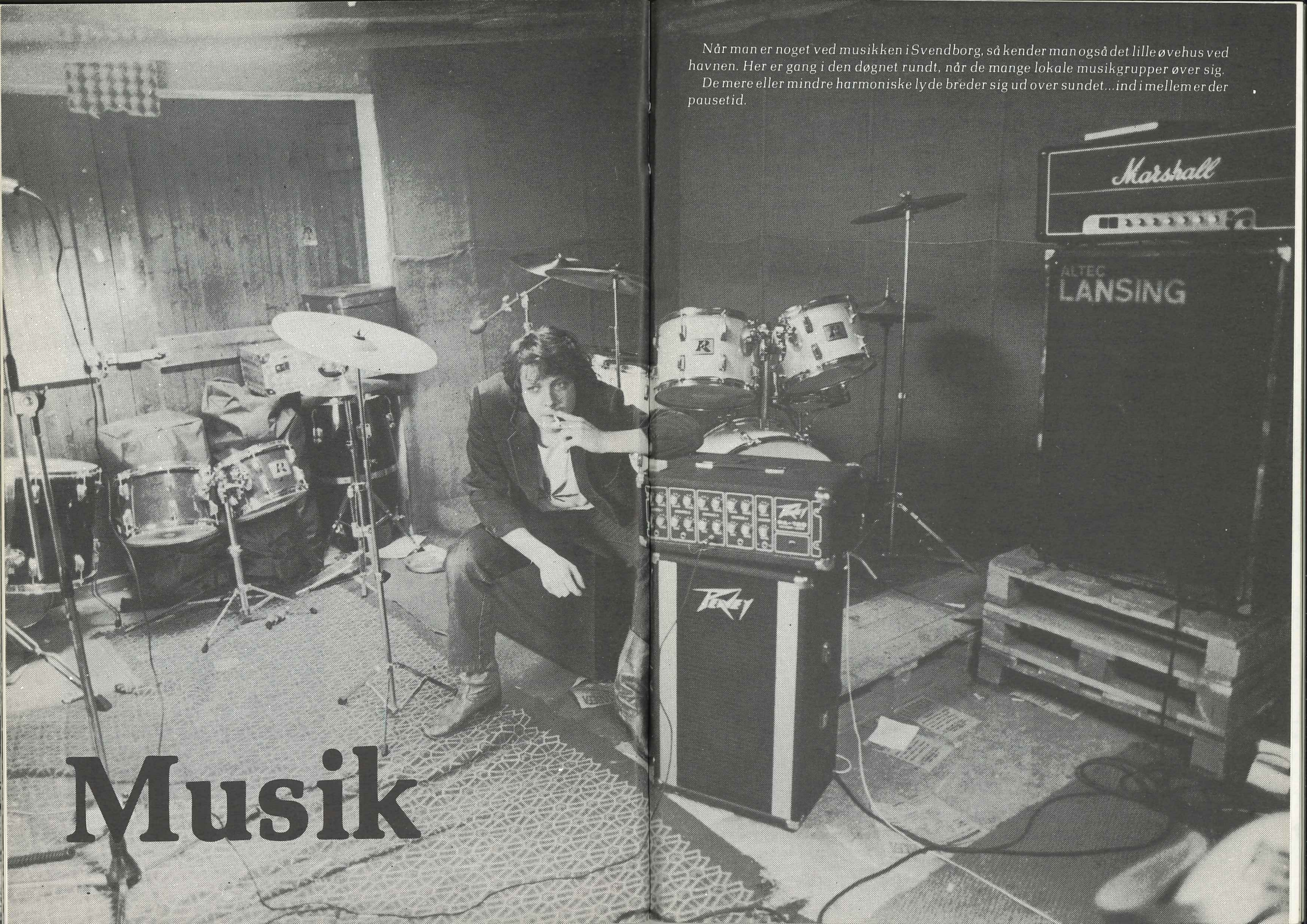
Byplanlæggeren har fået rejst et monument
over forældet planlægning,
over sin kærlighed til bilismen.
Politikeren har fået rejst et monument.
Over sig selv
og sin politik,
baseret på vækst og ekspansion
og ideen om
at byen ikke kan blive for stor.
Sydfyns Centrum.
Varehuscheferne har kroner i øjnene.
Nu kan de snart rejse et monument.
Et større supermarked,
en større omsætning.

De ser ikke de tusinde protesterende,
de ser ikke de små handlende
der drejer nøglen.
De ser ikke cyklisterne
de gående,
børnene,
de grimme gavle,
den sorte, kolde asfalt,
de splittede gader.
De ser ikke det manglende medborgerhus,
den alt for dårlige spildevandsrensning,
de alt for få institutionspladser.
De har nok i deres eget.
Vi ka' ikke li' Deres smil.

Poul Henrik Harritz

Formanden for teknisk udvalg, Arne Dennig fik overrakt blomster fra boligaktivisterne ved indvielsen af indre ring, oktober 80.

Når man er noget ved musikken i Svendborg, så kender man også det lille øvehus ved havnen. Her er gang i den døgnet rundt, når de mange lokale musikgrupper øver sig. De mere eller mindre harmoniske lyde breder sig ud over sundet...ind i mellemer der pausetid.

Musik

Fajabefa

Vi er en forening på ca. 100 medlemmer, der alle har det til fælles, at vi spiller musik under en eller anden form.

Foreningens formål er, at fremme amatørmusikernes udfoldelser v.bla. at være kontaktled musikerne imellem, formidle undervisning, skaffe øvelokaler og varetage alle disse interesser overfor kommunen og statslige instanser.

Nede ved havnen, med solskin, ænder og badebro ligger et skur med indbygget sprinkleranlæg (taget er meget utæt). Ikke desto mindre udsender dette skur mere & mindre harmoniske lyde dagen lang, og hvis du ikke allerede har gættet det, så er det vores øvehus. Her kan Fajabefamedlemmer for 150 kr. halvårligt få lov til at spolere hinandens høresans så meget de lyster i de 2 lokaler, kommunen har stillet til rådighed. Der arbejdes dog i øjeblikket på at skaffe nogle bedre lokaler uden saunaforanstaltninger.

Hvis man med jævne mellemrum færdes i den del af byen omkring øvehus og banegård, vil man ofte kunne iagttage højst usædvanlige optog. Det kunne f.eks. være en cyklist med trommesæt på bagagebæreren, 2-3 stykker med klaver på nakken, gear på trækvogne og en guitar på rulleskøjter osv. Det viser sig at være foreningens medlemmer, som er på vej op til Kloster Moster, byens lokale musikværtshus, for at udøve deres kunst overfor alle vennerne. Det er jo sådan i en by som Svendborg - eller »Svingborg« som den er kendt under i udlandet, kender alle hinanden, specielt når man er noget

ved musikken, teatret, filmen, græsrodsbevægelserne eller blot almindelig trofast værtshusgæst, og af den grund kommer man selvfølgelig hver gang, der sker noget. Og det gør der tit!

At der sker så meget i en forholdsvis lille by som Svendborg, er bla. Kloster Mosters fortjeneste, og da vi i Fajabefa er så heldige at stå på temmelig god fod med Kloster Moster (læs: Vi skiftes til at holde støttefester for hinanden), er der som medlem af foreningen stor mulighed for at spille på stedet. Det forholder sig desuden sådan, at Kloster Moster blev kendt under devisen: »Et studie i provinsen«, idet en plade med lokale Svendborgbands: »Swingborg - Et folk der harsange kan aldrig dø« er blevet indspillet på Kloster Moster.

Går man videre op i byen forbi byens pladeshops (hvor Swingborgpladen kan købes) og til Bogcafeen, vil man måske møde de samme mennesker (dog ÷vat i ørerne), idet Fajabefa netop har erhvervet sig et kontor på 1. sal, hvor vi håber at få samlet bla. skrivemaskinen, fælles notesamling, adresselister som skulle gøre det nemmere at finde nogle at spille sammen med, samt evt. en telefon.

Sammesteds afholdes foreningens månedlige møde, som efterhånden er ved at blive så hyggeligt, at det er anbefalelsesværdigt at møde op - om ikke kun for hyggens skyld, så også for at følge med i hvad der sker i Fajabefa og være med til at planlægge arrangementer og komme med nye og gode ideer.

Foreningens svar på Fyns Amts aviser: »HOT NEWS«, hvori alt kan ske, alle kan skrive, - og noget af det bliver skrevet! Er du interesseret i al denne herlighed, så har du mange muligheder for at finde os:

Duk op til vores møder, som bliver afholdt den sidste mandag i hver måned kl. 19.30 på Bogcafeen, Grubbemøllevej 22.

Kig ind i øvehuset, Brogade 3, hvor der næsten altid er nogen.

Kontakt forkvinden Liza Freemann Nielsen, Klampenborgvej 3, Svendborg tlf. 21 77 20.

Skriv og/eller besøg vores kontor, Bogcafeen Grubbemøllevej 22.

**Kærlig hilsen
Fajabefa Svendborg**

Hurtige bevægelser en sen nattetime på Kluddermudder.

Kloster Moster

Kloster Moster er et kollektivt drevet musikværtshus, hvor vi dels prøver at give såvel den inden- som den udenbys musik, de bedst mulige betingelser for at komme ud med deres materiale, og dels prøver at skabe en så rar arbejdsplads for de ansatte som muligt.

Da Kloster Moster åbnede i oktober 1979, var der tre ansatte, i dag (januar 1982) er arbejdsgruppen udvidet til ti ansatte, hvilket vi tolker som et bevis på at behovet for et »anderledes« musiksted i byen, har været stort.

Vi har sædvanligvis to musikarrangementer om ugen plus et ekstra arrangement pr. måned med et »stort« navn, samtidig med at Baggårdsbiffen i vintermånederne har biograf i baglokalet to gange om ugen.

Da vi driver stedet kollektivt og alle beslutninger tages på et af vores ugentlige møder, hvor også publikums kritik af stedet er velkommen, er der sjældent noget, der er statisk. Jo en ting: Vi sælger øl.

Indretning, madudvalg, musiktilbud, andre tilbud m.m. er i stadig bevægelse, fordi vi endnu ikke mener at have fundet

den bedste form, og da arbejdsgruppen løbende skifter medlemmer, og dermed beslutningstagere, finder vi næppe nogen sinde en »bedste form«, hvad vi anser som et plus for både kunder og medarbejdere, da vi på den måde ikke risikerer at låse os selv fast i et stivnet system, som f.eks. det samfund, Danmark, vi er en del af.

Forslag fra kunder og/eller dem i arbejdsgruppen bliver, hvis det umiddelbart lyder bedre end noget eksisterende afprøvet et stykke tid i praksis. Dog har vi den »regel«, der siger, at de ting vi laver, primært skal være drevet af lyst, hvilket bl.a. er grunden til at vi ikke har pommes frites på spisekortet. Dem er der nemlig ingen, der har lyst til at lave.

Dagcafeens åbning i sommeren 1981, var hovedsagelig resultatet af fire pigers lyst til at lave en cafe i Svendborg.

Måden vi arbejder på giver sig somme-tider udtryk i mangelfulde informationer, dels indbyrdes og dels til vores kunder, men vi synes alligevel vi bliver bedre og bedre til at drive et værtshus, og en stigende opbakning bekræfter os heri.

**Velkommen på
Kloster Moster
Klosterplads 7
Tlf. 21 06 03**

1. maj koret

Koret startede i foråret 1978, hvor man manglede korsang til 1. maj-mødet. Så dannede 4 venstrefløjsgupper (bla. Kvindehuset) et lille kor, og dermed var begyndelsen gjort.

I dag er 1. maj koret et firestemmigt kor med ca. 70 medl. Vi øver hver mandag kl. 16.30 til 19.00, og vi giver 25 kr i kontingent pr. halvår.

Vores formål er at synge sange, som vi mener har en samfunds-kritisk/solidarisk/fredselskende/miljøbevarende osv. tværsocialistisk holdning. Vi synger gerne for andre der vil høre os; Således bla. til støttefester og på venstrefløjens mærkedage. Men vi forbeholder os også ret til at sige nej til at synge, hvis vi i koret ikke er enige om at deltage.

Vi holder jævnligt korte og lange møder for at tage stilling til diverse spørgsmål, og et par gange om året holder vi en weekend sammen. I det daglige har vi 3 arbejdsgrupper:

I. En repertoire gruppe, der gennemgår foreslåede sange - og tager stilling til om sangene kan synges af kor. Desuden tilrettelægger gruppen engagementers forløb.

II. En praktisk gruppe, der tager sig af trykning af noder, styring af møder, indmelding, afbud, engagementer, indkøb osv. Kontakt: **Helle Wounlund, tlf. 21 97 71.**

III. En musikgruppe, der akkompagnerer koret. De øver hver onsdag kl. 16.30 til 18.00. Kontakt: **Tim Skarvø, tlf. 20 60 59.** Sidst men ikke mindst har vi en dygtig musikalsk leder, der hedder Erik Andersen.

Teater

teatrets skuespillere i aktion.
drykningssteaterforestil-

Teatergruppen Yoyo

Yoyo, det er rigtig nok, vi er en flok, smågale, nonseriøse ambitiøse, fantasifulde, svingende og sensuelle teatertossede individer.

Vi startede som en selvstændig amatørgruppe under Baggårdteatret i efteråret 1979. Dengang var vi 8, der fandt sammen, fordi vi alle var interesserede i at lave et teaterstykke om parforhold og dets problemer. Vi arbejdede hele efteråret, og i foråret 1980 havde vi premiere på stykket »Krak«, som vi kaldte det. Forestillingen, hvilket vi opførte 10 gange, blev en stor succes.

Baggårdteatret

»Hvad er det så, der gør Svendborg så enestående - bortset fra indbyggerne? Det er blandt andet det blomstrende kulturliv i Svendborg. Her findes bl.a. en af Danmarks største teaterforeninger, 3 teatergrupper...«

Når det gælder teksten i turistbrochuren, der skal sælge Svendborg, er man ikke sen til at fremhæve det »blomstrende

Vi var herefter nogle fra gruppen, der fik mod på at fortsætte og planlagde at lave et musik/teaterstykke, og samtidig etablerede vi os som en selvstændig teatergruppe. Vi lejede et lokale i Bagergade, hvor vi dels øvede og dels færdiggjorde stykket. Vi gik herefter i gang med at forvandle lokalet til et lille intimt teater og opførte musik/teaterstykket »De andres liv« i efteråret 1981.

Ud over et par små stykker havde vi i juni 82 premiere på »Illusionernes musik cafe«.

Kontaktperson:

Pia Blohm
Brogade 12
Svendborg
Tlf. 22 29 68

Teatertossede individer fra gruppen Yoyo.

kulturliv«, der i høj grad lever på trods her i byen. Det gælder ikke mindst Baggårdteatret, der nu snart for tyvende år i træk, forgæves kan anmode byrådet og støtte. Men det er småbeløb, der tilflyder teatret i Caroline Amalielund fra de kommunale kasser. Og det på trods af at teatret, der siden 1976 har været professionelt, har lavet en stribe gode teaterforestillinger, først og fremmest for børn.

I sommeren 1981 var man initiativtager til det store friluftsteater »Liv i fattig-

gården« - en dundrende succes. Både hos publikum og anmeldere. Men endnu engang var lokalstyret undtagelsen fra regelen, og man må notere et underskud på flere hundrede tusinder kroner. Hvad teaterstykket har skaffet Svendborg i form af goodwill, reklame og turistindtægter kan man kun gisne om.

Baggårdteatret har også skaffet sig international berømmelse som Brecht-teater. Brecht boede fra 1933 til 1939 i Skovsbo ved Svendborg, og det har inspireret teatret.

Baggårdteatret har i mange år fungeret som eignsteater for Sydfyn, og man opfatter det også som sin primære opgave at lave teater for et lokalt publikum om forhold der har lokal interesse.

En vigtig arbejdsopgave er desuden at virke som katalysator for kulturel aktivitet i bred forstand.

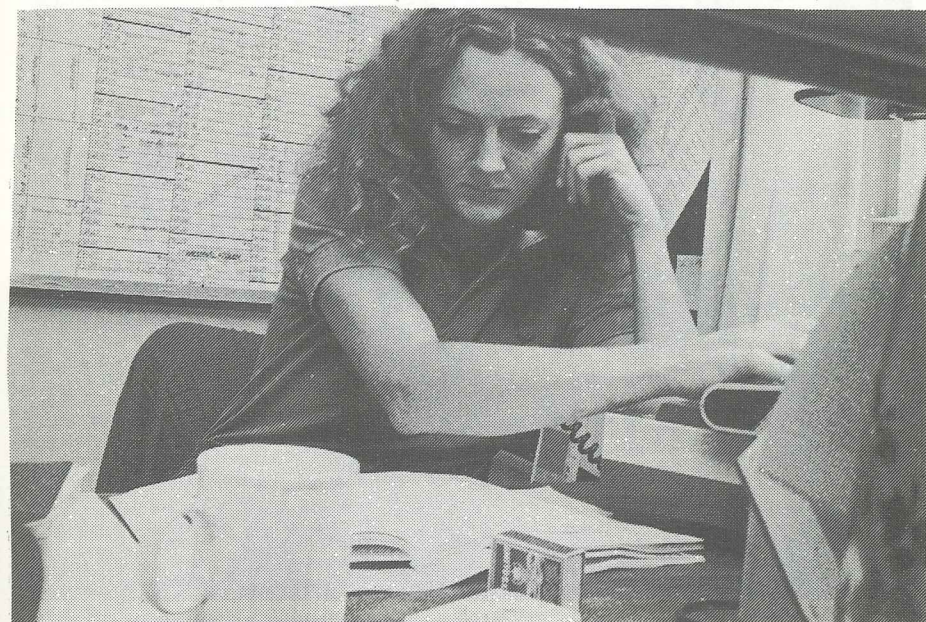
Det gør man dels ved at skaffe gæstepil fra andre teatre til byen, dels ved, aktivt at hjælpe amatører i byen, hvad enten denne hjælp nu består i at låne udstyr ud

til et plejehjem eller dilettantforestilling, eller det er at yde konsulentbistand til en af byens skoler.

Teaterstykkerne, der laves af det lille teater, bliver først og fremmest opført rundt omkring på landets skoler i form af opsøgende børneforestillinger. Der bliver dog også lejlighed til at vise svendborgenserne hvad man har lavet. Det sker fra den stationære scene i Caroline Amalielund. Det samme sted hvorfra man om sommeren kan overvære byens sommerrevyer...

Baggårdteatret
Caroline Amalielund
5700 Svendborg
Tlf. 21 40 43
Kontortid ml. 10-14

Teater er andet end teater. Her Lisbet Gad fra Baggårdteatret på administrationskontoret.

Sydfyns Cabaretforsyning

Sydfyns Cabaretforsyning er en forening der blev dannet i januar 1981. Foreningens medlemmer var og er stadig hovedsagelig arbejdsløse der arbejder med teater. I 1981 lavede de stykket »Arbejdsløs - Arbejdssky - Arbejdsfri«, som blev opført i Svendborg og i hele landet med stor succes.

I hele foråret 1982 har 12 mennesker fra foreningen arbejdet med at sætte et nyt stykke op, der bliver til på gruppens egne tanker og improvisationer. Resten af gruppen arbejder i huset Bagergade 4.

Bagergade 4 er en selvejende institution stiftet januar 1982 af Cabaretforsyningen og Road Runners (Lydfolk)

Huset er et gammelt møbellager, der trænger til kraftig istandsættelse, før det kan tages i brug som kursuscenter og

værksted for udøvende kreative, dramatiske og musiske aktiviteter, hvilket er formålstankerne bag Bagergade 4. For både Cabaretforsyningen og huset gælder det, at der ikke bliver givet offentlig støtte til projekterne, men der søges på livet løs. Der er meget brug for folk, der har lyst til at give en hånd med i huset, så kig bare ind hvis hvis...

Kontaktperson:
Birthe Viuff
Nyvej 7
Vester Skerninge
Tlf. 24 16 00

Fra arbejdsløshedscabaretten »Arbejdsløs - arbejdssky - arbejdsfri«, 1981.

A.P. Møller er født i Svendborg, og byen har stadig tætte forbindelser til rederiet. Det fik avisen FYN til at lave følgende fotomontage til en artikel: »Søen, Schultz, Skibsrederen og Svendborg.« Schultz er byens borgmester.

organisationer

Svendborg byråd beslutter at nedrive Møllegade 80-82. Det går blandt andet ud over byens kvindehus. I byrådssalen aktionerer kvinderne: »Munden er blevet lukket på os, byrødderne vil ikke høre vores meninger.«

Kvindehuset

Kvindehuset har eksisteret i Svendborg i 7 år. Medlemstallet svinger hele tiden mellem 60 og 100. Vi har til huse i Vestergade 26 i et dejligt hus, som vi har lånt af justitsministeriet, og der er dejligt med plads til, hvad vi foreløbig har kunnet finde på at lave. Af og til mangler vi et rum, hvor der kan holdes store møder.

Kvindehusets struktur er flad, hvilket vi praktiserer dels ved, at vi ikke adskiller håndens og åndens arbejde, men forsøger i størst muligt omfang, at gruppen selv søger for de praktiske gøremål vedrørende deres arbejde. Bl.a. så roterer administrationsgruppen hele tiden, således at der hver måned er nye kvinder, der administrerer og gør rent i huset og har det fulde ansvar for, hvad der sker.

I øjeblikket er Kvindehuset åbent mandag aften, tirsdag eftermiddag og aften, onsdag aften og torsdag eftermiddag. Tirsdag aften er Rådgivningsgruppen åben, og den første onsdag i hver måned

har kvindehuset altid fællesmøde, hvor alle er velkommen. Fællesmødet er et besluttende møde, og alle kvinder kan ved at møde op og melde sig i kvindehuset (pt. 50 kr./kvartal), foreslå aktiviteter i huset. Den tredje onsdag holdes der sædvanligvis emnemøder, som kun behøver interesse som forudsætning, det kan være film, foredrag, introduktionsmøder osv.

I øjeblikket arbejder vi på at få et kvindegalleri og et kvindeværksted op at stå, også her forsøger vi at arbejde så bredt som muligt, således at alle interesserede kvinder er velkomne. Kvindehusets politiske grundlag er tværsocialistisk, og vi arbejder meget med ikke at fraktionere men tage diskussionerne på fællesmøderne.

Kvindehuset skulle være et hus, hvor alt kan ske på vejen henimod de store visioner, men vi kunne godt tænke os at mange flere kvinder gik ind med deres ressourcer, så huset blev mere levende.

Kontaktperson:

Karin Frederiksen

Bagergade 13 A, Svendborg

Tlf. 22 23 22

Kvindernes internationale kampdag - 8. marts.

Kvinderådgivningen

Kvinde til kvinde - gruppen er en undergruppe i kvindehuset. Vi har nu eksisteret et godt stykke tid som kvinderådgivning. I den tid har vi fundet ud af, at alle kvinder dels har nogle problemer og dels et overskud (måske ikke altid samtidig). Derfor kunne rådgivningen også være et sted, hvor kvinder mødes og bruger hinanden.

Derfor vil vi gerne invitere:
Bedstemoderen uden børnebørn, familien uden bedstemor.

Hende med for meget plads, og hende der mangler et sted at bo.

Hende med de mange kærestes, og hende der ingen har.

Hende der tør leve livet, og hende der ikke tør.

Hende der gerne vil snakke, og hende der elsker at lytte.

Hende der har brug for et godt råd, og hende der har et.

Hende der har et problem, og hende der kender til det.

Hende hvis hele verden styrter sammen, og hende der vil begynde forfra. Og de mange der er alene.

**Vi holder åben alle tirsdage fra kl. 20 i
Kvindehuset
Vestergade 26 Svendborg
Tlf. 22 23 22**

Kvinder for fred

Nordiske kvinder er standset op med et råb: Nu må det være nok. Vi er grebet af fortvivlelse over udviklingen. Mere og mere er det gået op for os, at kvinder over hele verden går med de samme tanker og den samme frygt. Har vores børn nogen fremtid? Vi vil sammen med kvinder over hele jorden vende vor afmagt til styrke. Vi vil ikke længere stiltiende acceptere magtkampen mellem stormagterne. Alle aggressionshandling er må umiddelbart indstilles, og nedrustningsforhandlingerne må straks genoptages og føre til handling. Vi kræver: Nedrustning for en varig verdensfred! Våbenmilliarderne til mad! Nej til krig!

Med denne appel startede en gruppe nordiske kvinder i foråret 1980 en underskriftsindsamling, der viste sig at ramme et behov hos kvinderne for, på tværs af alle skel, at kræve liv fremfor død.

Efter at underskrifterne i sommeren 1980 var blevet afleveret til FNs generalsekretær på kvindekonferencen i København bredte bevægelsen sig og blev global.

4. maj 1981 - fredsbevægelsen er på gaden.

Herhjemme begyndte nu dannelsen af køkkengrupperne rundt om i landet, hvis man gik ind for de tre ovennævnte paroler, var der her mulighed for at arbejde tværpolitisk og lokalt. Enhver kvinde kan faktisk starte sin egen gruppe, hvis hun har fået en god ide til en aktion eller fundet et emne, der trænger til at blive belyst.

Køkkengrupperne holder forbindelsen med hinanden gennem bladet »Køkkenrullen«, og hvis der skal handles hurtigt, en telefonkæde.

Der findes efterhånden køkkengrupper i alle dele af landet, også her i Svendborg. Vi arbejder meget tæt sammen med »Svendborg for Fred« og håber sammen med denne bevægelse at flere og flere vil begynde at spørge sig selv om, hvad det er, der skal forsvares med vanvidets, i teknologisk forstand, højtudviklede våben. Det haster!

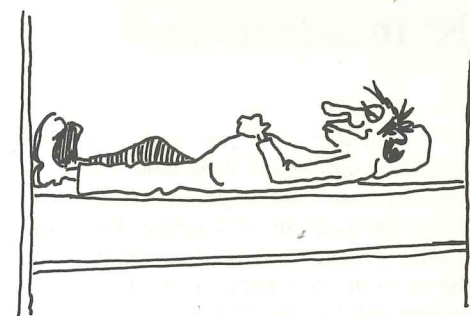
Kontaktperson:
Dagny Riis
Valdemarsgade 33
Svendborg
Tlf. 21 90 99

SF's kvindegruppe

Vi har dannet en kvindegruppe, fordi vi har erkendt det vigtige i, at kvinder i forskellige sammenhænge finder sammen for at styrke hinanden. For at finde en egen identitet. For at formulere ønsker og krav til deres eget liv og til det samfund, vi lever i.

I kvindegruppen har vi en flad-struktur (anti-hierakisk). På landsplan afholdes der to årlige kvindelandsmøder. Det ene behandler organisatoriske sager - det andet er et emnelandsmøde. Til disse er alle SF-kvinder velkomne. Vi vælger ikke delegerede fra de enkelte kvindegrupper. Den daglige kontakt grupperne imellem foregår gennem vores blad, »Kontakt Nyt« og gennem en koordinationsgruppe.

SF-kvindegrupperne stiller krav om øget indflydelse for kvinder for at ændre udviklingen og sætte de egentlige livsværdier, det vil sige menneskets sociale behov, som samfundets virkelige mål.

Vi ønsker os et helt liv. Et liv, hvor der er plads til unge og gamle, syge og raske, til arbejde og kærlighed, til fællesskab og søgen efter større forståelse og indsigt-til tolerance.

I øvrigt mener vi, at der skal indføres 6 timers arbejdsdag!

SF's kvindegruppe i Svendborg:

Benedicte og Irene
Albergvej 10
5883 Oure
Hanne, tlf. 22 26 84
Manja, tlf. 26 23 96
Maren, tlf. 21 11 63

Kvindefronten

Kvindefronten kæmper mod al undertrykkelse og uligestilling, mod krisen og dens byrder, mod krigsanstifterne, fascisme og reaktion. Vi kæmper for kvindernes forhold og krav på arbejdsmarkedet og i familien. For en bedre tilværelse og fremtid, for socialisme.

Kvindefronten tager stilling til det der sker. Både i vores hverdag og rundt om i verden. Det angår os, at vi nægtes arbejde, at LO-toppen forrædte vores overenskomst. Det angår os, at problemerne med børn og familie bliver brugt mod os. Det angår os, at NATO ønsker depoter her i landet til deres besættelsestropper. Det angår os, at Sovjet besætter Afghanistan. Det angår os, når imperialismen udnytter og undertrykker folkene i hele verden.

Der er dem, der mener, at denslags ikke hører kvindekampen til. Men er vi dum-

mere end andre mennesker, måske? I århundreder har man forsøgt at holde kvinderne i uvidenhed og fordummelse. Forsøgt at fratage os retten til at tage stilling.

Hvis du tror, at Kvindefronten kan vinde frem uden din hjælp og støtte, tager du fejl. Du må også gå med. Vi har brug for dig.

Kvindefronten
Hanne A. Nielsen
Marslevvej 19~
5700 Svendborg

Da Svendborg byråd i september 1981 vedtog budgettet i byrådssalen, stod Kvindefronten og demonstrerede udenfor rådhuset.

Andre organisationer

Kollektivet Røde Gård. Fælles liv - fælles arbejde.

Alternativ Liste

Der er sket mangt og meget i Svendborg byråd, siden 1974, hvor Alternativ Liste blev repræsenteret med Erik Mathiasen i den celebre kreds.

Hundredevis af gange har alternativlisten bedt om ordet, holdt lange indlæg mens det øvrige byråd har forsøgt at vende det døve øre til.

Men nogle af ordene er trængt ind. Den hørm af lukkethed, gamle mænd og sure cigarer der tidligere indhyllede byrådsalen og det nærliggende værtshus »Plydsen« - de steder, hvor de lokalpolitiske beslutninger blev truffet, er langsomt skiftet ud med ord som borgermøder, spørgetid og offentlighed.

Den tværpolitiske alternative liste vil stadig arbejde for, at Svendborg kommune bliver bedre at leve i og udfolde sig i. Det sker først og fremmest gennem øget åbenhed i byrådsarbejdet - én af Alternativ Listes mærkesager.

Af andre vigtige sager for listen kan nævnes arbejdet mod den eksisterende byplanlægning, en bedre kulturpolitik og ordentlige institutionsforhold.

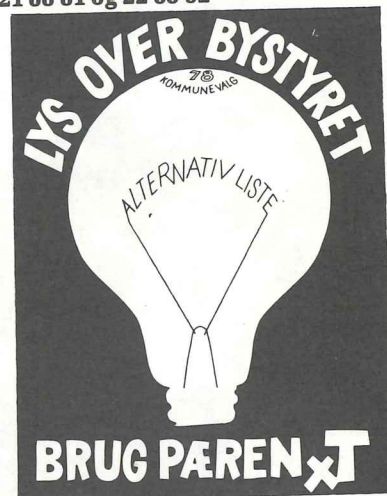
Alternativ Liste har nu to repræsentanter i byrådet. Dem kan du møde hver torsdag aften forud for byrådsmøderne om mandagen. Da holdes »førbyrådsmøde« i listens butik, Vestergade 1 D. Møderne er åbne og alle er velkommen til at kigge ind.

Alternativ Liste er tværpolitisk - udfra en ide om, at lokalpolitik ikke nødvendigvis behøver at have sammenhæng med landspolitik. Listen tager stilling til de konkrete byrådsager udfra det udarbejdede holdningsprogram. Derfor kan den heller ikke indplaceres i en traditionel højre - venstre skala.

Alligevel har listen - fordi det var den eneste opposition i byrådet, i høj grad ført en politik, der var lig venstrefløjens. Det bliver interessant at se, hvorledes denne politik fremover vil blive, i betragtning af, at venstrefløjen for første gang er blevet valgt ind i byrådet i 1982 med en repræsentant for SF.

Der er ingentvivl om, at mange af Alternativ Listes stemmer kommer fra venstrefløjen. Vil de fortsat stemme på listen udfra en erkendelse af, at den har gode lokalparlamentarikere i byrådet og mange års erfaring, eller vil de finde holdningsprogrammet for løst og uden politisk stringens?

Alternativ Liste
Vestergade 1 D
5700 Svendborg
Kontakttelefoner:
21 51 16, 22 01 27,
21 08 81 og 22 00 92

Svendborg Beboeraktion

Svendborg beboeraktion arbejder på at få løst de store boligproblemer i Svendborg og i resten af landet:

Der er ikke boliger nok - boliger står ulovlig tomme - finansieringen af sociale boliger er for dårlig - almindelige mennesker har for ringe indflydelse på deres omgivelser - der bliver på det groveste spekuleret i bolignøden - kommunen gør ikke nok for at løse problemerne - den eksisterende lovgivning på boligområdet er alt for dårlig - og sådan kunne man fortsætte.

Det er disse problemer, vi tager op og prøver at løse.

Når vi står overfor et konkret problem, prøver vi at angribe det på alle mulige, tænkelige og tidligere utænkelige, vinkler.

Vores erfaringer siger os, at den brede og fantasifulde måde at arbejde på, giver resultater.

Vi har som et eksempel, knækket uden-

landsdanske og boligspekulant Mogens Delbing, gennem et års godt og stabilt arbejde, sammen med lejerne hos spekulantens selskab A/S Basido.

Vil du vide mere, eller er du interesseret i at være med, må du endelig kontakte os.

Til slut kan det fortælles, at vi går med planer om at starte en afdeling af Lejernes Landsorganisation (LLO).

Kontakt adressen er:

Søren Ramsing
Sct. Nicolaigade 1 a, 2.sal
5700 Svendborg
Tlf. 22 27 73
Gitte Frederiksen
Sct. Jørgensvej 2
5700 Svendborg
Tlf. 21 87 39

Der blev for alvor sat lup på byens boligproblemer da beboeraktionen blev stiftet. Her er situationen fra besættelsen af en lejlighed i Teatergade.

Svendborg Friskole

Vi modtager børn fra 6-årsalderen. I øjeblikket har vi børn i alderen 6-12 år, men vi arbejder henimod, at de elever, der ønsker det, skal kunne tage 9. kl. afgangsprøve.

Skolen er åben fra kl. 8-15, (dog møder de mindste børn først kl. 9.). I den tid hvor der ikke er undervisning, vil der være en fritidsordning, hvor det i hovedsagen er forældre, der tager sig af børnene. (aktivistordning)

Vi har ingen egentlige klasser. Børnene arbejder i grupper med 12-14 børn i hver. Det meste af tiden vil børnene arbejde i 2 former for grupper:

1. Hvor børnene er opdelt efter modenhed. Denne gruppe er det faste holdpunkt i hverdagen. Her arbejdes der med

projekterne, og en del af de fundamentale færdigheder trænes. Hver gruppe har en fast lærer tilknyttet.

2. Hvor børnene er delt efter, hvilket værksted de har valgt sig på. Disse grupper er aldersintegrerede.

Vi lægger vægt på, at børnene kommer til at opleve skolen som en helhed, og at de lærer at samarbejde på tværs af alder og erfaringsbaggrund. Derfor bryder vi 3-4 gange om året skolens hverdag op og arbejder sammen på tværs om et stort fælles projekt.

Vi lægger vægt på at børnene får erfaringer med demokratiske beslutningsprocesser og lærer at formulere sig i større sammenhænge. Derfor har vi flere gange om ugen samlinger, hvor alle er til stede, og hvor man kan fremkomme med ros og ris, gode ideer og få løst problemer, som vedrører alle. Enhver kan iøvrigt indkalde til samling, hvis der opstår et akut behov for det.

Lærer og elever til fællesmøde i friskolen.

Madordningen er et dagligt fællesarbejde, hvor 2 børn fra hver basisgruppe arbejder sammen med en voksen om at sørge for frokost til hele skolen.

At skolen er forældrestyret indebærer forskellige forpligtigelser: Forældrene er arbejdsgivere i forhold til lærerne. Forældrene ansætter og afskediger lærere og er via skolepengebetalingen økonomisk ansvarlige for skolens drift overfor de ansatte og staten. Forældrene og lærerne lægger sammen den pædagogiske linie og er ansvarlig for skolens pædagogiske og faglige arbejde.

På stormøderne uddelegeres arbejdsopgaver af forskellig art til forældrearbejdsgrupper, som skriftligt sørger for at holde alle orienteret om deres arbejde. Når grupperne finder det nødvendigt, indkalder de til besluttende stormøder. Det forventes at alle forældre deltager i mindst en arbejdsgruppe.

En gang hver anden måned samles alle forældre på skolen til drøftelse af pædagogiske emner af fælles interesse.

Basisgruppens forældre og gruppens lærer samles en gang hver anden måned, hvilket giver mulighed for en tæt kontakt til børnenes basisgruppe og danner udgangspunkt for et nærmere kendskab til og deltagelse i skolens hverdag. På disse møder planlægges forældrenes deltagelse i undervisningen. Det forventes at man afsætter et par dage om året til dette formål.

For at børnenes fritid på skolen kan fungere, er det nødvendigt at alle forældre, som kan afse tid til det, indgår i ordningen. Planlægningen af aktivisterens arbejde sker på et månedligt aktivistmøde.

Forældrene deltager i rengøring og vedligeholdelse af skolen, evt. sammen med børnene.

Hvis du vil vide mere er du meget velkommen til at kontakte os.

Kontaktadressen:

Svendborg Friskole

Bregningevej 39

5700 Svendborg

Baggårdsbiffen

Baggårdsbiffens formål er primært at vise film, som ellers ikke ville komme til Svendborg. Da vi ikke er styret af kommercielle interesser har vi mulighed for at vise film som ikke er ubetingede kassesuccesser, men som er spændende at se eller gense. Endvidere bestræber vi os på at lave et uhøjtideligt filmklubmiljø, så der er mulighed for at få sig en sludder efter filmene.

Baggårdsbiffen startede først i halvfjerdserne på Svendborg bibliotek som 16 mm klub og flyttede derefter til Baggårdteatret, som dengang lå i Møllergade. Da foreningen fik købt et 35 mm apparat fik vi forevisningslokaler i kælderen på Svendborg Navigationsskole. I denne periode blomstrede Biffen meget op, og der var omkring 600 medlemmer. Men det

holdt ikke mere end et par år, så i 1980 besluttede bestyrelsen, at der skulle ske noget nyt, for at få klubben til at fungere igen. Da vi havde fået et tilbud fra musikværkshuset Kloster Moster om at flytte derned, slog vi til, da det ville give Biffen meget bedre lokaler og beliggenhed. Vi startede så på Kloster Moster i sæsonen 1980-81, og vi lagde hårdt ud med at vise film hver uge, og det viste sig at være en succes.

Så på nuværende tidspunkt har vi ca. 500 medlemmer og klubben går godt, bortset fra at vores apparater er temmelig nedslidte, så dem arbejder vi med at få skiftet ud. Men vi har tænkt os at fortsætte med at vise gode film i Svendborg.

Kontaktperson:

Knud Knudsen
Møllergade 81
5700 Svendborg
Tlf. 21 93 28

Svendborg Forbrugergruppe

Gennem aktiv forbrugerpolitik ønsker vi, at varetage forbrugernes interesse, og formålet søges opnået ved:

At fremsætte forbrugergruppens synspunkter på lokalt plan, overfor myndigheder, erhvervsliv og politikere, og at iværksætte lokale undersøgelser vedrørende køb og salg af varer, servicefunktioner m.m. og igangsætter forbrugeroplysning ved at gruppen formidler undersøgelses resultater og orienterer forbrugerne om rettigheder og pligter.

Vigtigst for gruppen er det aktive opsøgende arbejde, dernæst det problemopfangede arbejde (besvare forbruger henvendelser fra såvel medlemmer som ikke medlemmer) og tilsidst arbejdet med at publicere oplysninger gennem gruppens blad til medlemmerne, og rapportere til dag og ugeblade.

Gruppen søger at oprette et kontor, og støtter sig i sit arbejde på stof fra forbrugerrådet, forbrugerklagenævnet, monopoltilsynet m.m. og samarbejder med andre fynske forbrugergrupper.

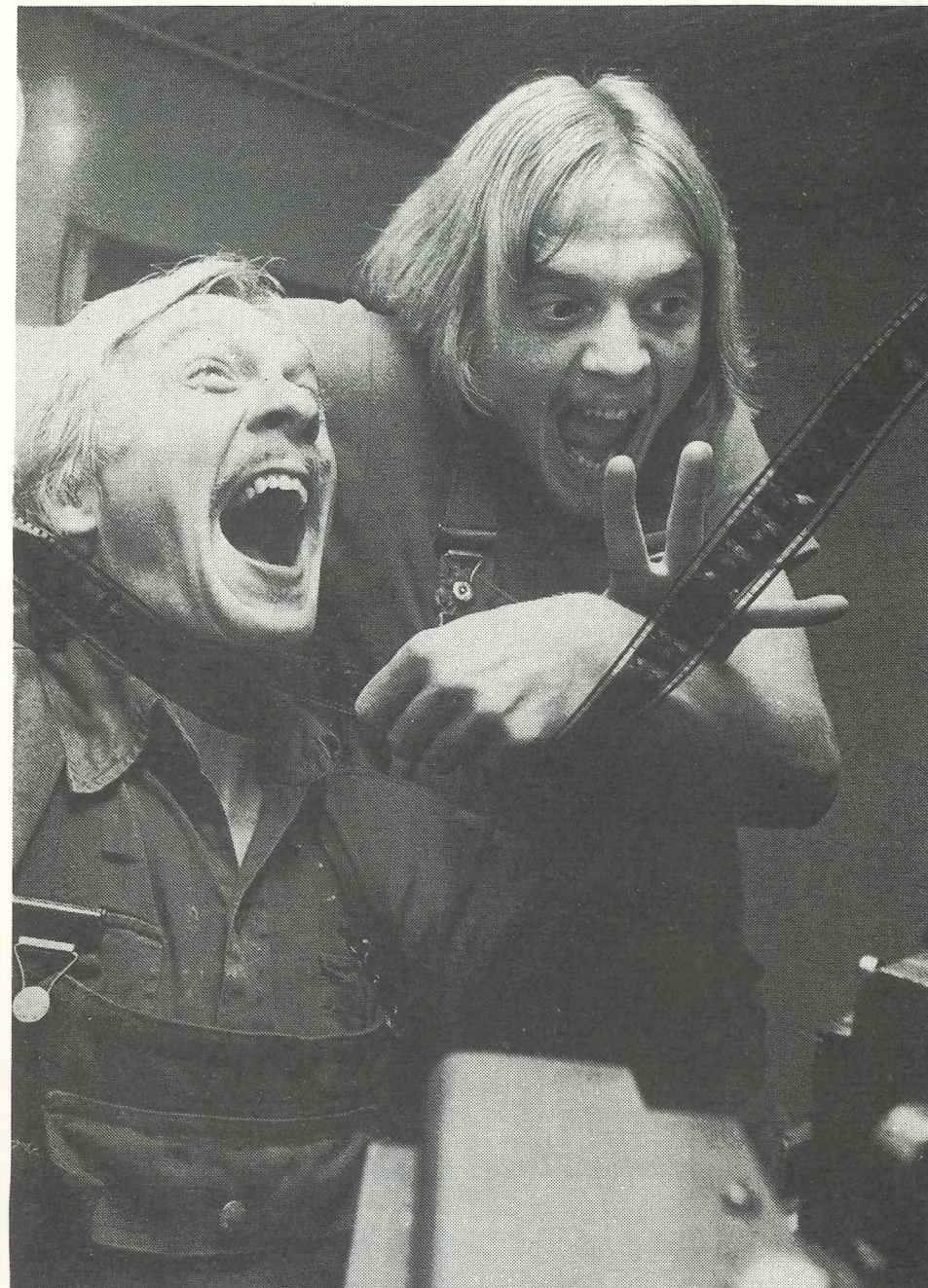
Vi modtager p.t. 3000 kr. årligt i kommunalt tilskud.

Kontingent 50 kr. pr. år.

Forbrugergruppen er partipolitisk neutral.

Kontakt adressen:

Svendborg Forbrugergruppe
Siøvænget 17,
5700 Svendborg
Tlf. 22 09 70 mandag 16-18

Gale filmfolk fra »Baggårdsbiffen« i Svendborg.

Kritisk Oplysnings Forbund (KOF)

KOF er et bruger-styret, tværsocialistisk oplysningsforbund, med rødder i venstrefløjen, bevægelserne og de øvrige progressive kræfter i Svendborg.

KOF satser på at få så bredt udbud af kurser som muligt, både kundskabs- og færdighedsmæssige, kreative og praktiske, op at stå.

KOF ønsker at være forum for en undervisning, der stiller sig kritisk overfor såvel undervisningsformen, som de emner, man arbejder med, sådan at man ikke bare accepterer tingenes tilstand men aktiv prøver at gå nye veje, og ser tingene i deres samfundsmæssige sammenhæng.

Derfor f.eks. er et sprogkursus i KOF regi også en indføring i de politiske og kulturelle forhold i de lande, hvor sproget tales.

At KOF er brugerstyret betyder at det

at gå på kursus ikke kun er at få fyldt viden på, men at deltagerne er med i planlægningen og afviklingen af kurset.

Brugerstyringen betyder også, at har man foreslag til et kursus, så kan man være med til at realisere dette.

Men KOF skal ikke bare være et almindeligt oplysningsforbund, men i lige så høj grad en folkehøjskole, en bevægelse som skal bringe folk sammen for i fællesskab at arbejde for en bedre tilværelse.

Derfor skal det område som oplysningsforbundene traditionel arbejder indenfor udvides med dag- og ugekurser, sommerlejre, seminarer osv.

Dette kan gøres konkret i KOF.

Kontaktadressen:

KOF

Skattergade 36

5700 Svendborg

Tlf. 220092

OKKULT
OPLYSNINGSFORBUND

er til for de, der synes,
at politiske og økonomiske forhold
ikke kan være hele forklaringen på
hvad der sker her i verden

HVEM?

Vi er en blandet basisgruppe med skiftende deltagere, som gennem snart 3 år har mødtes mindst hveranden uge for at:

spise tudest, koge slangegift, stikke nåle i dukker

HVAD?

diskutere og efterprøve emner som:

Astrologi, Bhagwan, Bud-
dhisme, Danse, Don Juan, Encounter,
I Ching, Kiromanti, Kundalini, Krops-
terapier, Martinus, Massage, Meditation,
rebirthing, Steiner, Tarot, Tai Chi, Urte-
medicin, Yoga, Åndedrætsøvelser

HVORFOR?

Ideen er at samles om disse emner, at videreudvikle os ved at være hinandens instruktører - samt at arrangere billige kurser med indbudte gæsteinstruktører.

HVORDAN?

Gruppen lægger løbende sit program - som regel for 1 kvartal ad gangen og det udsendes til alle på adresselisten.

HVAD GØR DU NU?

Enten blader du videre, eller også får du fat i vores kontaktpersons

Ulrik Golodnoff
Hundtofte 24, 5771 Stenstrup

DAG 22.28.70
NAT 26.23.16

Svendborg fotoklub

Klubbens formål er at udvikle medlemmernes sans for god fotografering, hvilket bl.a. opnås ved løsning af bundne og frie fotografiske opgaver, billedkritik, instruktion, foredrag, samarbejde med andre fotoklubber, fotoudflugter og meget mere. Klubben er medlem af »Selskabet for Dansk Fotografi«.

Klubben er ikke tænkt som en aften-skole med fotoundervisning men mere som et supplement til aftenskolen. Aktiviteterne i fotoklubben søges tilpasset, så både den mere erfarne og nybegynderen kan få udbytte af de emner der tages op. Af emner kan f.eks. nævnes mørkekamerteknik, opklæbning af billeder, retouch, aftenfotografering, eksperimenter

med diasshow, lyddias osv. Klubben inviterer tit en gæst udefra, med relationer til fotografering. Det kan være repræsentanter fra et fotofirma, der præsenterer os for nogle af firmaets produkter, en fuglefotograf, der fortæller om sit udstyr, arbejdsmetoder og viser billeder. En pressefotograf, der fortæller om sit arbejde og viser nogle af sine billeder, eller det kan være en portrætfotograf, der indvier os i portrætfotograferingens kunst.

Blandt klubbens medlemmer er der god mulighed for udveksling af erfaringer, ligesom man kan låne specielt udstyr af hinanden. Er der emner, som nogle medlemmer gerne vil have taget op, er klubben meget åben for disse ønsker. Undertiden lånes diasserier eller billedmapper hjem fra SDF, som man kigger på og diskuterer i klubben. Cirka en gang om måneden afleverer medlemmerne billeder til en lo-

kal fotokonkurrence, som sendes til en dommer udefra - det kan evt. være en anden fotoklub. Hvis der er mulighed for det kommer dommeren selv i klubben og kommenterer billederne. Klubben modtager også billeder fra andre klubber til bedømmelse. Desuden deltager klubben i større fotokonkurrencer f.eks. »Fælles Fynske« (en fotokonkurrence, hvori alle fynske fotoklubbens medlemmer deltager. Arrangementet afvikles 2 gange årligt og går på skift mellem klubberne). Foruden denne deltager klubben i Selskabet for Dansk Fotografi's konkurrencer.

Det arrangeres i reglen to fotoudflugter om året, hvor klubbens medlemmer tager et eller andet sted hen, medbringende fotoudstyr, madpakke, ægtefælle børn og lign. Dagen nydes så i hyggeligt samvær.

Til slut kan nævnes at klubben lejlighedsvis får stabet en udstilling på bene-ne. Det kan være et pengeinstitut, biblioteket eller en forretningsdrivende, der stiller lokaler til rådighed, og har interesse i at huse en sådan udstilling.

Der afholdes møder på tirsdage i lige uger, hvor interesserede er meget velkomne. Møderne foregår sædvanligvis i formningslokalerne på Hømarksskolen. Marslevvej/Nyborgvej. Alle møder begynder kl. 19.30. Kontingentet udgør i 1982 70,- kr. halvårligt. Der er mulighed for at låne skolens mørkekammer 2 gange om ugen.

Formand:

Jan Damgård Jensen
Eskegårdsvej 9
5700 Svendborg
Tlf. 21 74 82

Fotoklubben knipser på livet løs.

Kokoo Sydfyn

Kokoo (kollektiv koordinering) på Sydfyn består i øjeblikket af 6 personer, der har påtaget sig at lave et blad ved navn Visioner, som har rødder i den lokale indkøbsforening, der har til huse i Stenstrup gl. mejeri. Intensionerne med bladet er mange, men bl.a. skulle det meget gerne bruges til at koordinere kollektivernes forskellige aktiviteter og ressourcer, men det er helt op til de enkelte kollektiver at give sig til kende med deres forskellige problemer.

Vi prøver at skabe et forum, hvor folk kan finde og bruge hinanden. Det gør vi på flere måder, bl.a. har vi arrangeret nogle arbejdsweekender, hvor vi bl.a. har snakket om fællesdyrkning. I øjeblikket er vi ved at etablere en ressourcebank, som skal bestå af en stor liste med folk, der har

erfaringer med alle mulige ting og er interesseret i at hjælpe andre.

Iøvrigt fungerer vi også som lokal redaktion for Kokoo Bladet, der udkommer i hele landet 6 gange årligt.

Kontaktperson:

Kim Jensen
Ragnhildsvej 7
Svendborg
Tlf. 22 13 44.

Svendborg Nærradio

Svendborg nærradioforening er dannet med det formål at få oprettet Radio Svendborg, en åben og brugerstyret radio. Baggrunden for foreningen er den ændring i radioloven fra maj 1981, der åbner mulighed for et forsøg med lokal radio og fjernsynsvirksomhed.

Når kulturministeriet her i løbet af året giver sende tilladelse til et begrænset antal radiosender, håber vi at Radio Svendborg kan gå i luften.

I den situation skal Svendborg Nærradioforening sikre de fysiske og økonomiske rammer for radioens drift. Den har ingen indflydelse på radioens programmæssige indhold.

De mennesker der aktivt arbejder i, med og for Svendborg Radios daglige drift, er med til at bestemme hvordan radioen skal køre. På den måde skal Radio Svendborg være en brugerstyret radio, der lader de forskellige synspunkter komme til orde på deres egne betingelser. Radio Svendborg vil styrke de lokale kulturelle, sociale og politiske aktiviteter. Og den vil især give dem der ikke kommer til orde i medierne mulighed for- og hjælp til - at ytre sig.

Det kan f.eks. foregå på denne måde:

Birte og Karl vil gerne lave en radioudsendelse om forretningsdøden i Svendborg. De henvender sig i Svendborg Radio Cafe og efter instruktion i båndoptagerens funktion og efter et par gode råd om spørgeteknik, går de ud og optager deres indtryk og snakker med folk.

Næste dag klippes optagelserne sammen til et program, evt. med vejledning fra nogle af radioens mere faste medarbejdere. Om aftenen spilles båndet i Radio Svendborgs æter som oplæg til debat.

Radiocafeen bliver et båndværksted, hvor grupper og enkeltpersoner kan låne teknik og få hjælp til at lave udsendelser. Men radiocafeen er også det studie, hvor alle programmer sendes fra. - Et aktivitetssted, hvor lokale diskussioner foregår, og hvor du kan komme ind og diskutere dine programideer med andre, eller måske kommentere radioens udsendelser.

Kontaktadressen:
Per Iversen
Skattergade 36 a
5700 Svendborg
Tlf. 22 10 50

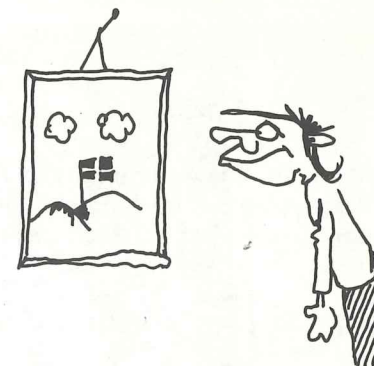
RADIO SVENDBORG

Galleri Farvebøtten

Galleri Farvebøtten er en forening, der blev stiftet i december 1980. Galleriet ligger i Møllergade 81 og fungerer som en kunstforening for amatører. Alle er velkomne som medlemmer og har mulighed for at udstille egne producerede værker, det være sig tegninger, malerier, skulpturer, digte, musik, m.m.

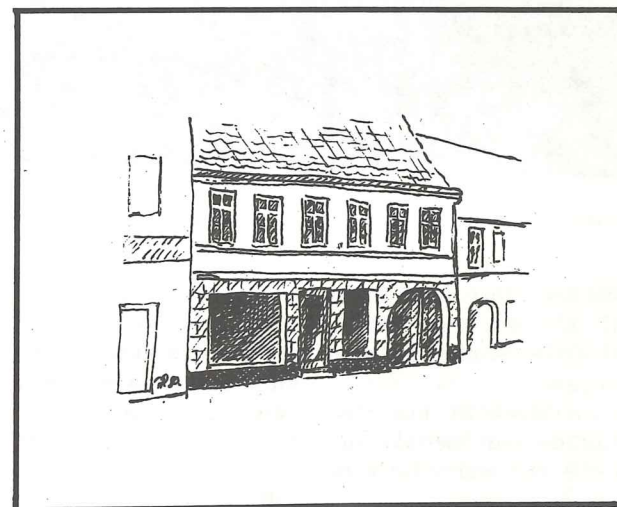
Galleriet består af et udstillingslokale samt værksted, og der kan blive muligheder for udvidelser til særlige værksteder, mødelokaler m.m. Arbejdet med istandsættelse af ovennævnte lokaler udføres i store træk af foreningens medlemmer.

Foreningens formål er at give alle chancen for at udstille egne værker, dog uden mulighed for at sælge disse. Foreningen skal desuden forsøge at formidle viden og

interesse for kunst og kunsthistorie via fagbøger, møder, foredrag og gennem udveksling af erfaringer medlemmerne imellem. Foreningen henvender sig hovedsageligt til borgere i Svendborg og er fuldstændig upolitisk.

Kontaktperson:
Nils Bennicke
Esthersvej 25
Svendborg
Tlf. 21 99 15

Svendborg Amts Kunstforening

Kunstbygningen i Vestergade rummer andet end kunst. Her et billede fra aktiviteterne forbindelse med børneåret 1979.

Svendborg Amts Kunstforening, i daglig tale kaldet SAK, blev grundlagt den 31. september 1941. Virkeområde i det daværende Svendborg amt.

Foreningens formål er at fremme interessen for kulturens kunstneriske udtryksformer, med hovedvægt på bildende kunst.

I 1966 erhvervedes bygningen i Vestergade 31 med det formål for øje at tjene

kunstudstillinger. Bygningen er en selvstændig institution med egen bestyrelse, som modtager kommunalt tilskud til bygningens drift samt et beløb til indkøb af kunst. De indkøbte værker kan, efter anmodning, lånes ud til offentlige institutioner.

Den daglige bruger af bygningen er Svendborg Amts Kunstforening, men den kan lejes ud ved henvendelse til bestyrelsen.

Foreningen afholder ca. ti arrangementer årligt, hvoraf nogle er lejede udstillinger. Hvert år i september afholdes Fyns eneste censurede udstilling med deltagelse af kunstnere fra hele landet. Kendte danske og udenlandske kunstnere har udstillet i bygningen og har dermed bidraget til foreningens positive omdømme.

Foreningen tæller ca. 700 medlemmer,

og er dermed landets tredjestørste kunstforening.

Svendborg Amts Kunstforening
Vestergade 31

5700 Svendborg

Tlf. i åbningstiden: 21 64 50

Åbningstider ved udstilling:

Hverdage 16-19.30

Lør/søn 11-17.

Klunsergruppen i Ollerup

Vi er omkring 30 mennesker, der gennem de sidste 5 år har arbejdet ulønnet i vores fritid med at lave praktisk solidaritetsarbejde til fordel for flygtninge og befrielsesbevægelser i den tredje verden. Udover dette arbejde læser vi, opdelt i 5 studiekredse, politisk litteratur.

Vores teoretiske arbejde består af studier af den videnskabelige socialismes tidlige og grundlæggende værker, som vi diskuterer meget grundigt, for at finde ud af hvad betydning det der står, har. Endvidere læser og diskuterer vi de forskellige befrielsesorganisationers historie, programmer og deres nuværende situation. Det teoretiske arbejde mener vi er nødvendigt for at kunne bevare og videreudvikle vores engagement i det praktiske arbejde, og for at kunne placere denne, omend beskedne støtte, hvor vi mener den har den største effekt.

Desuden holder vi fællesmøde en gang om måneden, hvor vi snakker en del om det praktiske arbejde, og her informerer studiekredsene hinanden om, hvad der sker rundt om i verden.

Det praktiske arbejde består af indsamling af brugt tøj og sortering af tøjet i forskellige kategorier. En lille del af tøjet sælger vi på torvet i Svendborg samt ved andre festlige lejligheder. Her skaffer vi penge til forsendelse af ca. 75-80% af tøjet, som vi presser, emballerer og sender til de forskellige flygtningelejre der er under de organisationers ansvar, som vi mener det er fornuftigt at støtte. Vi indsamler også flasker, som vi sorterer og sælger videre til en flaskehandler. Endvidere indsamler vi loppemarkedseffekter, som vi sælger på et stort årligt loppemarked, hvor vi samtidig afholder musikfestival for at gøre dagen mere festlig og for at fremme overskuddet.

Af og til holder vi møder med repræsentanter for de organisationer vi støtter. På den måde får vi en masse af oplysninger, og sikrer at der er god brug for det grej vi sender afsted.

I gamle dage støttede vi befrielsesbevægelser, der i hovedsagen kæmpede for at opnå national selvstændighed i lande under vestlig dominans, her støttede vi frem til december 1979 PFLO i Oman med 40.000 kr. og ZANU i Zimbabwe med 51 tons tøj og knap 200.000 kr.

Da Vietnam med sovjetisk støtte besatte nabolandet Kampuchea og Sovjet selv invaderede Afganistan, tvang disse handlinger os til at undersøge denne nye situation, og efter indgående diskussioner om Sovjets øgede indblanding i andre landes indre forhold, besluttede vi os til at støtte.

Regeringen i Demokratisk Kampuchea har fået 290.000 kr. og 5 tons tøj, og afghanske flygtninge i Pakistan har fået 7 tons vintertøj. EPLF i Eritrea har fået 10 tons tøj samt symaskiner. Desuden har vi sendt 10 tons tøj samt 20.000 kr. til befrielsesbevægelsen PAC i Sydafrika.

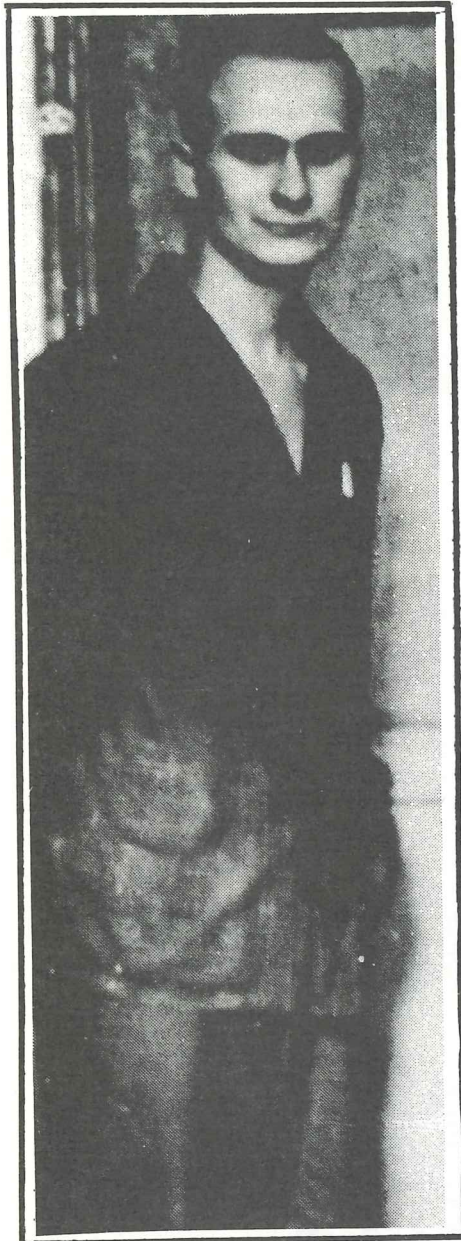
Kontaktadresse:

Slotsgården
Nordgade 21
Ollerup
Tlf. 24 18 25

Presset og emballeret tøj sendes fra Ollerup til forskellige flygtningebevægelser.

Amnesty International

Amnesty International kæmper for frigivelsen af samvittighedsfanger.

Amnesty International er en verdensomspændende menneskerettighedsorganisation, der er uafhængig af regering, politik, ideologi, religion og økonomiske interesser.

Amnesty har ca. 1/4 million medlemmer i 134 lande og en del af medlemmerne er aktive i ca. 2.500 adoptionsgrupper, som hver kæmper for frigivelse af mindst 2 samvittighedsfanger.

En samvittighedsfange er et menneske, som sidder fængslet på grund af sin race, tro, køn, sprog eller politiske overbevisning. Og som vel at mærke ikke har brugt vold eller opfordret andre til at gøre det.

Amnesty har konsultativ status i FN og spiller derfor en betydelig rolle i FN's arbejde for menneskerettigheder.

Amnesty informerer om samvittighedsfanger og fængselsforhold i alle lande, hvor menneskerettighederne tilsidesættes. Uanset landenes politiske styreform.

Amnesty appelerer om frigivelse eller forbedring af fangeres kår.

Amnesty formidler økonomisk, juridisk og moralsk støtte til fangerne og deres pårørende.

Amnesty indhenter, modtager og efterkontrollerer oplysninger om brud på menneskerettighederne, navne på ofre, deres opholdssted, helbredstilstand osv.

Amnesty udarbejder rapporter og sender henvendelse i form af breve, telex og telegrammer til ansvarlige myndigheder over hele verden - og kræver menneskerettighederne respekteret.

Kontaktperson for Amnesty i Svendborg er:

**Bodil Thrane
Myrehøjvej 17
5700 Svendborg
Tlf. 21 06 54**

El Salvadorkampagnen

Vores formål er at formidle oplysninger om den politiske situation i El Salvador, og at støtte befrielsesbevægelsen (FDR/FMLN) økonomisk i dens kamp.

Kampagnen i Svendborg er en lokal afdeling af den landsdækkende El Salvadorkampagne, som består af ca. 30 organisationer samt enkeltpersoner.

Den politiske situation i Mellemameri-

ka skærpes konstant. De militære diktaturer undertrykker og forårsager blodige massakrer på de civile befolkninger, og diktaturerne opretholdes kun ved USA's hjælp.

Kampagnen støtter folkets kamp mod diktaturet i El Salvador og arbejder under FDR's betingelser på følgende grundlag:

- Bekæmp USA's militære intervention i El Salvador.
- Støt befrielseskampen i El Salvador.
- Bekæmp USA-imperialismen i Mellemamerika.
- Styrk den internationale solidaritet.
- Støt FDR/FMLN.

Kontaktadresse:

**Inga Dons
Færgevej 6
Svendborg
Tlf. 22 05 85**

Foreningen FAR

Formålet med FAR er at sikre fædres og børns rettigheder i spørgsmål om ligestilling omkring mandens og kvindens ret til børn i skilsmissesager, retsmæssigt såvel som lovmæssigt.

Man kan godt være medlem af FAR selv om man ikke har brug for foreningens støtte i et konkret tilfælde. Man kan arbejde for at hindre den urimelige lovgivning og retspraksis, der findes her i landet, og i en aktuel sag kan FAR hjælpe med gode råd, sagførerbistand og kontakt til andre personer, der er i samme situation.

**Foreningen FAR
Svendborg afdeling
Træffetid: torsdag kl. 16.30-18.30
Tlf. 24 36 33**

- Farvel, min dreng.
- Far, jeg vil med.
- Ka' du så tie stille, og blive her hos mor!

Situationen er tænkt, men foregår hver dag mange steder i Danmark. Skilsmissebørn tildeles alt for ofte per tradition moderen. Faderen stilles i en svær situation, og kan risikere kun at måtte se sit barn 6 timer hver fjortende dag.

Det forsøger Foreningen FAR at råde bod på. Foreningen til støtte for fædre og børn har netop etableret sig med lokalgruppe i Svendborg.

Forældre og fødsel

Vi er en del af en landsdækkende forening, vi er ca. 3000 medlemmer. Vi har ingen bestyrelse, formand osv., struktu-

ren i vores forening er helt flad. På det årlige landsmøde tages alle de beslutninger, der skal tages, der holdes generalfor-

samling, og vigtigst af alt - vi mødes med de andre fra resten af landet. Månedssbladet er vores organ udadtil, der kan vi alle udtrykke, hvad vi har på hjertet. Alle landets fødesteder får bladet tilsendt, der ved håber vi at nå ud til alle fødende og at få personalet beskæftiget med dette vigtige emne. Vi har trykt pjecer om flg. emner: »Skal du være med til en fødsel?«, »Fødemiljø-ønsker og krav«, »3-måneders kolik«, »Fostervandsprøver«, »Sociale rettigheder og pligter«, »Ålborg og omegn«, »Amningens start«, »Hjemmefødsler«, »Amning og udearbejde«.

Vi har en filmcentral, hvor man kan leje vores film: »Dig og Mig og Vi Tre«, »Vi føder Vort Barn«, og vores lysbilledserie: »Amning en Brystsag«, »To forældrepar Føder«.

Vores formål er at skabe et forum, hvor forældre kan udveksle erfaringer og søge oplysninger, og hvor forældre og fagfolk kan mødes i en fælles debat om behov og muligheder for bedre fødsler og bedre spædbarnsmiljø.

Her i Svendborg er vi ca. 15 medlemmer, som mødes en gang månedligt. Vi snakker de problemer igennem, vi har omkring vores børn (ufødte, nyfødte, og lidt større). Vi udveksler erfaringer, hjælper hinanden og hygger os. Det væsentligste er vel at mødes med andre i samme

situation og sammen tackle alle de forhindringer, vi støder på i vores bestræbelser på at leve et godt liv sammen med vores børn.

Indenfor det sidste år har vi haft kontakt med sundhedsplejerskerne, jordmødrene, barselsgangen og fødeafdelingen i området. Vi har ikke været så udadvendte som andre lokalgrupper rundt om i landet, vi skal først have begyndervanskelighederne overstået.

Kontaktadresser:

Lene Roos
Troense Strandvej 6
Svendborg
Tlf. 22 55 23
Vivian Elefsen
Kogtvedparken 50
Svendborg
Tlf. 21 90 51

Ventelisteforældre Foreningen

Foreningen har til formål, at få oprettet flere daginstitutioner i Svendborg kommune.

Ventelisteproblemet er stor i kommunen, og har været det i de sidste 4-5 år. Der er ikke udsigt til at det bliver løst.

Kommunen har oprettet enkelte nye institutioner i de senere år, men langt fra

nok. Og nu er alle planer om flere institutioner faldet for sparekniven. Kommunens eneste bud på løsningen er at forhøje forældrebetalingen for institutionspladser og dagpleje. Hvis priserne stiger tilstrækkeligt, falder efterspørgslen helt af sig selv.

På den baggrund kan man godt undre sig over, at ventelisteforeningen idag er afgået ved en stille død.

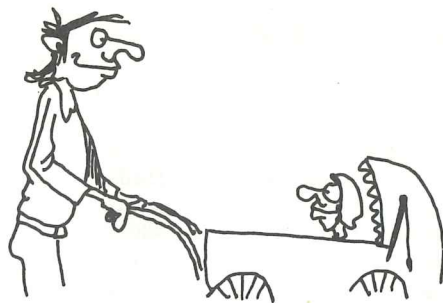
Behovet er der. Men de mange forældre, der står med et akut pasningsproblem - dem mangler vi i foreningen.

Måske er det en forklaring, at småbørnsforældrene er en af samfundets mest pressede grupper. Der er ikke meget tid til overs til forenings- eller politisk arbejde, når man har små børn.

En anden forklaring er, at vores erfaring med Svendborg kommune er meget lidt opmuntrende.

I de år foreningen har fungeret, har vi prøvet at skabe debat om problemet på alle tænkelige måder.

Henvendelse til socialforvaltningen, drøftelser af problemet, læserbreve, presseomtale, klager til højere instanser (socialstyrelsen), demonstrationer, aktioner - ja i foråret 80 fremlagde vi endda, et gennearbejdet projekt for socialudvalget, sammen med nogle forældre udenfor foreningen. Projektet gik ud på at oprette en mindre børnehave i en ældre ejendom på Belvedere. Hurtigt og lidt billigere end kommunens eget byggeri. Alt blev afvist.

Vi tror i og for sig stadig, at det kan lade sig gøre at presse kommunen. Der skal bare mange flere kræfter til, end vi har kunnet mobilisere.

Forældre der har lyst til at tage fat, hvor vi slap, kan kontakte:

Kirsten Bjørnson

Tlf. 21 85 34

eller

Hanne Fuglsang

Tlf. 22 04 74

Vi vil gerne stå til rådighed med de erfaringer, vi har gjort.

Da der var aktive ventelisteforældre i Svendborg. Har nogen lyst til at tage fat hvor den gamle forening slap?

Forældrenævnet

Vi blev stiftet på et fælles initiativ af nogle forældre og Svendborg Kommune i foråret 1981.

Vores formål er at støtte forældrerådernes arbejde i daginstitutionerne, samt samlet at repræsentere disse forældreråd for kommunen. Alle forældreråd er medlemmer af repræsentantskabet, der vælger en bestyrelse på 7 medlemmer.

Vi er uafhængige af partipolitik, mener naturligvis en politisk organisation, da vi kæmper for at forsvare en gruppes interesser, nemlig børnenes. Vi arrangerer møder for forældrenes repræsentanter og forsøger at mobilisere forældrerådene, således at kommunen kan få et reelt indblik i, hvilke problemer forældrene gene-

relt kan have med Svendborg kommunes børnepolitik. Vi blander os i den offentlige debat, og forsøger til enhver tid at gøre kommunen opmærksom på uheldige virkninger af nedskæringspolitikken.

Kontaktperson:

Lisbeth H. Christensen

Jægermarken 2

Svendborg

Tlf. 21 90 68

Røde Gård

Vi er et af 16 kollektiver som går under betegnelsen »De kollektive Børne og Ungdomsmiljøer«, - også kaldet »Miljøerne«.

Det begyndte i 1970 med plejekollektivet »Fjordhøj« ved Frederiksværk, og i løbet af de næste fire år var der ti plejekollektiver. Grunden til, at disse alternative institutioner blev oprettet, og grunden til, at vi nu er 16 og ikke 10, er samfundets dårlige tilbud både til børn og unge med problemer, og til voksne som ønsker en tilfredsstillende tilværelse. I vore kollektiver lever vi i et fællesskab, hvor målet er, at alle er lige, arbejdsmæssigt, økonomisk og socialt.

I løbet af de fire år fandt man ud af, at tilbudene til de unge, som skulle flytte herfra efter et ophold på 1-2 år, var alt for dårlige. Det eneste samfundet kunne gi' var socialhjælp og ungdomsarbejdsløshed. Måske efterskole eller højskole i en kort periode. Det var ikke svært at se, at den selvtillid og styrke, som det var lykkedes den enkelte at få i kollektivet, meget hurtigt smuldrede bort.

For at hindre at dette skulle ske, oprettedes der produktionskollektiver. Til forskel fra plejekollektiverne, hvor man fortrinsvis levede af plejpenge for børn og unge, skulle man i produktionskollektiverne leve af det, man producerede. Det vil sige: Hvis du ikke arbejder, er der mindre mad på bordet til alle. Enkelt og effektivt.

Røde Gård var det første af disse produktionskollektiver, startet i 1974. Det begyndte med klunseri og loppemarked den første week-end i hver måned. Som rent klunserkollektiv fungerede stedet i to år. Men eftersom der blev flere og flere klunsere på Fyn, og også som en følge af krisen i samfundet, som bevirkede at folk

kasserede mindre end før, måtte produktionen udvides til også at omfatte andre arbejdsområder. Der blev så småt startet på afsyring, først af egne ting - dernæst af kundemøbler.

I 1979 fandt vi det nødvendigt at udvide kraftigt, hvorefter vi påbegyndte byggeriet af vores store værkstedsplade på 527 m². Den blev færdiggjort i 1981, dels af os selv, dels af venner og bekendte fra nær og fjern. I laden har vi tre værksteder. Et afsyringsværksted, et træværksted og et telefonværksted, hvor vi sætter antikke telefoner i stand.

Det har ikke altid været muligt for os at klare os selv - rent økonomisk. Når det ikke har det, har det været været nærliggende at gi' samfundet skylden. Erhvervsdrivende i almindelighed er hårdt pressede - konkurrencen er hård. Man skal helst være lidt dygtigere og lidt hurtigere og lidt smartere end alle andre.

Dette ræs har vi ikke villet gå ind i. Vi har været nødt til at få tilskud for at overleve. Tilskuddene får vi i kraft af periodevis betaling for de unge som er hos os. Efter ca. et år på Røde Gård bortfalder tilskuddet, og den unge skulle da være i stand til at klare sig selv. Problemet i dag er, at der ikke er arbejde og rimelig bolig at få, og at man skal være fantastisk stærk for ikke at bukke under, når man kun har sig selv at stole på. Vi har derfor altid plads til tidligere unge. De kan ven-

de tilbage til Røde Gård indimellem, når de har brug for det, og derigennem få den støtte, som er nødvendig for at klare hverdagen.

I den sidste tid har der været vanskeligheder på Røde Gård. Dette har resulteret i en, forhåbentlig midlertidig, lukning af klunseriet.

Fremover arbejder vi med afsyrings-og

træværkstedsarbejde, suppleret med salg af telefoner og mindre flytninger. Produktionen er ændret en del, men målsætningen er den samme:

FÆLLES LIV - FÆLLES ARBEJDE.

Røde Gård

Gultvedgyden 4

5772 Kværndrup

Tlf. 27 17 10

Ollerup Indkøbsforening

Vi er en lille indkøbsforening med ca. 80 medlemmer, og vi har nu fungeret i et års tid. Vi indkøber og fordeler så sundt og rendyrkede varer som muligt, helst lokalt dyrkede. Vi holder til på Den Frie Lærerskole, hvor vi har et lokale, som vi sælger fra.

Der er åbent to gange om måneden. Den første lørdag fra kl. 10-13, og tirsdag eftermiddag, 10 dage senere, fra kl. 14.30-16.

De varer, vi forhandler, er forskellige mel- og kornsorter, bønner, linser, ris m.m., nødder, tørrede frugter, olie, vin, urtete, sæbe, shampoo og rengøringsmidler, samt biodynamiske grøntsager. Varerne får vi gennem Kollektivernes Indkøbscentral, KAMBA, og fra Urtekræm. Grøntsagerne henter vi hos en lokal gartner.

For at kunne handle skal man være medlem, og det koster 20 kr. om året. Som medlem er man ca. en gang om året med til at hjælpe ved afvejning og udlevering.

En indkøbsforening er ikke-kommerciel, det vil sige, at vi ikke skal tjene på salget af varer. Men for at kunne dække løbende udgifter til f.eks. poser og varelager, lægger vi 10% på alle varer - dog ikke grøntsager.

Den daglige administration varetages af en arbejdsgruppe, som for øjeblikket består af syv medlemmer, men som er åben for alle interesserede.

Ollerup Indkøbsforening

Jørgen Carstensen

Toften 6

5762 Vester Skerninge

Tlf. 24 18 53

Sydfyns Fællesfordeling

Hver fjerde lørdag er der liv og glade dage på det gamle mejeri i Stenstrup nord for Svendborg. Der vejes af, snakkes priser, diskuteres kvalitet og slæbes varer ud i bilerne.

Det er en af landets indkøbsforeninger der holder markedsdag. Sydfyns Fællesfordeling har sin markedsdag den første lørdag i hver måned.

Og det er ikke en almindelig forretning: Sydfyns Fællesfordeling står for sund mad, rimelige priser, pålidelig varedeklaration, nærkontakt mellem forbruger og producent, økologisk medansvar og non-profit.

En vej frem mod lidt større bevidsthed om, hvad poserne i spisekammeret egentlig indeholder.

Sydfyns Fællesfordeling
Stenstrup gl. mejeri
5771 Stenstrup
Kontakttelefon: 23 18 76

Ølejr omkring Svendborg

Bølgerne skvulper mildt ind mod de sydfynske kyster, og du har mulighed for at tilbringe flere uger på de sydfynske øer, hvis du gerne vil langt væk fra biler, forurening, larm, støj og strees.

Den mulighed giver ølejr-kontoret dig. De arrangerer i skoleferien ølejr over hele landet. På Skarø, Drejø og Lyø blafre de store militærtelte hvert år i sommer vinden.

Alle kan tage på ølejr og opleve de tilbud om aktiviteter og det fællesskab, der skaber rammen om denne ferieform.

På Skarø er der brug for alle tommelfingrene. Emnet er folkekunst og der er mulighed for at dyrke alverdens slags kunsthåndværk. Lige fra plantefarvning til lærarbejde.

Drejø står i den sunde mads tegn. En væsentlig del af tiden vil gå med at forbedre og snakke om mad. Udover dette er der planlagt emneuge som »Nej til atomvåben«, »Dramatik«, »Yoga og meditation« og »To uger med kropsbevidsthed«.

Der vil blive danset og sunget til langt ud på sommermorgen på ølejren på Lyø. Emnet er folkemusik.

Endelig skal også nævnes en fjerde ølejr. Det er miljøgruppen NOAHs lejr, der findes på Avernakø. Det er en af de ældste lejre i landet, og det vakte vild opstandelse da »Kjøbenhavnernes« første gang tog til Avernakø og smed tøjet. Siden er sindene faldet til ro, og forholdet mellem ølejr og lokalbefolkning er blevet helt gemtligt.

Tilmelding og yderligere oplysninger:

Ø-lejrkontoret
Vendersgade 8
1363 København K
Tlf. (01) 11 55 81
mellem 9-16

NOAH
Rådhusstræde 13c
1466 København K
Tlf. (01) 15 60 52

Nyttige adresser

Advokaternes retshjælp (gratis):
Hver torsdag 16-17.30 på rådhuset.

Antikonceptionsklinikken:
Korsgade 17
tlf. 21 11 62
åben torsdag 17-19

Biblioteket:
Viebæltet 4
tlf. 21 05 59

Biografer:
Baggårdsbiffen, Klostermøster.
Kino, Kattesundet 2
tlf. 21 07 48
Scala, Voldgade 6
tlf. 21 30 00

Boligforeninger:
Borgerligt socialt boligselskab
Klintemarken 3
tlf. 21 32 32
Svendborg Andels-Boligforening
Ørbækvej 42
tlf. 21 19 76

Campingpladser:
Brovejens,
Sundbrovej 130
Bjerreby Tåsinge
tlf. 54 13 27
Ryttervej 21
Svendborg
tlf. 21 36 10
Carlsberg Camping
Sundbrovej 19, Troense
tlf. 22 53 84

Rantzausminde Camping
Rantzausmindevej 215
Svendborg
tlf. 21 47 77
Vindebyøre Camping
Vindebyørevej 52
Vindebyøre
tlf. 22 54 25
Åbyskov Camping
Skårupøre Strandvej 74
Åbyskov
tlf. 23 13 20

Cykeludlejning:
Turistkontoret

Fagforeninger:
Bupl og Pmf, Lokalkontor
Bagergade 33
tlf. 22 23 10
kontortid 16-18
Dansk Metalforbund
Jessens mole 5
tlf. 21 10 99
Dansk Typograf Forbund
Janus Petersen
Lismosevej 14
Tranekær
tlf. 50 15 50
HK. Mølmarksvej 155
tlf. 21 21 87
Husligt Arbejderforbund
Lundevej 4
tlf. 21 22 29
Kvindeligt Arbejderforbund
Ingrid Christensen
Enghavevej 12
tlf. 22 00 17
Malernes Fagforbund
Kurt Lorenz
Lolkvænget 20
tlf. 21 65 92

Snedker-Tømrerforbundet
Gyldenbjergvej 10
tlf. 21 22 91
Specialarbejderforbundet i Danmark
(SID) Pjentemøllestræde 7
tlf. 21 21 57
Sømændenes Forbund
Nordre Havn
tlf. 21 11 98

Fotokopiering:
Biblioteket 1,00 kr.

Jordemodercentret:
Valdemarsgade 49
tlf. 21 44 44
Tidsbestilling
mandag 9-11.30

Kollegier:
A.P.Møller kollegiet
A.P.Møllersvej 37
tlf. 21 51 00
Cama kollegiet
Gråesvej 27
tlf. 21 04 91

Museer:
Svendborg og omegns museer
(Viebæltegård og Anne Hvides gård)
tlf. 21 02 61
Svendborg Zoologisk Museum
Droningemaen 30
tlf. 21 06 50

Oplysningsforbund:
F.O. Voksenskole
Fritz Jørgensen
Niels Juelsvej 3
tlf. 21 06 74

Kritisk oplysnings Forbund (KOF)
Bogcafeen
tlf. 22 02 10
Svendborg Aftenskole (AOF)
Skovvej 16
tlf. 21 73 73
Sydfyns Forberedelseskursus
(dagkursus)
Viebæltet 5
tlf. 21 66 00

Rådhuset:
Ramsherred 5
tlf. 21 19 04

Social og Sundhedsforvaltning:
Svinget 14
tlf. 21 70 70

Svømmehallen:
Voldgade 2
tlf. 21 07 59

Teater:
Baggårdsteatret
Caroline Amalielund
tlf. 21 40 43
Svendborg Fritidsteater
Marianne Kjær
Valdemarsgade 13
tlf. 21 14 17
Svendborg Teater
Teatergade
tlf. 21 08 24

Turistkontoret:
Møllergade 20
tlf. 21 09 80

Vandrerhjem:
Bellevuevej 3
tlf. 21 26 16

uden

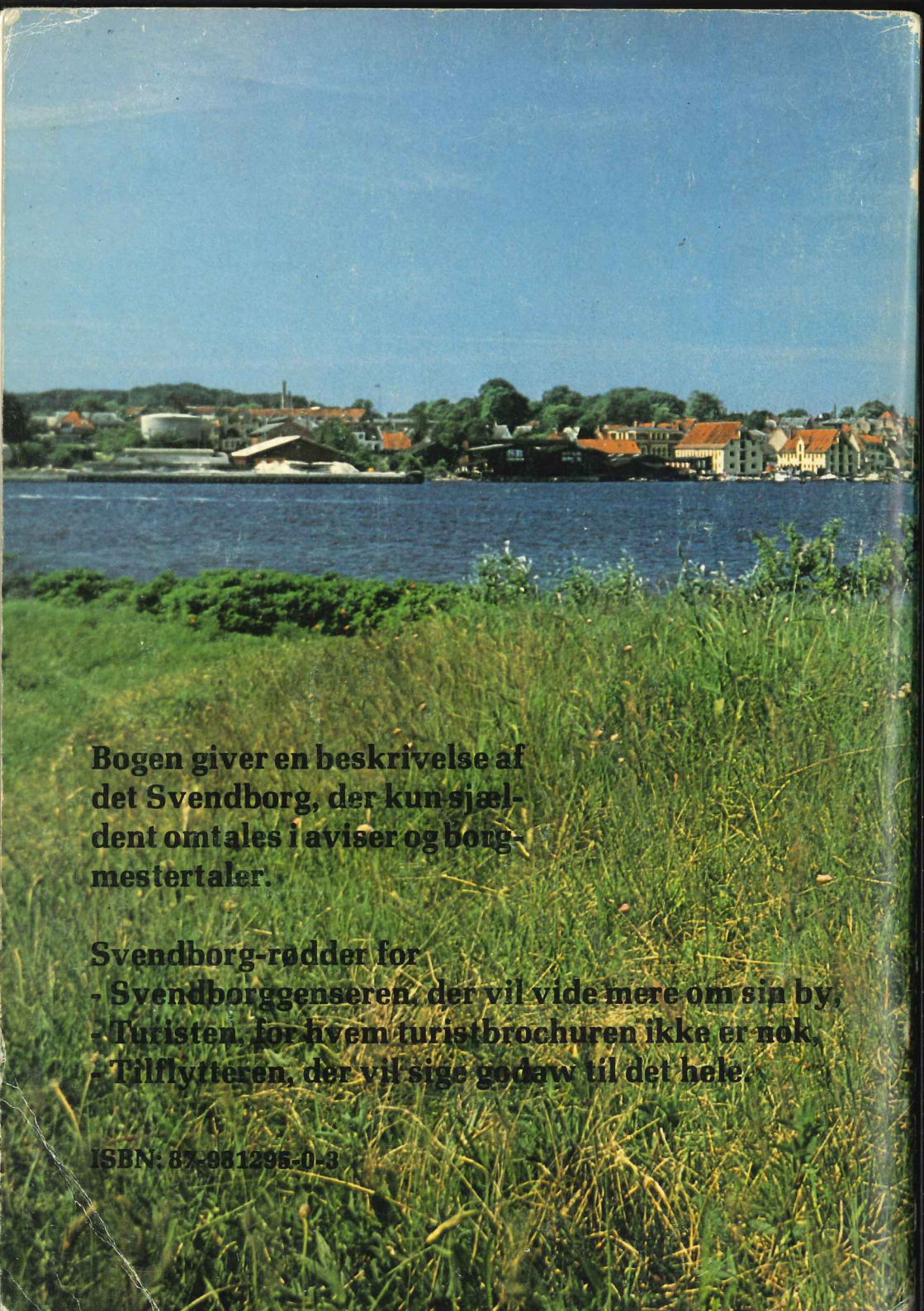
- Jerrys hjælp til
billedudvælgelsen,

- Siller og Ellens langlandske idyl,
- Hennings fortrinlige, sammenkogte ret,
- Peters karakteristiske streg,
- Fotograferne: Lars Wamberg (s. 78-79)
Mads Bischoff (s. 3, 23, 40, 101)
Erhardt Ecklen (s. 68-69)
Palle Berg (s. 84-85, 87, 105)
Jerry Jacobsfeldt (s. 9, 16, 17, 30, 32, 42,
44, 45, 48-49, 61, 62-63, 73,
74, 81, 88, 90-91, 96,
112-113, 118)
Claus Haugensen (s. 36, 41, 70)
Søren Grevelund (s. 11-12)
- 5000 kr. fra Græsrodsfonden og
- 1000 kr. fra Svendborg medborgerforening.

Alle fotos:
© fotograferne

var denne bog
aldrig blevet...

64

**Bogen giver en beskrivelse af
det Svendborg, der kun sjældent
omtales i aviser og borg-
mestertaler.**

Svendborg-rødder for

- Svendborggensen, der vil vide mere om sin by,
- Turisten, for hvem turistbrochuren ikke er nok,
- Tilflytteren, der vil sige godaw til det hele.

ISBN: 87-981295-0-3